Fotnot

Ett magasin av Richard Bråse, Anders Johansson och Per Jonsson. Journalistprogrammet,
JMG: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs Universitet, VT-09

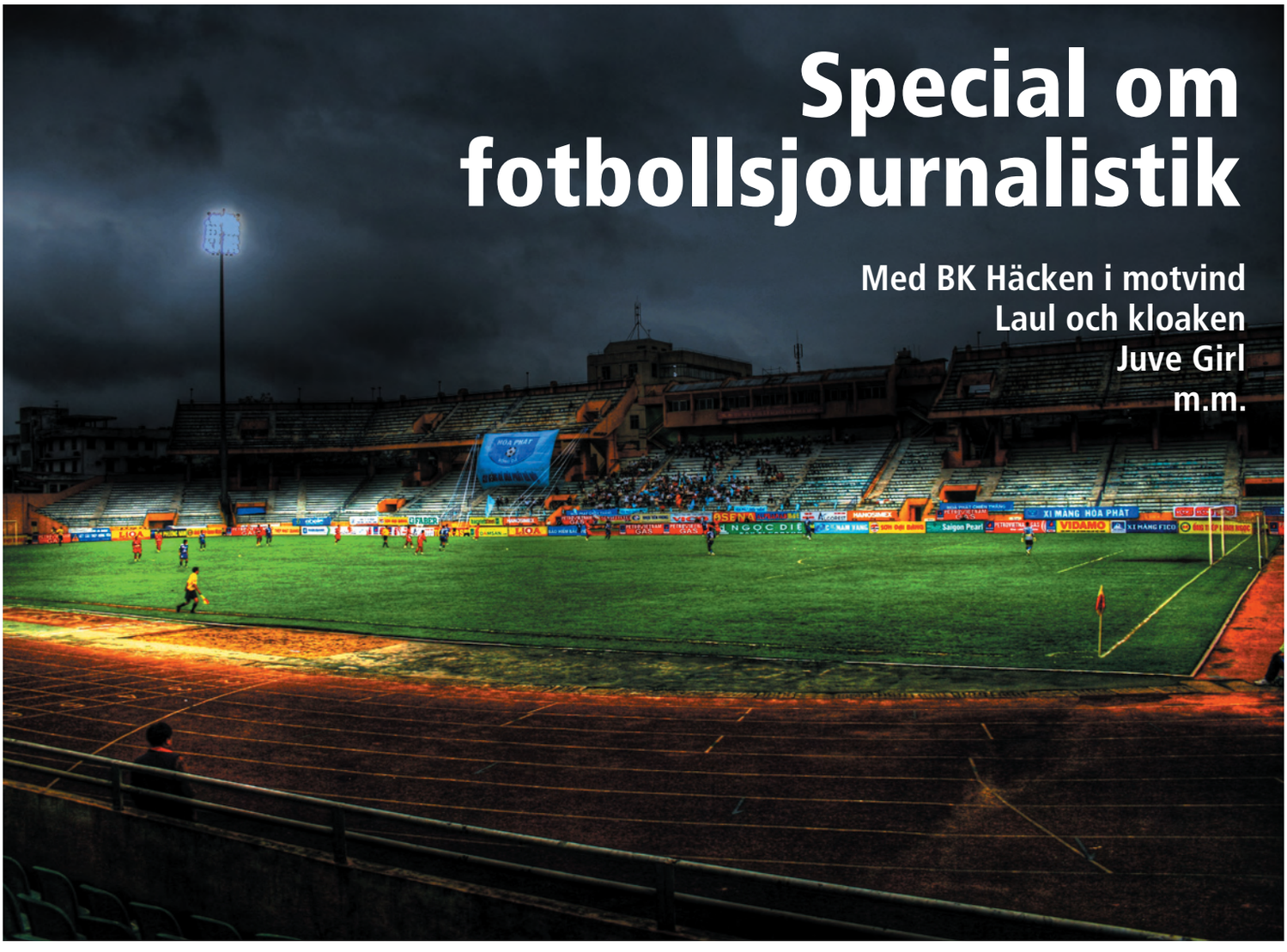

Special om fotbollsjournalistik

Med BK Häcken i motvind
Laul och kloaken
Juve Girl
m.m.

Magister Rydström på dubbla stolar

Skadade knäet: startade Svenska Fans

Innehållsförteckning

Fotbollen expanderar	s. 3
God journalistik?	s. 4
Från fans till granskare och tillbaka igen	s. 7
Amatörernas julafton	s. 10
Vi är först ut i forskarvärlden	s. 12
Från fanzine till E-zine	s. 13
Så här gjorde vi magasinet	s. 14
Svenska Fans för dummies	s. 16
Från taxichaufför till entrepenör	s. 20
Svenska Fans ekonomi	s. 25
”Svenska Fans forum är en kloak”	s. 28
Den stora guldrushen	s. 31
Att vinkla eller inte vinkla	s. 33
Dubbelspel	s. 38
Synen på spelaren	s. 43
Förena nytta med nöje	s. 47
Alla får skriva	s. 48
Utmanaren från Hisingen	s. 50
Starstruck	s. 56
Sportjournalister med favoritlag	s. 60
Den nya sportjournalistiken	s. 62
⚽❤♀ =Falskt	s. 66
Una Juventina	s. 68
Från London till Vasaloppet	s. 71
Svenska Fans: ”En anakronism”	s. 73
Mångfacetterad fotbollsbevakning	s. 74
Ta det vidare	s. 77

Fotbollen expanderar

Fotbollen är en del av vardagen, matcher visas på TV under veckans alla dagar och svenskarna spelar på gräs, grus och inomhus året runt. När herrlandslaget deltar i ett stort mästerskap stannar landet, minst halva befolkningen tittar.

Samtidigt gör den andra halvan något annat, de som hånfullt kallar fotbollen för en ledsjukdom. Det eviga fotbollstittandet förstör äktenskap och våra unga generationer fostras in i en grabbig machokultur. Man kan med rätta fråga sig vad detta fyller för någon mening? Varför ska man springa efter en boll? Hur kan man bry sig om en sport som startat krig, närt huliganism, skapat läktarkatastroferna Heysel, Hillsborough och nu senast vid Stade Félix Houphouët-Boigny i Abidjan?

På en dagstidning har man knappast råd att ställa sig dessa frågor.

Dagen efter att Liverpool vunnit Champions League-finalen 2005 mot Milan, ökade den engelska dagstidningen Liverpool Echos upplaga med 46 procent, medan Daily Post mer än fördubblade sin. Sportjournalistiken har växt fram som ett smidigt sätt att nå en annars svårfångad och köpstark grupp; unga män.

Ekonomiskt har fotbollen genomgått en kraftig kommersialisering de senaste 15 åren och upplevt en starkt expansiv period. När Roy Keane lämnade Nottingham Forest för Manchester United sommaren 1993 gjorde han det för rekordsumman 3.75 miljoner pund. I somras var det Unitedgrannen Manchester City som slog rekord när Robinho köptes för 32.5 miljoner pund från Real Madrid.

Även den svenska fotbollen har sett ett ökat intresse och mer pengar strömma in. När schweiziska Kentaro köpte TV-rättigheterna för svensk fotboll, perioden 2006-2010, för 1,3 miljarder kronor, var det en fördubbling gentemot tidigare avtal.

Fotbollen surfade in i 00-talet på en ekonomisk gynnsam våg. Sportjournalistiken drogs med, och 2000 startade fotbollsmagasinet Offside och Aftonbladet lanserade sin rosa bilaga Sportbladet. Detta sammanfaller med Internets utbredning. Redan etablerade medier tog steget in på webben med sportbladet.se, uppbackat av Aftonbladet, och TV4:s fotbollskanalen.se som exempel.

Webben hade sportmässigt kunnat stanna vid att bli en ny plattform för redan etablerade medier men bland de mest besökta webbplatserna med sportbevakning finns ett stort undantag: Svenska Fans. En sida som bygger på att supportrar ideellt bevakar sina favoritlag.

Vi vill positionera sidan inom ramen för svensk bevakning av fotboll: Vad skiljer användarskapade texter på Svenska Fans från texter publicerade i traditionella medier, som kvällstidningar? Hur har sidan lyckats slå sig in bland de traditionella medierna på webben? Hur ser journalister på sidan och vad har skribenterna på Svenska Fans för drivkrafter, och hur arbetar de?

Ett typiskt upplägg för textanalys av journalistik får man genom att ställa olika tidningstyper mot varandra. Vi vill försöka skapa en bild av vad Svenska Fans producerar textmässigt genom att jämföra användarskapade webb-texter mot journalistiskt producerade artiklar i två kvällstidningar.

Häng med!

Anders Johansson, Per Jonsson & Richard Bråse

God journalistik?

Vissa människor försöker bygga evighetsmaskiner, andra ägnar sig åt alkemi, somliga försöker uppfinna hjulet på nytt. Anders Johansson har försökt reda ut vad som är god journalistik.

TEXT: ANDERS JOHANSSON FOTO: PER JONSSON

Studier av journalistik som begrepp och som företeelse är en mångfacetterad och komplicerad fråga. Forskare som försöker definiera vad journalistik är måste ta ställning till om de vill fokusera sina studier på resultatet av journalisters arbete eller om de vill studera människors tankar om journalistik som ett ideal.

Vår studie av Svenska Fans rör sig i gränslandet mellan dessa två världar. Vi har studerat den faktiska produktionen på Svenska Fans och på de två största svenska kvällstidningarna. Vi har även intervjuat skribenterna själva om deras syn på sitt arbete och på journalistik och sportjournalistik i stort. Deras svar demonstrerar tydligt problematiken där deras försök att definiera journalistik ofta blir svävande.

Om vi börjar med att titta på försök att definiera journalistik utifrån produkten så har de ofta sin grund i en syn på journalistjobbet som ett yrke bland alla andra. Journalisten är en arbetare som producerar journalistik, det som styr produktens kvalitet är den tid och de resurser som journalisten har till förfogande.

Fördelarna med denna definition är att den ligger nära verkligheten och därmed kan studeras empiriskt. Att bara jämföra resultatet av journalistens arbete är dock problematiskt eftersom det utesluter tankearbetet kring journalistiken och inte heller erbjuder någon direkt uppmuntran eller något ideal att rätta sig efter. Tidspress och bristande resurser är en del av journalistens vardag.

Ett fokus på journalistiken som produkt gynnar studiemetoder där kvantifierbar data skapas. Dessa studier har förutom sin höga generaliserbarhet också fördelar i att de hjälper till att sprida bilden av journalistikstudier som en vetenskapsgren med kredibilitet inom andra delar av forskarvärlden. Få om ens några forskare studerar dock idag medieprodukter som om de existerade i en bubbla och även kvantifierbar data ska i slutändan tolkas.

Studier av den goda journalistiken lider ofta av en oerhörd begreppsförvirring där vitt skilda kriterier ställs mot varandra. Dessa problem bygger ofta på ett grundläggande felaktigt antagande om att det alltid finns en definition av ett begrepp. Jakten på denna begreppsdefinition kan i många fall liknas vid alkemi eller sökandet efter den Heliga Graalen. Den positivistiska synen är ett klassiskt problem inom många typer av forskning där naturvetenskapens empiri och objektiva sanningar appliceras på forskningsområden där detta inte lämpar sig. Den som vill studera den goda journalistiken måste för det första inse att det finns många olika typer av journalistik där till exempel krönikerande texter och notiser inte kan jämföras med varandra rakt av.

”Jakten på denna begreppsdefinition kan i många fall liknas vid alkemi eller sökandet efter den Heliga Graalen.”

Att se god journalistik som ett ideal innebär även en förändrad syn på journalisten. Journalisten är inte en själlös drönare utan en upprätthållare av ett större ideal. Detta ideal varierar dock så pass att den goda journalisten kan vara allt ifrån en sanningstörstande vetenskapsman till en plågad konstnär.

Den holländske forskaren och akademikern Mark Deuze har försökt att lista de fem vanligaste utgångspunkterna som journalistikforskare brukar använda sig av vid studier av journalistrollen.

- **Informationssamlaren** – Journalisten är ett filter för publiken. Genom att förädla information erbjuder journalisten samhället en tjänst. Journalisten blir här en så kallad *gatekeeper* som genom sitt arbete definierar publikens bild av omvärlden.

- **Objektivitet** – Även här är journalisten en informationssamlare men fokus ligger på den objektiva sanningen. Informationen ska nå publiken i oförvanskad form. Eget tyckande från journalistens sida och konstnärliga utsvävningar blir här i det närmaste en synd.

- **Autonomi** – Journalistrollen definieras utifrån sitt oberoende i förhållande till makt, pengar och samhälleliga institutioner. En nyhetsredaktion måste ha frihet att agera i förhållande till sina ägare. Journalisterna utgör här den tredje statsmakten och dess oberoende arbetsförhållanden är en del av demokratibegreppet.

- **Aktualitet** – Journalistiken definieras av tempot i yrket, nyhetsvärdet och nyhetspulsen skapar mening i arbetet. Journalisterna utgör ett arbetslag som definieras av kollegialitet och den gemensamma jakten på nyheter.

- **Etik** – Journalister har en känsla för vad som är rätt och fel och måste därmed hjälpa läsarna att tolka verkligheten. Om man jämför med synen på journalisten som en *gatekeeper* i punkt ett så är denna roll för den etiskt drivne journalisten inte lika slumpartad. Här väljer den goda journalisten ut nyheter med en klar tanke och med målet att informera om lidanden och orättvisor.

Deuzes punktlista är ett försök till kritik av journalistikforskningen där han vill erbjuda en mer holistisk vinkel på god journalistik. Engelsmannen Richard Keeble efterlyser i sin text, *What is journalism?* en helt ny syn på forskningen. Han går ett steg längre och försöker att definiera god journalistik som summan av dess delar. Styrkan ligger i mångfalden av skilda stilar och underliggande meningar. Läsaren kan bara erbjudas god journalistik genom att själv göra ett brett urval av olika typer av texter och medieformer. När läsaren sedan kan skapa sig en mångsidig och välinformerad bild uppstår den goda journalistiken.

Att forska kring den goda journalistiken kan innebära allt från djupintervjuer med journalister till hermeneutiska textstudier. Forskningsområdet hamnar då ofta närmare humanioran.

Avståndet mellan den journalistiska debatten och arbetet på fältet kan ibland vara långt. Den svenska journalistkåren arbetar i en verklighet där långt ifrån alla är utbildade på någon av landets journalisthögskolor och där än färre har sin utbildning i färskt minne. Ovan nämnda faktorer som tid, resurser och utrymme påverkar journalistiken mer än något annat. Svensk press har dock en bibel som sammanfattar den gemensamma synen på de journalistiska idealen mer än någon annan: Pressens Opinionsnämnd, PON:s, etiska regler för press, radio och TV.

Om vi jämför dessa regler med Deuzes kategorisering av journalistikforskningen så ser vi snabbt att de tydligaste beröringspunkterna finns med objektivitets- och etikkategorin. Informationen i medierna ska vara korrekt och ska inte vålla onödigt lidande. Samtidigt har

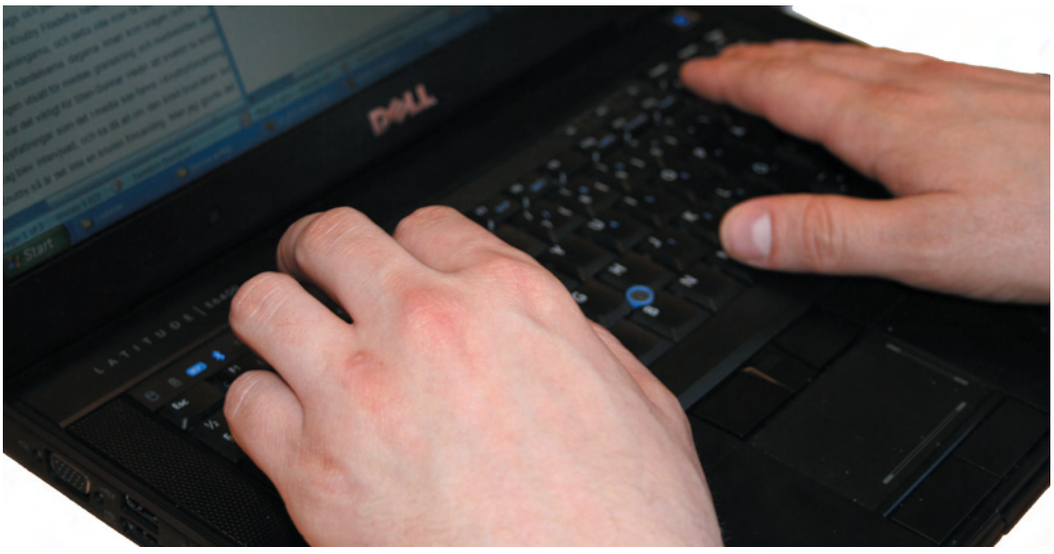

Läs mer:

Denis McQuail: McQuail's Mass Communication Theory. Fifth edition, 2005

Richard Keeble: What is Journalism? Reflections and Provocations, http://www.stateofnature.org/whatIsJournalism.html

Mark Deuze: What is journalism?: Professional identity and ideology of journalists reconsidered http://jou.sagepub.com/cgi/content/abstract/6/4/442

detta också att göra med att reglerna är just en uppsättning regler och de två kategorierna är de två områden som enskilda journalister lättast kan göra övertramp inom.

Överlag undviker författare av svensk facklitteratur att göra alltför ambitiösa försök till att definiera journalistikens ideal. Man finner spår av alla de fem ingångarna vilken bok man än läser. Och de fokuserar oftast på journalistiken som ett praktiskt hantverk eller på konkreta problem. Ett exempel på det förra är Björn Hägers *Intervjuteknik* och på det senare Göran Rosenbergs *Tankar om journalistik*.

Av Deuzes fem kategorier måste den kring objektiviteten dock synas närmare eftersom den är helt central för vår undersökning av Svenska Fans. Skribenterna där skriver utifrån ett klart ställningstagande som anhängare av en klubb. Detta förhållande mellan skribenten och lagen kan antas sticka i ögonen rejält på de som förespråkar objektivitet som ett journalistiskt honnörsord. Objektiviteten eller om man så vill vikten av att tala sanning har dessutom visat sig vara det mest populära idealet att framhålla vid en rad undersökningar av journalisters åsikter i frågan.

Debatten kring objektivitet och subjektivitet är en filosofisk fråga som inte bara kan appliceras på journalistiken utan på hela verkligheten. Kritiska filosofer har i hundratals år hävdat att det inte finns någon objektiv verklighet utan att allt vetande är subjektivt. Samtidigt bygger tanken kring den objektiva journalistiken på att man ska skildra just verkligheten. Dessa hårklyverier är dock del av en debatt som försöker att analysera den mänskliga kunskapen på ett mer grundläggande plan än journalistikforskningen.

Många journalistikforskare bär säkert med sig en skepticism till objektivitetstanken men deras kritik av den har skett på ett mer konkret plan. Objektivitet påverkar dels den form en nyhet får i sig där en objektiv journalist har som mål att låta skilda parter komma till tals och att redovisa sanningen men objektiviteten måste också spegla urvalet av nyheter i stort. Ett objektivt urval av nyheter måste ge en rättvisande bild av världen där män och kvinnor, fattiga och rika, gamla och unga får ett lika stort utrymme. Här får de flesta medieformer problem.

Studie efter studie har visat att män och makthavare får mer plats i nyhetsflödet samtidigt som minoriteter, kvinnor, gamla och unga får mindre plats. Det spelar ofta ingen roll hur objektivt och duktigt enskilda journalister arbetar om de opererar på en plattform som är snedvriden i sig.

Kopplingen mellan god journalistik och objektiv journalistik kan ses som en lång kärlekssaga som pågått sedan 1700-talet. Tidningsindustrin skapades samtidigt som upplysningen formade de vetenskapsideal som gäller än i dag. Journalistiken kan anses ha utvecklats i en positiv och modernistisk anda sedan dess. Denna syn har påverkat forskningen kring journalistik som länge klarade sig undan ett postmodernistiskt ifrågasättande. Framväxten av Internet och dess användarskapade material har under de senaste åren dock gjort att postmodernismens syn på kultur och vetenskap som relativa företeelser även börjar appliceras på journalistiken.

Enligt Mark Deuze är journalistiken nu stadd i en så pass stor förändring att fokus inom forskningen kanske skiftar. Från studier av objektiva sanningar om journalistik till studier av en möjlig massmedial revolution. Först när detta paradigmskifte är avklarat kan journalistiken återigen låta sig definieras.

Vad är då meningen med att definiera god journalistik om det bara är ett ouppnåeligt ideal? Som antyddes ovan så leder debatten om den goda journalistiken till en ökad eftertanke hos journalister. Det som alla debattörer, i alla fall verkar ha gemensamt är att de ser på journalistik som någonting viktigt. Hur än journalisterna väljer att se på sin yrkesroll så har de makt att påverka samhället. Denna sanning är något som vissa journalister väljer att ignorera medan andra låter sig sporras av den. Vissa missbrukar till och med sin roll.

”Kopplingen mellan god journalistik och objektiv journalistik kan ses som en lång kärlekssaga som pågått sedan 1700-talet.”

Framväxten av nya medier och det användarskapade materialet väcker många intressanta frågor kring journalisters yrkesroll och dess makt att påverka. Vår studie av sportjournalistik drivs av en nyfikenhet att se hur skribenterna väljer att se på sig själva. Vill de skriva roligt och intresseväckande om en sport eller ser de sig som granskare av en miljardindustri? ■

Från fans till granskare och tillbaka igen

För 40 år sedan tjänade engelska journalister lika mycket som fotbollspelarna. De kunde träffas på puben efter match och genomföra intervjun. Idag tjänar toppspelarna tillräckligt för att både köpa puben och bryggeriet. Pubintervjuer har blivit till sponsorintervjuer, mixade zoner och presskonferenser.

TEXT & FOTO: RICHARD BRÅSE

Före televisionens ankomst var sportpressens uppgift i stort att återge matchens höjdpunkter för dem som fått stanna hemma. Detaljrika beskrivningar skulle skapa stämning och fånga atmosfären. Under förra seklets första decennier fanns ofta en gemensam entusiasm för det lokala laget som journalisten delade med läsarna. Sportskribenterna var en sorts sportens hejarklack.

Ulf Wallin har i *Sporten i Spalterna* lyft fram detta påhejande och partiska drag som det mest framträdande i 20- och 30-talets svenska sportpress. Michael Oriard som undersökt den amerikanska motsvarigheten i *King Football* drar ut perioden ännu länge. Först mot slutet av femtiotalet slutar journalisterna att bete sig som supportrar utrustade med skrivmaskiner och går över till ett mer neutralt förhållningssätt.

Televisionens intåg innebar att sportpressen behövde erbjuda en ny typ av sportjournalistik. Betydelsen av att skriva om hur ett mål gått till minskade när läsaren redan hade sett det på TV. Under 1960-talet blev det allt vanligare att utövarna själva fick uttala sig om sin insats och förklara vad som hänt. Journalisten blev mer en förmedlare av idrottsstjärnornas egna känslor och gränsen mellan idrottsutövande och privatliv började luckras upp. En utveckling som Peter Dahlén har påpekat i *Sport och medier*.

Genom att finna nya perspektiv och infallsvinklar på den idrott man bevakade hittade pressen en ny domän varifrån idrotten kan bevakas. Raymond Boyle uttrycker det i *Sports Journalism* som att journalistiken mer kommit att försöka nå ”the story behind the story”. Detta i stället för att rapportera det direkt uppenbara, som mål och målchanser. Något som alla i dagsläget har potentiell tillgång till genom TV och webbplatser som youtube.com och 101greatgoals.com.

I England exploderade den del av sportjournalistiken som fokuserar på spelares privatliv i och med tabloidernas expansion på 1980-talet. Men den kan inte sägas representera all sportjournalistik. Frågan är om den typ av press som uppehåller sig vid spelares och tränares sexliv, alkoholpreferenser och fortkörningar – snarare än själva sporten – verkligen är sportjournalistik. Steget mellan att skriva om en toppspelares och en filmstjärnas sexliv är mindre, än steget till att faktiskt skriva om själva idrotten.

I ena änden av skalan har vi denna skvallerjour-

nalistik. I den andra en journalistik som försöker forma och skapa ett sammanhang kring sporten. En sportjournalistik som förklarar och ifrågasätter och granskar.

Tabloidiseringen av sportrelaterad press har inte fått någon egentlig motsvarighet i Sverige. Däremot har man kommit att fokusera mer på negativa händelser och konflikter under senare år. Dessutom har inslagen av damidrott ökat, även om sportjournalistiken fortfarande är långt ifrån jämställdhet på två plan. Dels är kvinnorna underrepresenterade på redaktionerna och dels behandlar innehållet i första hand män.

I takt med att popularitet och den ekonomiska omsättningen inom fotbollen har ökat, har sportjournalistiken dragits med. Det har blivit ett sätt för tidningar att nå den för annonsörer eftertraktade gruppen; unga män. 1993 hade The Times

Aftonbladets månadstidning Sportmagasinet, den svenska upplagan av engelska Four-Four-Two och Offside.

två heltidstjänster på sportavdelningen, 2004 hade den siffran ökat till tolv. I Sverige uppstod magasin som Offside och Sportmagasinet under 2000-talets första år och de två stora kvällstidningarna lanserade sportbilagor.

Men med kommersialisering och internationalisering av storklubbarnas varumärken och spelarmarknaden har sportens stjärnor blivit mer svåråtkomliga. De ger kommentarer i den så kallade mixade zonen efter match, eller i samband med intervjustunder anordnade av deras personliga sponsorer.

Även klubbarna har insett att det finns företag som tjänar pengar på journalistiken kring dem, vilket lett till att de alltmer försöker äga och tjäna pengar på sitt medieinnehåll. Det tydligaste exemplet är Manchester United som 1998 startade sin egna TV-kanal, MUTV. Där sänder man reserv- och ungdomsmatcher samt panelprogram och intervjuer. Även webben har inneburit möjligheter för klubbarna att gå runt traditionell media för att nå sina supportrar.

Traditionell press har inte heller försatt möjligheten att utnyttjat webben, som blivit plattformen för de snabba nyheterna, om spelares skador och övergångar, medan pappersvarianten används för kommentarer och längre texter.

Mellan klubbarnas självbevakning och den traditionella kundberoende sportbevakningen på webben, har supportrarna själva slagit sig in. Svenska Fans är den i Sverige besökarmässigt största webbplatsen med användarskapad sportbevakning.

Under drygat hundra år har den skrivna sportjournalistiken gått från att ha monopol på sportbevakning, och att vara partisk och deskriptiv till att intressera sig mer för privatliv och tvingats hitta sportens skymda berättelser, i konkurrens med både klubbarna och supportrarna själva. ■

Amatörernas

Internet har gett möjligheten för varje människa med en uppkoppling att delta i informationsflödet. Det pågår ett race för att muta in de bästa områdena. Men det är inte bara lycksökare som är ute på informationsfälten. En del vet redan var de ska leta. En del har en tydlig idé om att de inte så mycket vill gräva som att fylla igen luckor i det journalistiska utbudet.
Men vilka är de och vad ska man kalla dem och det de gör?

TEXT: PER JONSSON

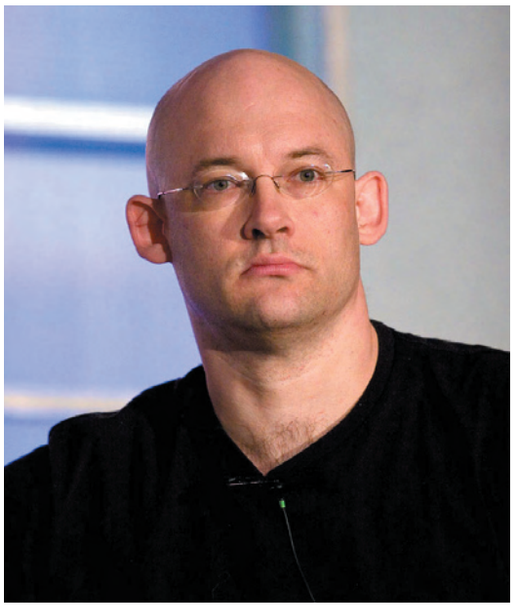

Det användarskapade materialets profet, Clay Shirky

Under de senaste hundra åren har medialandskapet genomgått stora förändringar. Radio, TV och Internet för att nämna de mest framträdande.

Flera omvälvande tekniska framsteg gjordes på kort tid och satte tydliga spår i sättet att rapportera om och förhålla sig till nyheter och journalistik. Men där radio och TV var nya aktörer i det ”ekosystem” som tidningarna hade levat i och härskat över länge skapade Internet ett helt nytt ”ekosystem”, ett system för alla andra att förhålla sig till.

Dagens sociala verktyg, i och med Internet, eliminerar de äldre hinder för att uttrycka sig offentligt som fanns och tar därför bort de flaskhalsar som karaktäriserar massmedia, till exempel synen på journalisten som en sorts gatekeeper. Resultatet är en massamatörisering av de uppgifter som tidigare var reserverade för mediebranschen. Internet har presenterat tanken om allt för alla, jämt. En demokratisering av det offentliga.

Talar man om sociala verktyg på Internet ligger termen ”användarskapat material” ofta nära till hands. Clay Shirky, professor vid New Yorks Universitets Interactive Telecommunications Program, med flertalet böcker om Internet och interaktivitet bakom sig, definierar ”användarskapat material” som texter skapade av enskilda eller grupper av människor, för en publik, bestående av en eller en miljon, utan direkta ekonomiska anspråk, som publiceras på Internet. Ämnet spelar inte heller någon roll.

Begreppet och dess innebörd kan vara främmande för många eftersom det har varit ovanligt att skrivna texter publicerats på offentlig plats utan att vara ämnade till alla. För den utomstående ter sig kommunikationen lika intressant som vilket slumpmässigt klotter på vilken offentlig toalett som helst. Befinner man sig inne i kommunikationen som en del av publiken kan Internet vara en aldrig sinande källa av information att ösa ur.

Denna typ av publicering på Internet har ökat explosionsartat de senaste åren, mer än e-postanvändandet. Publicerandet sker ofta i form av bloggar, inlägg i diskussionsforum, användande av *communities* och *wikis* med mera. Kvaliteten på det publicerade skiftar naturligtvis enormt. Majoriteten av det ”användarskapade materialet” är korta dagboksinlägg om vad någon gjorde föregående dag eller små hälsningar mellan vänner och liknan-

julafton?

de. Men det finns även mer initierade texter med tydliga teman som följer samma stilmönster som journalistiken i papperstidningarna och det är här problemen för vän av ordning börjar.

Att dessa publiceringsmöjligheter är tillgängliga för alla och att en del väljer att förvalta dem i en ”journalistisk tradition” skapar många frågor. En är frågan om vilka det är som skriver? Eller kanske rättare sagt: VAD är de som skriver? Är de journalister? Frågan blir inte lättare att svara på när det inte ens finns någon entydig definition av vem som är journalist eller vad god journalistik är.

Problematiken utmanar den traditionella journalistkåren. Om allmänheten har samma möjligheter som den arbetande journalisten att göra sig hörd, vad skiljer då de två åt och varför behöver vi då en journalistkår?

Frågar man sportjournalister från traditionella media om det som skrivs på sportsajten Svenska Fans, där supportrarna själva får sköta bevakningen av sina lag, är journalistik, svarar några nej, några ja. Här beror det förstås helt på vilken sorts text frågan handlar om. De är dock överens om att de som skriver där inte är journalister.

Frågar man skribenterna på Svenska Fans själva så svarar de mest nej och att de inte funderar i de banorna. Drivkraften till att skriva där är kärleken till sitt lag och inte en ambition att vara journalist, i alla fall i de flesta fallen.

Så här smärtfritt är det naturligtvis inte i varje exempel. Inte heller är det ett förhållande som är skrivet i sten. Utvecklingen går hela tiden framåt och skribenterna får mer och mer erfarenhet. Var parterna står om några år är det ingen som kan säga säkert.

Publiceringsmöjligheterna har även skapat problem med källor, ryktesspridning och rena lögner. Men de äldre befintliga institutionerna, så som papperstidningarna lär sig ganska snabbt vilka källor det går att lita på och anpassar sig efter utbudet på Internet. Till exempel är det idag allt vanligare att se källhänvisningar till Wikipedia (ett av de största ”användarskapade” uppslagsverken på Internet) i papperstidningar än för bara några år sedan.

Ett annat exempel på förändrade förhållningssätt till obekräftade nyheter på Internet var, 2001, när en rad svenska tidningar, där ibland Göteborgs-Posten, beslutade sig för att ta in obekräftade uppgifter, rykten, på nyhetsplats på sina sportavdelningar med förklaringen att inte hamna efter i nyhetsloppet. Andra tidningar, till exempel Jönköpings-Posten, sa samtidigt att man aldrig skulle publicera rykten på nyhetsplats med motiveringen att det skulle strida mot tidningens etik och målsättningen att alltid publicera korrekta nyheter. Dock har man bevisligen inte alltid följt sin etiska kompass utan vid flera tillfällen publicerat rykten på nyhetsplats sedan 2001.

”Keen hävdar att dagens frihet på Internet är som att släppa in ett gäng chimpanser i ett rum fullt med skrivmaskiner och förvänta sig att de ska skriva Shakespeare.”

Om ovan nämnda Clay Shirky får klassas som en påhejare av utvecklingen av informationssamhället och det ”användarskapade materialet” får Andrew Keen, IT-entreprenör, skribent och författare till boken *The Cult of the Amateur*, klassas som raka motsatsen. Keen hävdar att dagens frihet på Internet är som att släppa in ett gäng chimpanser i ett rum fullt med skrivmaskiner och förvänta sig att de ska skriva Shakespeare. Han går så långt att massamatöriseringen av mediebranschen och dess privilegier innebär en kulturell skymning, en oundviklig kulturell död.

Om Keen eller Shirky får rätt eller fel kan bara framtiden utvisa. Under tiden kan du ju alltid läsa om utvecklingen av Internet och det ”användarskapade materialet” på… Internet. ■

Uppskattningsvis är idag över 600 miljoner datorer anslutna till Internet världen runt. I Sverige beräknas 83 procent (2007) ha tillgång till Internet i hemmet, en siffra som ökat med 80 procentenheter sedan 1995.

Vi är först ut i forskarvärlden

Vid sidan av krig och katastrofer är OS och VM i fotboll de två händelser som skapar störst intresse världen över. Sporttexter är ofta bland det mest lästa på tidningarnas hemsidor. Men det finns en plats där idrotten inte har väckt lika stort intresse. I massmedieforskningen.

TEXT: RICHARD BRÅSE

Idrottshistorikern Peter Dahlén diskuterar i boken *Sport och Medier* om forskningen kring sportjournalistik kan vara eftersatt på grund av att den typen av journalistik kan uppfattas som en trivial och kommersiell nöjesverksamhet som stjäl uppmärksamhet från den "riktiga" och "seriösa" journalistiken. Den som handlar om politik och samhälle.

Tankegången återfinns i medieforskaren Raymond Boyles bok *Sports Journalism*. Men Boyle vänder sig emot att sportjournalistik ska betraktas som nöjesjournalistik. Ett av tecknen på att sportjournalistik har låg status i Storbritannien är att det endast inträffat en gång att en sportjournalist fått utmärkelsen Årets Journalist.

En av de mer framstående svenska undersökningarna av sportpress är Ulf Wallin som studerat sju dagstidningar under 100 år, från 1895 till 1995.

Vid sidan av att undersöka förändring över tid, är ett annat upplägg att jämföra tidningstyper. Prenumererat mot lösnummersålda utgåvor. Vi har i stället valt att jämföra en tidningstyp med en helt annan medieplattform, där innehållet är skapat av supportrar. Någon sådan undersökning har tidigare inte gjorts i Sverige.

Däremot har Anders Svensson i sin doktorsavhandling *Från norra ståplats till cyberspace*, undersökt ett diskussionsforum för supportrar till ishockeylaget HV71. Men skillnaden mot vår undersökning är ändå markant. Medan han undersöker diskussionen, ska vi analysera texter eller artiklar av supportrar. Det är stor skillnad på redaktionellt material skapat av supportrar och en diskussion bland dem.

I medieforskningen är Svenska Fans och framförallt dess texter ett outforskat område. Peter Dahlén har ett kort avsnitt i boken där han förklarar vad sidan är på en basal nivå. Det framgår att inslagen av damidrott är frånvarande och att målgruppen är män, samt att Stampen köpte företaget under 2008. Om sidans specifika innehåll framkommer ingenting, inte heller hur sidan används av journalister.

Låt oss presentera Svenska Fans. ■

Från fanzine till E-zine

Internet är inte det fösta medium där fansen själva har skrivit om sina favoritlag. Dagens Svenska Fans har föregångare i de fotbollsfanzine som växte fram i England på 1970-talet.

TEXT: RICHARD BRÅSE

Unga, vita och välutbildade män med kopiatorer var fotbollsfanzinets avantgarde. De var själva supportrar och skrev för sina gelikar. Med utgåvorna ville de skapa ett alternativ till klubbens officiella matchprogram och sportjournalistiken i tidningarna. Ofta raljerade man med felaktigheter som publicerats i pressen.

Den egna klubben var inte alltid positivt inställd, eftersom det ofta förekom artiklar och brev som var kritiska till hur klubben sköttes i styrelserummet och av tränaren

Mot slutet av 90-talet började intresset att avta för supportermagasinen. Dels berodde det på att traditionell media utökat sin bevakning och blivit ”fanzinefierad” och tagit till sig av dess tilltal. Dels berodde det på att undergroundkänslan försvunnit i takt med att de etablerat sig. Men den största förändringen var att Internet tågade in i människors vardag och erbjöd ett nytt sätt för supportrar att sprida sina artiklar. Vid millennieskiftet var inte kopiatorn det mest högteknologiska sättet att sprida de unga välutbildade männens budskap. Fanzine blev till E-zine.

Likheterna finns, det klubbspecifika materialet producerat av oavlönade supportrar. Men det finns också skillnader. Ett fanzine liknar ett klassiskt magasin, som kommer ut månadsvis, medan E-zinen kommer i ett flöde med ständig utgivning.

Svenska Fans kan sägas vara en samlingsplats för svenska E-zines. Där sidan tillhandahåller en standardiserad mall för utseendet på sidorna, och där supporterskribenterna skapar innehållet. ■

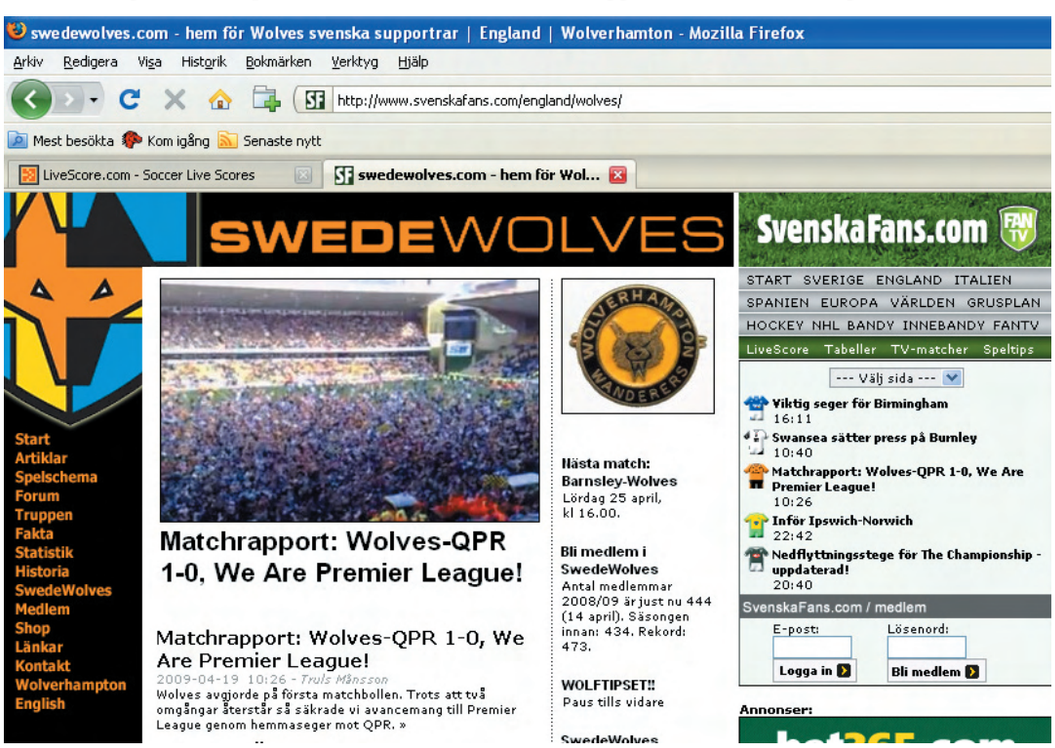

Den nyblivna Premier League-klubben Wolverhampton Wanderers "E-zine" på Svenska Fans.

Så här gjorde

Fotnot har gjort en jämförande textstudie av matchbevakningen på Svenska Fans och i de två största svenska kvällstidningarna – Expressen och Aftonbladet. Detta för att dels se vad som över huvud taget tas upp och dels för att se hur matcherna beskrivs.

TEXT: ANDERS JOHANSSON

Kvalitativ textanalys är nyckelordet i sammanhanget. I praktiken innebär det att vi noggrant har läst igenom och jämfört texter utifrån en rad kriterier. Exempel på dessa är flyktiga begrepp som partiskhet, förhållningssätt till spelare och kopplingar till historik men även mer konkreta företeelser som textvinklar, användning av källor och rent språklig korrekthet. Vi har även tagit fram de olika texternas längd i antal tecken för att kunna jämföra den rena mängden i bevakningen.

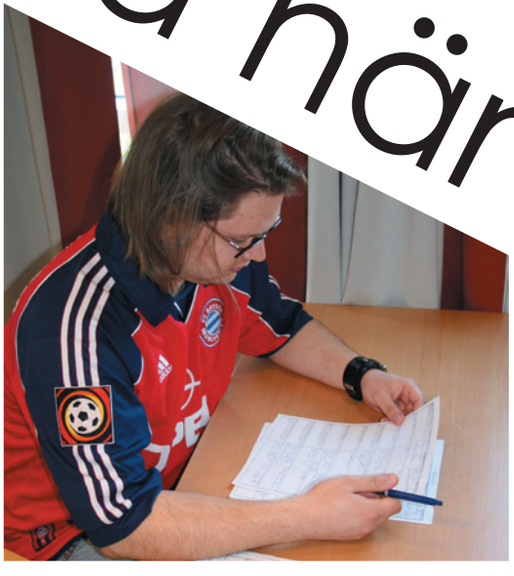

Vi har valt att ställa Svenska Fans mot just kvällstidningar eftersom vi vill jämföra användarskapat material med material producerat i en journalistisk kontext. Kvällstidningarna är den del av pressen som ligger närmast Svenska Fans vad gäller bevakningsområde då båda vill bevaka de största publiksporterna 365 dagar om året.

Vi har valt att enbart granska fotbolls-

bevakningen då fotboll är den mest populära sporten i Sverige och därmed dominerar både kvällstidningarnas och Svenska Fans innehåll. Denna begränsning är även gjord av rena prioriteringsskäl för att ge studien en rimlig omfattning och för att fotboll är den sport som vi själva besitter störst kunskaper i.

Inom fotbollen har vi valt att begränsa oss till matchrapporteringen dagen efter enskilda matcher. Detta utelämnar den bevakning som ofta sker inför viktiga matcher vilket gör att vår undersökning kan förlora vissa nyanser, samtidigt blir undersökningsmaterialet överskådligt och väl avgränsat.

Vi har begränsat oss till matcher ifrån förra året. En undersökning över tid hade erbjudit ytterligare en jämförelsepunkt, men vi har valt att låta jämförelsen mellan press och webb vara grunden. Svenska Fans är en hemsida som har utvecklats i rask takt de senaste åren. Först på senare år kan deras bevakning av internationell fotboll jämföras med den i kvällstidningarna.

De ligor som vi har valt ut är Allsvenskan och Champions League. Den allsvenska bevakningen är högprioriterad både hos Svenska Fans och kvällstidningarna. Genom att studera Allsvenskan kommer vi åt kärnan i den svenska fan-kulturen och får även intervjuobjekt som är relativt lättåtkomliga.

Champions League som är en klubblagsturnering för de främsta lagen inom den europeiska fotbollen representerar mångfalden i bevakningen på Svenska Fans och i kvällstidningarna. Champions League är den kommersialiserade och professionaliserade fotbollen personfierad.

Vi har lottat fram tio matcher från vardera liga under 2008. För Champions League som börjar på hösten innebär detta att vi granskar slutspelet för säsongen 07/08 och gruppspelet under säsongen 08/09. De 20 matcherna blev som följer:

Champions League

Milan – Arsenal	2008-03-04
Manchester United – Roma	2008-04-09
Manchester United – Barcelona	2008-04-29
Chelsea – Bordeaux	2008-09-16
Celtic – Ålborg	2008-09-17
Porto – Fenerbahce	2008-09-17
Steua Bukarest – Lyon	2008-10-21
Real Madrid – Juventus	2008-11-05
Lyon – Bayern München	2008-12-10
Porto – Arsenal	2008-12-10

Allsvenskan

Halmstads BK - IFK Göteborg	2008-04-09
AIK - Trelleborgs FF	2008-04-18
Malmö FF - IFK Norrköping	2008-04-24
Örebro - Halmstads BK	2008-04-24
Djurgården - Ljungskile SK	2008-04-28
IFK Göteborg - GIF Sundsvall	2008-04-28
IF Elfsborg – GAIS	2008-08-04
IFK Norrköping - Gefle IF	2008-08-12
Hammarby – GAIS	2008-08-15
Kalmar FF - IFK Norrköping	2008-11-02

Vi har läst samtliga texter på Expressen och Aftonbladet under dagen efter matchen samt efter-match-bevakningen från både hemma- och bortalagen på Svenska Fans. Allt som allt 145 texter av varierande längd plus 30 statistikrutor.

Textstudien har sedan kompletterats med intervjuer med journalister, fans, spelare, forskare med flera. Sammantaget har det resulterat i magasinet som du nu håller i din hand.

Mycket nöje!

vi magasinet

Du mår dåligt när ditt favoritlag förlorar, när ni vinner vill du ta hela världen i din famn. Låter det här bekant? Vill du skriva om det här? Då kanske Svenska Fans är något för dig.

Svenska Fans för dummies

TEXT: ANDERS JOHANSSON

Idéen med Svenska Fans är enkel. Supportrar till idrottslag skriver gratis på en hemsida som erbjuder en webbdesign och serverutrymme. Skribenterna får inte betalt men de får en plattform att verka på och sidans ägare tjänar pengar på reklam.

Ovanför ser du startsidan på Svenska Fans på förmiddagen den 14:e april. Utseendet är en smula förnyat sedan två veckor tillbaka. Smalare spalter har fått lämna väg för bredare av samma snitt som DN, SVD och Aftonbladet har numera.

För dagen dominerar den allsvenska fotbollen med rapporteringen från gårdagskvällens matcher. Det är inte bara Allsvenskan utan fotbollen i stort som dominerar. Premiären i Superettan står för dörren och under eftermiddagen kommer uppladdningen inför kvällens Champions League-matcher att starta.

Reklamen måste naturligtvis nämnas då den upptar en god tredjedel av skärmen. Spelbolagen dominerar. Få sidor har en lika tydlig samklang mellan innehåll, målgrupp och annonsörer som Svenska Fans.

Sidhuvud

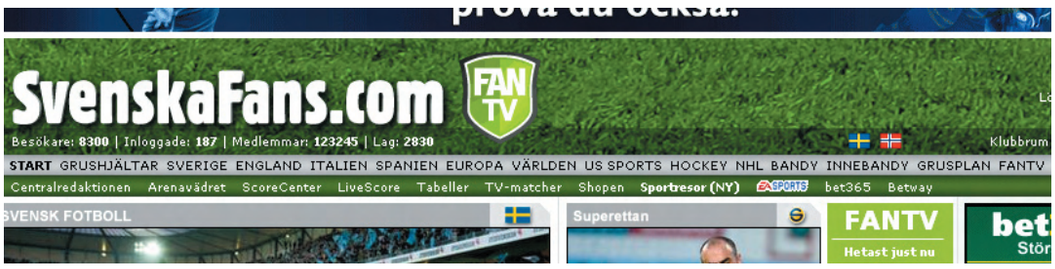

Flikarna under sidans logotyp avslöjar dess uppbyggnad. Innehållet på Svenska Fans sorteras efter typ av idrott och efter geografi. Genom att gå in på en underavdelning kan man komma åt alla de lagsidor som utgör sidans grundstenar.

Siffrorna avslöjar antalet besökare under dagen, antalet inloggade medlemmar för tillfället och antalet medlemmar på sidan totalt samt att Svenska Fans har 2830 lagsidor. Lagsidornas fördelning över olika sporter ser ut så här enligt vår sammanräkning:

Fotboll	**1229**
Innebandy	**280**
Hockey	**80**
Basket	**31**
Bandy	**26**
Amerikansk Fotboll	**1**

Totalt blir det 1647 lag vilket är cirka 1200 färre än vad Svenska Fans själva anger. Siffrorna säger dock inte hela, om ens halva, sanningen om sidans struktur. Antalet lag inom fotboll och innebandy ökar rejält på grund av alla de korplag som har egna lagsidor. De utgör till exempel nästan hälften av antalet fotbollssidor.

Det är naturligtvis de stora lagen inom respektive ligors högstadivisioner som genererar mest trafik. Svensk idrott dominerar sidan totalt sett men utländska lag dominerar vissa sporter totalt.

Basket och amerikansk fotboll sorteras under fliken *US Sports*, nästan hälften av hockeysidorna är NHL-lag och 157 fotbollssidor stödjer utländska klubbar.

Noterbart är att siddesignen ofta inte gör skillnad på reklam och redaktionellt material. Som synes ovan så samsas länkar till sponsorer med statistik och det användargenererade innehållet. Länken *Grushjältar* tar besökaren till en portalsida för korplag som vunnit sponsorpengar från ett ölbolag.

Medlem/Skribent

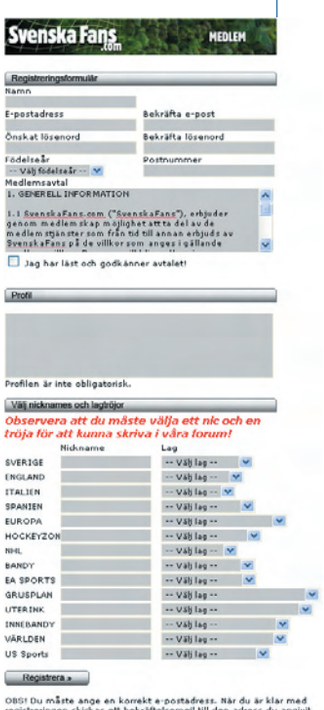

En medlem på sidan är inte detsamma som en skribent. Skribenter får anmäla sitt intresse eller handplockas av redaktionen. De knyts till en särskild sport och ett särskilt lag och skriver sedan nyhetsartiklar och hjälper till med lagsidans utformning. Det finns över 4700 skribenter på Svenska Fans enligt Christian Arvidsson som är redaktionschef för fotbollen.

– Men alla är inte aktiva, det kanske är 2500 som skriver kontinuerligt på sidan.

Medlem kan vem som helst bli. En medlem skapar en användaridentitet på sidan i formuläret ovan. Som inloggad kan man sedan kommentera artiklar och skriva på lagens forumsidor där allt mellan himmel och jord diskuteras.

En medlem kan välja att ange vilka lag han hejar på i olika ligor. Om en medlem till exempel anger att han hejar på Valencia i spanska ligan så syns en Valencia-tröja i minityr bredvid hans namn när han skriver på något av de spanska forumen.

Valet av lagtillhörighet reglerar aktiviteten på lagsidorna då forumen ofta är spärrade för användare som hejar på andra lag. I samband med känsliga matcher stängs ibland forumen ner helt då moderatorerna av erfarenhet vet att diskussionerna lätt spårar ur.

Redaktioner

Svenska Fans är en sajt gjord av användarna för användarna men naturligtvis krävs ett visst mått av organisation för att det hela ska flyta på så smidigt som möjligt. Sidan har fem heltidsanställda samt ett 20-tal personer som uppbär lön i någon form. Dessa arbetar som redaktörer för de olika portalsidorna.

Bilden ovanför visar portalsajten för svensk fotboll som man når genom att klicka på *Sverige* i sidhuvudet på startsidan. I vänsterspalten finns samtliga lagsidor för Allsvenskan, Superettan och division 1 uppradade.

Varje större portalsida har en redaktör som nyhetsvärderar det digra materialet och lägger upp de bästa artiklarna i topp på huvudsidan. Redaktörerna får även ofta kliva in och arbeta med enskilda artiklars utseende och komposition då långt ifrån alla skribenter bemödar sig med att lägga in några bilder till sina texter.

Svenska Fans hämtar sina bilder från AFP och Bildbyrån. Rättigheterna slukar en stor del budgeten och sidans grundare Anders Nettelbladt säger att de jobbar på lösningar med frilansfotografer och med att ordna ackrediteringar till fotostudenter som vill göra praktik på sidan.

– Det är viktigt för dom som skriver att ha en snygg bild till sin text och att man får ett fräscht löp. Sen har inte alltid det här funkat men det blir bättre och bättre för varje år.

Även de enskilda lagsidorna har ofta en redaktör men de får välja att organisera sig hur de vill. Livslängden för en skribent på Svenska Fans är enligt Anders Nettelbladt ungefär tre år, sen kommer det in nya och ersätter.

Vissa personer på sidan står dock en smula utanför den redaktionella verkligheten. Det rör sig om bloggare som ofta har ansvar för att kommentera en hel liga eller i vissa fall en hel sport.

Nyhetsrulle

En viktig del av startsidan är den nyhetsrulle som finns i högerkanten. Medan portalsidorna styrs av redaktörerna är listan över de senaste nyheterna helt demokratisk. Här kommer artiklar upp i takt med att skribenterna skriver dem. Olika ligor och sporter blandas hejvilt.

För att över huvud taget kunna identifiera vilken sport eller vilka lag det rör sig om bör man kunna känna igen den matchtröja som signalerar vilken lagsida som har skrivit artikeln.

Under nyhetsrullen följer sedan en lista på de fem mest lästa artiklarna under det senaste dygnet samt även länkar till de just nu mest trafikerade forumen. Lämnar man startsidan för någon av underavdelningarna anpassar sig nyhetsrullen och länkarna efter den valda preferensen.

Fan-TV

Majoriteten av innehållet på Svenska Fans utgörs av de användarskapade texterna men sidan producerar även webb-TV. Fan-TV, som den kallas, kan vara allt från korta intervjuer till djuplodande studiodiskussioner. Programmen begränsas dock av det faktum att Svenska Fans inte har rättigheter till matchbilder från några ligor eller idrotter.

Diskussionsprogrammen spelas in i en studio som ligger vägg-i-vägg med Svenska Fans huvudkontor. De produceras av Dobb Production AB som är ett systerbolag till Svenskafans AB. Dobb gör även annan webb-TV, till exempel Laul Calling på Aftonbladet. Även det ett diskussionsprogram om fotboll.

De olika redaktionerna har även tillgång till kameror så att de kan göra intervjuer ute på fältet. Det är framförallt de allsvenska fotbollslagen som levererar det här materialet. Fotbollen dominerar Fan-TV mer än på någon annan del av sidan.

Långkörarna utgörs av Eurotalk med David Fjäll och gäster som tar upp den europeiska fotbollen. Matchpuls bevakar Allsvenskan och i 08 Fotboll diskuteras Stockholmslagen explicit.

Fan-TV och då framförallt Eurotalk lyckas ofta locka till sig profiler inom fotbollsvärlden och bidrar även till att personer från Svenska Fans själva blir till profiler. Skribenter som Erik Niva och Marcus Birro är vanliga gäster och förbundskaptenen Lars Lagerbäck har även gästat programmet.

Svenska Fans har i olika omgångar samarbetat både med Canal+ och med Viasat och Fan-TV har utgjort en språngbräda för namn som David Fjäll och Sladan Osmanagic att ta sig in i TV-branschen. I förlängningen är Fan-TV därmed god reklam för sidan i stort. ■

Fan-TV på Svenska Fans från 6:e april 2009 med, från vänster, Erik Niva, Frederic Pavlidis, Marcus Birro, Jonas Dahlqvist och programledaren David Fjäll.

Från taxichaufför

Ett söndertrasat knä drev Anders Nettelbladt ut på nätet. Kärleken till AIK och en vilja att skriva fick honom att starta vad som skulle bli Svenska Fans. Resten är historia.

TEXT & BILD: PER JONSSON

Året var 1998. Fotbollssäsongen hade gått över i höstsäsong när olyckan var framme. Anders Nettelbladt, då 23 år, slet av korsbandet i ena knäet och tvingades till operation med en konvalescenstid på fem veckor. Anders föräldrar hade precis skaffat Internetuppkoppling i hemmet och en helt ny värld öppnade sig.

– Jag började surfa och hittade en massa sportsidor på nätet. Det fanns en sida som hette Sportnow som var orange och blå och skrev om sport och det gjorde mig helt frälst. Jag tänkte: Wow!

Anders närde sedan unga år en dröm om att bli sportjournalist.

– Jag hade alltid gillat att skriva och berätta om sport. Jag lyssnade alltid på Radiosporten. När jag var tio eller något sådant satt jag hemma med en bandspelare och låtsades vara radioreporter. Det är ett starkt minne, berättar han.

Men prestationerna i skolan motsvarade inte vad som krävdes för att komma in på någon journalistutbildning. Istället blev det lumpen och sedan jobb som taxichaufför efter gymnasiet. Men viljan att uttrycka sig levde kvar och tillsammans med ett stort intresse i fotbollsklubben AIK gav detta ett uppslag; han skulle starta en hemsida och ett diskussionsforum med AIK-innehåll på Internet.

På den tiden var Internet något nytt och det fanns inte alls samma djup som det finns idag. Av stockholmslagen var det bara Hammarby IF som hade en gästbok, en gästbok som var omåttligt populär.

– Jag hade en jäkla tur. Jag kom ut tidigt och fick direkt en diskussionssugen publik som var intresserade av AIK och fotboll, säger Anders Nettelbladt.

I december 1998 kom så den första AIK-sidan ut. Då fanns ingen daglig sportbevakning av dagens mått. Inget Sportbladet eller Sport-Expressen och det visades långt ifrån så många matcher på TV som det görs idag. Anders utvecklade tidigt sin

till entreprenör

bevakning av AIK. Han bevakade träningarna och kollade på B-lagsmatcher, något som inte gjorts förut men som idag tillhör vanligheterna.

– Jag kände att det fanns väldigt lite att läsa om mitt lag så jag ville göra något åt det. Jag tror att det unika i min rapportering gjorde att sidan blev så välbesökt som den blev. Folk fick information serverad som de aldrig hade haft tillgång till tidigare.

Men det var nära att det blev för mycket.

– Jag blev smått tokig på det där. Jag lade ner all min lediga tid på att hitta nyheter och nya sätt att rapportera på samtidigt som jag jobbade heltid med att köra taxi.

När Svenska Fans lanserade FAN-TV vid 00-talets mitt tog sidan stora kliv i antalet besökare. Studion används idag bland annat för

När vi talar om AIK infinner sig något längtande i Anders ögon. Solnalaget är något han gärna talar om.

– Jag minns Champions League-kvalet 1999. Vi mötte AEK Athen i sista matchen. AIK hade 0-0 från bortamötet och behövde bara vinna med 1-0. Jag var så jäkla nervös inför den matchen att jag drack fem bärs så första halvlek minns jag knappt. Men andra halvlek var grymt kul, då gjorde de ju ett mål. Det är det bästa minnet.

Resan från AIK-sida till Svenska Fans påbörjades vintern 1999 när en Christer Fahlstedt kontaktade Anders. Christer var också AIK:are och studerade i USA. Han hade upptäkt en företeelse där skolor startade handelsplatser där man samlade olika e-handelssidor via vilka folk köpte sina kläder, böcker och CD-skivor och på så sätt genererade en slant till skolan. Tanken var att starta något liknande i Sverige där fotbollsklubbarna skulle kunna tillgodoräkna sig provisionen. Till en sådan sida skulle det krävas innehåll och det var där Anders och hans kontaktnät kom in i bilden.

– Först skulle sidan heta helpyourclub.com men den ursprungliga planen vi hade blev för dyr. Vi körde bara på innehållet och startade svenskafans.

programmen Eurotalk och Matchpuls Fotboll.

com i september 2000. Vi träffade de kontakter jag hade fått över nätet och sydde ihop en Göteborgssida, en Malmösida, en Örgrytesida och en Djurgårdensida.

Därifrån rullade det på. Sidan köptes in av Telia för att vara en del av deras bredbandssatsning och låg på Telias startsida vilket var en ypperlig exponeringsplats.

– Hade du Telia som bredbandsleverantör och gick ut på nätet så kom du direkt till Telia. Man kunde inte välja startsida då, så deras strategi var att köpa in så mycket innehåll som möjligt. Utan Telia hade vi helt klart inte suttit här idag.

– Första fem åren hade vi i princip inga reklamintäkter alls. Vi satt i källaren hemma hos Christers föräldrar och hade vårt kontor där. Det var kallt som fan på vintern. Många månader fick man inte ta ut någon lön, eller halv lön. Min flickvän var inte glad då. Men vi hade en tro, vi visste att det vi gjorde var bra för vi fick mycket trafik och mycket uppskattning.

Satsningen höll i sig i tre år innan Svenskafans.com sades upp från Telia men då hade sidan redan fått en trogen besökarbas.

Ökningen i läsarantalet motsvarades dock inte med en ökad omsättning. Anders var den enda anställde under de två första åren och även han tvingades att jobba extra, bland annat som redaktör på Telia, samtidigt som han fortsatte att skriva om AIK och driva på utvecklingen av Svenska Fans.

– Första fem åren hade vi i princip inga reklamintäkter alls. Vi satt i källaren hemma hos Christers föräldrar och hade vårt kontor där. Det var kallt som fan på vintern. Många månader fick man inte ta ut någon lön, eller halv lön. Min flickvän var inte glad då. Men vi hade en tro, vi visste att det vi gjorde var bra för vi fick mycket trafik och mycket uppskattning. Det var bara att hanka sig fram. Vi sålde lite souvenirer i shopen och ett resebolag som betalade 5000 i månaden. Ett samarbete med O'Learys gav ytterligare 5000 i månaden så det var väldigt små intäkter de första fem åren.

I början fanns det alltså bara svensk fotboll och ishockey, men 2002 träffade Anders göteborgaren Hermann Dill som övertygade honom om att det skulle satsas på engelsk och italiensk fotboll också.

2003 kom TV-bolaget Viasat och föreslog ett samarbete kring spansk fotboll. En liga vars matcher Viasat ägde rättigheterna till att sända. Fotbollskommentatorn Henrik Strömblad skrev texter på Svenska Fans och Svenska Fans ökade

intresset kring den spanska fotbollen och lockade tittare till Viasat.

Samtidigt infann sig en kritisk period för Svenska Fans. Arbetsbördan växte och de ekonomiska resultaten uteblev. Känslan var att det var för mycket jobb för ingenting. Tankarna snuddade vid att lägga av men istället knöt man näven och kämpade på ett tag till och räddningen skulle komma. Senare samma år gick ägarna av spelbolaget Expekt in och köpte 25 procent av bolaget och detta gav ett förlängt tålamod.

2005 kom så den stora vändningen. Annonsförsäljningen på Internet började blomma och Svenska Fans hade en för annonsörerna intressant och svåråtkomlig målgrupp, män mellan 15-35 år.

Bryggerier och spelbolag tävlade helt plötsligt om att få annonsera på sidan.

– Då var man ganska trött på att leva på makaroner men så vände det. Bryggeriernas investeringar var så pass mycket större än de intäkter vi haft tidigare. Det fanns en framtid i det här.

Med framgångarna kom förfrågningarna från de större mediekoncernerna om att få köpa Svenska Fans. Men det var inte förrän förra året det kändes rätt att sälja. Det fanns flera spekulanter och det blev till slut Stampen AB som blev de nya majoritetsägarna. Mycket tack vare flera andra lyckade förvärv av Internetsidor och deras starka position inom lokalpressen.

Med en storägare i ryggen har Svenska Fans kunnat satsa vidare på utvecklingen av sidan trots den ekonomiska krisen.

Nyligen breddades sidan med amerikanska sporter så som basket och amerikansk fotboll. Dessa återfinns nu bredvid, förutom fotbollen och ishockeyn, bandy och innebandy som har hängt med i några år. Även motorsport ska vara på ingång i och med en lansering av en Formel 1-sida.

Idag har Svenska Fans fem heltidsanställda. Tillsammans med de andra företagen som finns under paraplyet är de 14 plus ett 20-tal visstidsanställningar. Anders Nettelbladt är och har alltid varit VD för Svenska Fans och han trivs i rollen.

– Det är väldigt positivt. Även nu efter att Stampen har köpt oss får jag fortsätta att jobba som vanligt med att utveckla sidan. Jag försöker också skriva minst ett par texter i veckan på AIK-sidan.

Att han är en sådan inbiten AIK:are är inget som har stört i någon större grad.

– Nej, hammarbyare och djurgårdare har väl kämpat emot lite och även gaisare efter att AIK:s firma sprang in på Gamla Ullevi 2005 och bråkade. Men jag måste ju också få hålla på ett lag, det är inget som påverkar Svenska Fans som helhet. Man kan inte tycka om alla lag men samtidigt måste man när matchen väl är spelad kunna skaka hand och gå vidare.

Som Svenska Fans största konkurrenter ser Anders fotbollskanalen.se.

– De gör ju allting precis som vi gör. Så fort vi har någon bra bloggare så plockar de över honom. Vi började sända träningsmatcher och nu gör de också det. De gick ju tidigt ut med att deras mål var att bli större än oss men än har de inte lyckats trots enorma resurser och det är vi jäkligt nöjda med.

Som förebild nämner Anders Sportbladet.

– Det är dem vi ser upp till mest. Det är dit vi vill nå. De är jätteduktiga och jättestora. Jag gillar dem verkligen och jag skulle verkligen vilja komma dit där de är nu med Svenska Fans.

Tankarna att göra en papperstidning av Svenska Fans i stil med den italienska sporttidningen La Gazzeta dello Sport har funnits länge men det har aldrig varit rätt läge. Istället har idén om webbradio växt sig starkare.

– Varje morgon när jag lyssnar på radio finns det väl fyra morgonshower men jag tror att det skulle kunna gå att klämma in sig där med en daglig sportmorgon där man snackar om sporten som var igår. Sedan på eftermiddagen snackar man upp kvällens matcher. Att göra en dygnet-runt-station på webben som konkurrerar med Sportradion tror jag på. I och för sig har Sportradion gjort satsningar nu. De har live-utsända matcher som du kan lyssna på i mobilen eller på webben. Men lyssnar man på Radiosporten när det är match så blir man ju tokig när det är ’över till hästhoppning’ eller ’över till speedway’ och så kommer de in en kvart sena och då har det blivit 2-2 liksom, fan, följ hela matcherna! Det skulle vi göra, säger Anders Nettelbladt med en bestämd min och det är inget som säger att han inte kommer att lyckas med sina idéer.

Svenska Fans började trots allt som ett hobbyprojekt och är nu en mångmiljonindustri.■

Svenska Fans ekonomi

Sedan knappt ett år tillbaka ägs Svenska Fans av tidningshuset Stampen. Hur ser ägarstrukturen egentligen ut och vilka är förutsättningarna för att driva en kommersiell sportsida på Internet? Fotnot har pratat med ägare och experter om annonser, mystiska bolagsformer och den gäckande finanskrisen.

TEXT: ANDERS JOHANSSON GRAFIK: PER JONSSON

Den 22 maj förra året offentliggjorde Stampen sitt köp av Svenska Fans. Den exakta prissumman är än så länge höljd i dunkel även om det finns många som gärna är med och gissar. Enligt näringslivssajten realtid.se hade Svenska Fans ägare tackat nej till ett bud från MTG på 75 miljoner vilket enligt dem gör att prislappen för företaget lär ha legat kring 100 miljoner. Robert Laul på Aftonbladet säger sig har försökt nysta i affären men han har inte kommit åt den exakta siffran

– Det ryktas om summor mellan 100 och 200 miljoner. Jag har även hört något rykte om betalning i omgångar där de ska ha fått 150 miljoner vid köpet och att 150 miljoner till ska betalas ut senare

Även realtid.se spekulerar kring en ägarform där Svenska Fans fyra grundare behåller en minoritetsandel i bolaget och avlönas på resultatsbasis tills Stampen tar över helt om några år. Svenska Fans VD Anders Nettelbladt bekräftar att han och de tre övriga grundarna Michael och Christer Fahlstedt samt Peter Mulde har kvar en ägarandel i bolaget men vill inte avslöja hur mycket eller vad de fick vid försäljningen.

– Jag har tystnadsplikt.

För pengarna – oavsett vad de gav – fick Stampen Svenska Fans som egentligen utgörs av fyra olika bolag. Huvudbolaget är Svenska Fans AB som ansvarar för själva hemsidan och dess norska systersida Norske Fans.com som startade 2007. Dobb Production AB gör Fan-TV på Svenska Fans men även TV åt bland annat Aftonbladet. Dobb och Svenska Fans har sina lokaler tvärs över gatan från varandra på Nybrogatan nära Karlaplan i Stockholm. De anställda och då framförallt de på hemsidan är utspridda över hela Sverige. Svenska Fans har sju anställda enligt allabolag.se men bakom siffran döljer sig egentligen en rad deltidanställningar. John Cederblad som är en av redaktionscheferna på fotbollsavdelningen sitter till exempel i Bordeaux.

Det tredje bolaget är CAPM Sales AB som ansvarar för reklamförsäljningen på Svenska Fans. Bolaget bildades 2007 för att man även skulle kunna förmedla reklam till andra hemsidor, en viktig kund här var jobbexpressen.se. CAPM har tre anställda reklamsäljare som sitter vid Slussen i Stockholm. I finanskrisens spår har dock den externa reklamförsäljningen minskat och Anders Nettelbladt säger att 95 % av försäljningen rör Svenska Fans, Norske Fans och Fan-TV. CAPM är för övrigt initialerna i de fyra grundarnas förnamn.

Slutligen ingår City Yard Holding AB i affären. Ett holdingbolag som konstruerades vid själva försäljningen av praktiska skäl. City Yard Holding äger formellt de andra tre bolagen.

Svenska Fans ägs officiellt av Stampen Media Partner som är ett dotterbolag till Stampen AB. De ansvarar för Stampens ägande inom digitala medier. Sedan tidigare äger de sajter som Familjeliv, Bröllopstorget, odla.nu och myblock.se. Allt som allt ett tiotal sajter med en relativt vardagsnära profil. Stampen Media Partners VD Pelle Mattisson motiverar köpet så här.

"– Jag har tystnadsplikt."

Anders Nettebladts kommentar på frågan om Svenska Fans prislapp.

– Svenska Fans står för ett unikt sätt att bevaka idrott, de som skriver är engagerade själva och skriver på ett mer passionerat sätt än vad man hittar inom traditionell journalistik. Det är en skönt subjektiv journalistik.

Stampen har under senare år växt fram som en viktig aktör på den svenska mediemarknaden. Bolaget organiserades i sin nuvarande form 2005 när man förvärvade de tidigare Centertidningarna. Från att ha varit en viktig lokal aktör i Göteborg som ägare av GP har Stampen blivit en ledande tidningsägare i Väst- och Mellansverige. Förutom tidningar och digitala medier har Stampen även

betydande intressen inom tryckeribranschen.

Stampen Media Partner är därmed en väldigt liten om än växande del av Stampen. Moderbolaget omsatte drygt 5 miljarder 2007 vilket är de senaste offentliggjorda siffrorna. Samma år omsatte Stampen Media Partner 10,7 miljoner kronor. Den omsättningen lär ha ökat rejält under det förra året med köpet av Svenska Fans och dess olika bolag som ensamma omsatte 11,1 miljoner senaste bokföringsåret. Familjeliv Media FL AB visar upp liknande siffror. Stampen Media Partner ett svårgreppbart bolag som visar upp negativa resultat samtidigt som Stampen-koncernen verkar vara villiga att pumpa in pengar för att köpa in populära hemsidor.

Staffan Sundin – docent vid Nordicom och mediaforskare vid Högskolan i Jönköping – berättar om expansionen ut på Internet.

– Mediehusen såg först Internet som ett problem där andra såg en massa möjligheter. Nu försöker man ändå att ta in de här hoten och man vill göra något positivt av det. Om man ser till Stampen så har de expanderat mycket men de äger ändå mest lokaltidningar. Man kan jämföra med Bonnier som satsar jättemycket på fotboll och annan sport med Expressen, TV4 och nu fotbollskanalen.se. Inom Bonnierkoncernen har man byggt upp en struktur där de här bolagen samarbetar och drar nytta av varandra. Jag vet dock inte vad Stampen har för någon framtidsplan för Svenska Fans. Det är ett väldigt annorlunda affärsområde för dem.

"Med dagens marknadsvärde betalade Stampen antagligen för mycket pengar för Svenska Fans"

Så är Stampen rätt ägare för Svenska Fans? Än så länge verkar de inblandade vara nöjda. Anders Nettelbladt berättar om den första tiden som väldigt positiv.

– Allt som sades innan har varit så och vi får fortsätta att göra som vi vill med sidan vilket innebär att utvecklingen har tagit fart. Innan Stampen gick in så hade vi en väldigt spretig ägarbild där spelsajten Expekt ägde 25 procent. De hade tröttnat medan jag och de andra ägarna hade viljan men saknade pengar.

Stampen har kunnat erbjuda Svenska Fans säkrare IT-lösningar än tidigare. Innan köpet hade Svenska Fans blivit hackad vid tre tillfällen varav den sista gången var i februari i fjol.

Vi hade inga resurser själva till att stabilisera tekniken samtidigt som vi är en ganska stor sajt. Vi har stora krav på oss från annonsörer, från användare och från besökarna. Det är en väldig trygghet att hamna med ett starkt bolag, säger Anders Nettelbladt.

Folket på Svenska Fans har utan tvekan dragit en vinstlott. De har en större trygghet idag än någonsin tidigare och grundarna lyckades sälja för ett okänt antal miljoner när konjunkturen stod på topp. Man kan dock med rätta fråga sig om Stampen gjorde en bra affär? Staffan Sundin på Nordicom får utveckla den tanken.

– I dagens ljus så var ju alla köp som gjordes före krisen övervärderade, så är det alltid. Alla mediehus har köpt övervärderade sajter. MTG köpte Playahead för jättemycket pengar och det gick inte bra.

MTG verkar vara ett skräckexempel som ofta lyfts fram. Anders Nettelbladt som själv ryktas ha tackat nej till ett bud från Stenbeckssfären pratar om hur de…

–…inte hade en aning om hur man lyckas på nätet.

I januari 2007 köpte MTG 90% av ungdomscommunityn playahead.se för 102 miljoner. MTG ruskade sedan om i sidans organisation rejält och man försökte sig på en sammanslagning med deras TV-kanal ZTV. Sidans besökartal har mer än halverats sedan 2007.

Med dagens marknadsvärde betalade Stampen antagligen för mycket pengar för Svenska Fans och om sidan väl går dåligt kommer de garanterat att pumpa in pengar för att undvika en prestigeförlust. Samtidigt är deras andra sidor relativt framgångsrika och Svenska Fans är en unik sajt med unika förutsättningar. Förutsättningar som inte ser så dåliga ut finanskrisen till trots.

– En nedgång är ju aldrig jämnt fördelad. Man brukar säga att bokbranschen är sist in och först ut ur en kris. Jag vet inte hur det här påverkar spelsajter men det är möjligt att folk spelar mer i dåliga tider, man kanske lever på hoppet och drömmer om att vinna, säger Staffan Sundin.

Svenska Fans reklampengar kommer till största delen från just spelsajter på Internet, resten är ölreklam och annan reklam riktad till män. När arbetslösheten ökar i ett samhälle minskar knappast alkoholkonsumtionen, Veckans affärer listar bolag som Unibet och Betsson som säkra tips på aktiemarknaden. Svenska Fans annonsförsäljare klarar sig alltså ganska bra även under dåliga tider.

– Annonsmarknaden på Internet hade ju fallit

med 30% under januari. Samtidigt finns det andra sajter som är mycket mer känsliga än Svenska Fans, våra annonsörer är mest spelbolag och de går bra, säger Pelle Mattisson på Stampen Media Partner.

Svenska Fans har med sina unga, manliga besökare den publik som alla annonsörer drömmer om. Utmaningen i framtiden handlar snarare om att på ett rent innehållsmässigt plan kunna mäta sig med konkurrerande sajter från Bonnier och Schibstedt.

– Det är inte så att vi darrar. TV4 väljer att positionera sig mitt i mediaflödet medan en sida som Svenska Fans är mer av en outsider. Vi ser Svenska Fans som det stora sociala sportmediet, naturligtvis ser man matcherna och läser om dem på andra kanaler men vi vill att den initierade diskussionen ska ske på Svenska Fans, säger Pelle Mattisson. ■

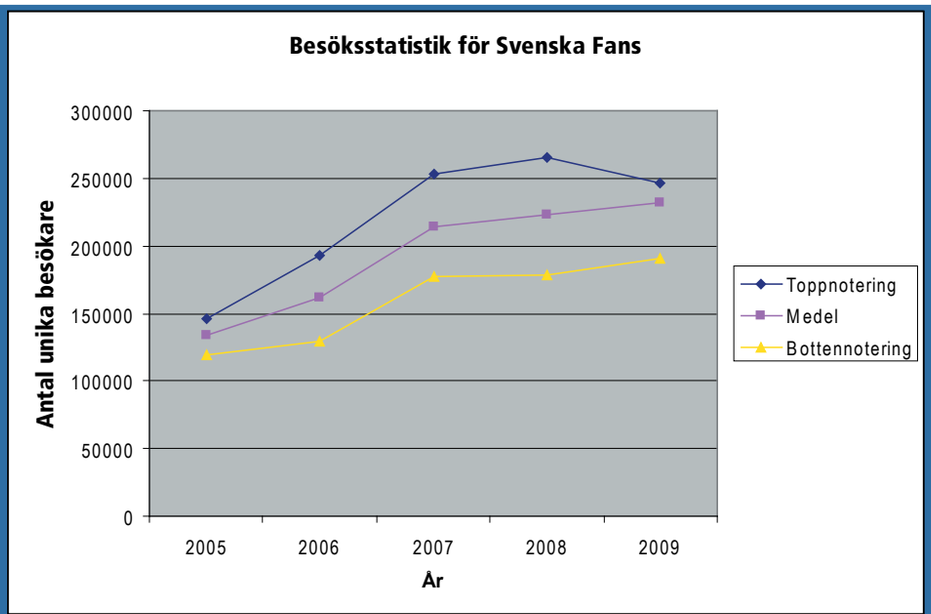

	Sys		Webbplats	Unika webbläsare	%	Besök
1	NO		Msn.se	4 371 012	-6,5	24 851 238
2	⊞ OMT		Aftonbladet	4 029 205	-6,8	18 193 462
3	NO		Hotmail	3 951 315	-10,6	17 999 159
4	A2		blocket.se	3 117 307	-5	9 983 950
5	NO		Messenger	3 032 961	-3,5	22 294 712
6	NO		Eniro.se	2 570 350	-10,5	5 108 530
7	RI		hitta.se	2 525 770	-7,2	5 177 551
8	RI		expressen.se	1 734 602	-8,1	5 894 943
9	NO		Bilddagboken.se	1 291 188	-12,2	8 040 853
10	NED		svt.se	1 187 369	-6,6	2 863 453
11	OMT		dn.se	1 089 338	-10,9	3 215 621
12	RI		tradera.com	1 088 307	-10,4	3 338 324
13	NO		hemnet.se	962 453	-7	2 229 203
14	NO		di.se	874 195	-13,9	3 210 893
15	NO		tv.nu	699 720	-1,4	1 947 178
16	NO		SR.se	641 102	-7,4	1 364 519
17	RI		svd.se	609 448	-13,5	1 578 243
18	OMT		Svensk Fastighetsförmedling	568 779	-5,1	912 453
19	NO		Spray.se	490 929	-7,9	1 577 854
20	OMT		SL	424 561	-14,2	679 579
21	RI		prisjakt.nu	404 526	-10,3	667 980
22	NO		ICA.se	390 110	6,3	582 732
23	RI		gp.se	380 133	-10,5	1 177 824
24	ITA		pricerunner.se	345 979	-10,4	408 703
25	NO		kanal5.se	293 760	-19,6	646 458
26	NO		SF Bio	291 541	-13,2	392 053
27	NO		AllaAnnonser.se	274 013	-8,3	329 031
28	NO		Sydsvenskan.se	273 616	-12,2	768 065
29	⊞ NO		Jesper.nu	263 739	-10,5	640 609
30	NO		Devote.se	258 378	-4,9	776 417
31	WTR		King.com	257 232	9,6	854 560
32	RI		svenskafans.com	254 292	-2,3	989 061
33	NO		Recept.nu	252 915	27,6	341 582
34	NO		laget.se	245 568	-11,1	729 935
35	OMT		Stayfriends.se	244 456	-21,6	282 562
36	RI		tasteline.com	239 190	29,7	343 462

Ovan: Tabell över unika besökare på Svenska Fans sedan hösten 2005. Medelantalet besökare har stigit stadigt sedan mätningarna började. Noterbart är toppnoteringen under vecka 15 2008 då 265488 unika användare besökte sidan.

Vänster: Rankinglista över mest besökta Internetsajter av datorer som befinner sig i Sverige, så kallat KIA-index. Svenska Fans återfinns på 32:a plats. Noterbart är att konkurrent Fotbollskanalen.se ligger på 41:a plats med dryga 60 000 färre unika besökare.

”Svenska Fans

forum är en kloak”

Den 19 februari publicerades Aftonbladets februarinummer av sportmagasinet ”S”. I numret fanns en krönika där sportjournalisten Robert Laul gick till fullskalig attack mot Svenska Fans och dess ägare Stampen.

TEXT & BILD: PER JONSSON

Robert Laul kallar Svenska Fans för ”kloak”, ”en ulv i fårakläder” och en plats för ”ljusskygga varelser”. Bakom frontalangreppet ligger en dispyt med Malmö FF:s lagsidas diskussionsforum efter en rad artiklar som Laul skrev om Malmös stjärnspelare Ola Toivonen och dennes övergång till holländska PSV Eindhoven.

Malmös supportrar reagerar negativt på Lauls bevakning och uttrycker sin ilska på sidans diskussionsforum. Speciellt ett inlägg kommer i fokus; En inläggsskrivare hävdar att han har sett Robert Laul på en fest i Malmö iklädd en t-shirt med trycket ”Länge leve svälten i Sudan”, att Laul dragit i sig två linor kokain, druckit en halvliter frityrolja och en tredjedels back Zingo samt lämnat festen för att uppsöka prostituerade i Köpenhamn. Inlägget avslutas med ”Jag lovar, det är sant […] skriver man nå’t på nätet måste det ju vara sant.”

Det är på detta inlägg Laul hänger upp större delen av sin krönika senare men det var långt ifrån det enda inlägget i den stilen. Laul berättar om situationen:

– Jag fick ett mail där det stod; ’Vi visste inte att du höll på med kokain’. Det gör jag inte och jag undrade var de hade fått det ifrån och det var då jag hamnade på Svenska Fans. Det var hur många sidor med inlägg som helst och tonen var jävligt

Robert Laul ogillar forumen på Svenska Fans men har ser positivt på sidan i stort.

Inlägget som startade allt

"Träffade på Robert Laul i förrgår på en fest. Han hade en T-shirt på sig där det stod "Leve svälten i Sudan!".
När jag pratade med honom var han inte NÅ-DIG i sin kritik mot sin chefredaktör Kalle Ljungkvist (och kallade honom "en k-sugare utan journalistisk kompetens"). Sen drog han i sig två linor kokain, en halvliter ljummen frityr samt en tredjedels back Zingo, varefter han tog en taxi till Köpenhamn för att besöka det fotfetischluder han letat upp på massagelisten.dk.
Jag lovar, det är sant.
Och skulle Laul dementera - tja, så ger ni väl inte mycket för den dementin? Jag menar, skriver man nå't på nätet måste det ju vara sant."

hård. Jag brukar inte bry mig så mycket men den här gången tänkte jag att det ligger rätt i tiden. Jag har många kollegor som har klagat på att de har blivit uthängda förut så varför inte skriva om det här?

Robert Laul poängterar också att det inte är Svenska Fans i stort han är kritisk mot utan bara forumdelen och han efterlyser en striktare hållning från moderatorer och ägare.

– Svenska Fans ägs ju av ett seriöst medieföretag. Stampen måste ta tag i det här för det svärtar ju ner hela bilden av Svenska Fans som egentligen är en bra sak. De ökar intresset för fotbollen och gör bra grejer, deras läsare uppskattar det. Men om du frågar folk i branschen så tycker de att det är skit just på grund av de här forumen. Hur kan man inte censurera bort sådant här?

Anders Nettelbladt, VD på Svenska Fans, tycker att Robert Laul borde kunna ta ironi lite bättre.

– Han har ju en egen blogg där han säger både det ena och det andra om folk. Inlägget som han byggde krönikan på var ironi och det är ju solklart med den avslutningen.

Han säger också att Svenska Fans har jobbat mycket på modereringen.

– Ofta finns det fler moderatorer än skribenter. Det är superanvändare som har varit med länge på ett forum och som vill hjälpa till och håll en god ton. Vi har ett grundregelverk men sedan är det mycket upp till varje sida att bestämma hur de vill fungera. Det kan ju vara så att vissa forum har en hög ironiton, andra har en mer strikt ton och när det blandas kan det gå fel, som i detta fallet.

En annan som jämfört diskussionsforumen på Svenska Fans med en kloak är poeten, författaren och den före detta Svenska Fans-bloggaren Marcus Birro som när han tröttnade på forumens påhopp i oktober 2008 skrev så här i sin privata blogg:

”I dag har jag beslutat mig för att sluta blogga om italiensk fotboll för Svenska Fans. Jag orkar inte med hyenornas ständiga förstörelse, de anonyma jävlarnas snedögda illvilja. [...] När fan blev vi allmänt villebråd? Vad ger de anonyma skalbaggarna rätten att degradera sig själva så till den grad? Vad ger dessa människor rätt att lyfta undan locket till sitt inre avlopp och bara låta hela skitfloden välla över oss? Vad ger dessa människor rätten att anonymt sitta bakom kladdiga tangentbord och hata en människa de aldrig träffat, inte kan veta något om? [...] Jag har så svårt för att se vad de tjänar på denna ständiga självdegradering. De kapar sina egna vingar. Deras värld är kloakernas och de offentliga toaletternas.”

Anders Nettelbladt minns Birros kritik men tror att anledningen till att han slutade på Svenska Fans var en annan.

– Marcus är en väldigt duktig skribent och att han slutade hos oss berodde inte bara på det. Han blev värvad av Expressen helt enkelt. Han fick ett jättebra erbjudande från dem. Vi gav honom en liten ersättning här men det var ju inte alls det som Expressen kunde erbjuda. ■

Den stora guldrushen

När Allsvenskan avgörs blir det guldspecialer i Aftonbladet och Expressen. Samtidigt kan Champions League-matcher passera helt obemärkta. Svenska Fans är inte lika känsliga för vilken match som har nyhetsvärde och vilken som inte har det. Där känner man inte av guldrushen.

TEXT: RICHARD BRÅSE

Sex av de tio undersökta Champions League-matcherna behandlas inte ens i notisform i Expressen. I Aftonbladet åtföljs de åtminstone av ett matchsammandrag, kortare än 500 tecken. Alla undersökta matcher på Svenska Fans genererar däremot texter, även om enskilda lag faller bort.

Steua Bukarest och Ålborg har inte har några lagsidor och därför finns det inga texter. Dessutom skriver Porto- och Gefleredaktionerna inget efter sina matcher mot Arsenal respektive Norrköping. Ingen match blir helt obevakad.

Samtidigt som vissa matcher knappt nämns i pressen kan det slå över åt andra hållet. När Kalmar FF i Allsvenskans näst sista omgång vinner mot Norrköping med 6-0 på Fredrikskans säkrar klubben i praktiken guldet, även om Elfsborg fortfarande har en avlägsen teoretisk möjlighet att komma i kapp. Dagen efter har både Aftonbladet och Expressen guldspecialer med betydligt mer text än vad som är brukligt.

Aftonbladet har texter på sammanlagt 25 000 tecken och Expressen 13 000. Det är dubbelt så mycket som matchen AIK – Trelleborg, som genererar näst mest text. I snitt genererar en Allsvensk match 6 300 tecken i Aftonbladet och 4 500 i Expressen.

På Svenska Fans tillhör Kalmar – Norrköping inte någon av de mer omskrivna matcherna. Den ligger rent av under genomsnittet. Matchen Milan – Arsenal är i stället den mest omskrivna på sidan,

Total textlängd i pressen och på Svenska Fans

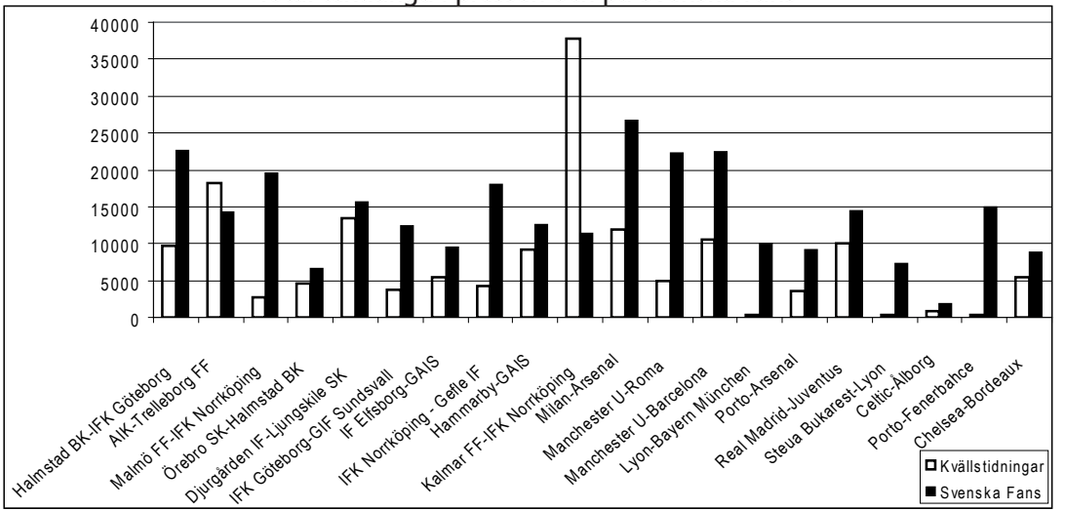

med totalt 26 000 tecken. Även Manchester Uniteds möten med Roma och Barcelona resulterar i mer än dubbelt så mycket textmängd som den match som skapar guldspecialer i pressen.

Den magnetism som omgärdar matcher i en Allsvensk guldstrid påverkar pressen, men inte skribenterna på Svenska Fans. Nyhetsvärdering existerar inte på Svenska Fans i den bemärkelsen, eftersom sidan inte har möjlighet att dirigera sina skribentresurser. De som skriver vill skriva om sina favoritlag. Guldläge eller inte.

– I och med att vi har ideela skribenter som inte får betalt för att skriva så kan vi inte kräva saker från dem, på samma sätt som man kan göra om man betalar en person. Vi sitter glatt och lugnt i båten och väntar tills skribenterna har skrivit klart sina artiklar efter en match. Vi kan aldrig tvinga dem att skriva, utan det kommer när det passar dem. Därför kommer vi aldrig kunna vara först med det senaste, säger Christian Arvidson, redaktionschef på Svenska Fans fotbollsavdelning.

Hur väl en match bevakas varierar i pressen efter hur mycket det glimrar kring händelsen. Svenska Fans utbud styrs mer av skribenternas intresse och lust att skriva.

Christian Arvidson som är en av tre som redigerar förstasidan, säger att han inte bara utgår ifrån vad som har högst nyhetsvärde när han bestämmer vad som ska toppa sidan.

– Vi jobbar även med ett rättvisetänk, vi kan inte ha AIK-artiklar på förstasidan på bästa plats varje dag. Någon annan måste också få plats och synas där. Vi försöker också plocka fram saker som vi tycker att vi gör bra, som vi kan skylta med, säger han .

Värderingen av matcher skapar även skillnader mellan medieformerna vid matcher av serielunkskaraktär.

Det går att tala om ett Stockholmssyndrom i Aftonbladet och Expressen. Vid sidan av matchen Kalmar – Norrköping skriver man som mest när något Stockholmslag deltar. Dessutom är texterna tydligt vinklade på Stockholmslagen. När AIK möter Trelleborg finns det sju artiklar i Aftonbladet, varav en handlar om skåningarna.

Texterna brukar handla om segraren, men efter att Hammarby förlorat mot Gais ligger allt fokus ändå på Stockholmslaget.

– I Sverige är bevakningen av italiensk fotboll mindre bra om man vill vara diplomatisk. Ska jag vara ärligt tycker jag att det är ett skämt.

På motsvarande sätt finns det en anglofili i kvällstidningarna i samband med Champions Leaguematcher.

Aftonbladet har Peter Wennman stationerad i London och han är på plats när engelska lag har hemmaplan i turneringen. Tyngdpunkten på engelsk fotboll är något som lätt kan reta supportrar till italienska lag.

– I Sverige är bevakningen av italiensk fotboll mindre bra om man vill vara diplomatisk. Ska jag vara ärligt tycker jag att det är ett skämt. Varför försöker de ens? Lägg ner bara, kan vara min reaktion. Det är bättre att låta bli än att göra ett halvdassigt försök bara för att man måste. Italien har blivit någon slags Sibirien för svenska journalister, medan de följer engelsk fotboll med glädje, säger Saim Manto som skriver för Juventusredaktionen på Svenska Fans.

En av sidans främsta styrkor, som skribenterna på Svenska Fans framhåller, är bredden. Men även om det finns en bred bevakning är rapporteringen mer trögrörlig. Finns det ingen lagsida, så finns det ingen bevakning. Kvällstidningarna saknar bredden, och får välja på vilka matcher de skall bevaka. Vilket gör att det finns en större elasticitet i vad de kan skriva. Vill Aftonbladet kan man skicka iväg Erik Niva till Cluj i Rumänien.

Svenska Fans stela bredd kommer till uttryck i att man totalt skriver nästan dubbelt så mycket som de två tidningarna tillsammans.

Framförallt är det i bevakningen av Champions League det skiljer sig.

Pressen skriver mer än dubblet så mycket om Allsvenskan gentemot vad de skriver om Champions League. På Svenska Fans är bevakningen mellan de två tävlingarna mer jämnt fördelad totalt sett.

Även om pressen skriver betydligt mindre i textlängd räknat, producerar de fler atriklar än på Svenska Fans.

Vid de undersökta matcherna är texterna i genomsnitt längre på Svenska Fans än i kvällspressen. Båda tidningarnas artiklar har en genomsnittlig längd runt 2 200 tecken medan supportertexterna är längre än 3 000 tecken. ■

Att vinkla eller att inte vinkla

En fotbollsmatch består av tusentals detaljer som avgör utgången. Snedträffar på mittplan, straffar och utvisningar.
I kvällstidningarna renodlas matcherna genom att man fäster sig vid någon eller några få av dessa detaljer. På Svenska Fans får texterna, som ofta saknar tydlig vinkel, en mer mångtydig karaktär.

TEXT: Richard Bråse

Kalmar FF har i praktiken säkrat det Allsvenska guldet och kvällstidningarna slår på stort, gärna vinklat på de framgångsrika bröderna Elm. Faksimiler från Sportbladet och Expressen den 3/11.

Efter Kalmars möte med Norrköping den 2/11 producerar Kalmarredaktionen på Svenska Fans en lång artikel dagen efter. Norrköpngsredaktionen skriver två korta.

När Kalmar FF i Allsvenskans näst sista omgång vinner mot Norrköping med 6-0 på hemmaarenan Fredrikskans säkrar klubben i praktiken guldet, även om Elfsborg fortfarande har en avlägsen teoretisk möjlighet att komma i kapp.

I kvällspressen bryts matcher ner till att handla om ett färre antal detaljer i varje artikel. Man renodlar, förenklar och personifierar berättelsen, genom att vinkla texten.

Matchen mellan Kalmar och Norrköping innehåller många olika ingredienser som pressen intresserar sig för. Patrik Rosengren gör karriärens sista hemmamatch på Fredrikskans utan att bytas in, guldet är inom räckhåll, fyramålskytten Viktor Elm ska flytta till Holland efter säsongen och Felix Magro blir utvisad för Norrköping. Alla dessa delar blir i kvällspressen till egna artiklar. På Svenska Fans blandas de i stället samman i en och samma matchrapport.

I pressen får Rosengren prata om hur det känns att inte få möjligheten att bli avtackad av hemmapubliken och en annan artikel låter representanter från Viktor Elms blivande Holländska klubb Heerenveen uttala sig om nyförvärvet.

På Svenska Fans kommer de inte till tals, men att Elm gör fyra mål och att Rosengren inte blir inbytt framgår i samma text, som även radar upp andra matchhändelser.

Renodlingen och förenklingen blir emellanåt diskutabel i tidningarna. I ingressen i en av Aftonbladets artiklar efter matchen kan man läsa ”Då avgjorde Felix Magro matchen – åt motståndaren.” Frågan är om det inte är att dra utvisningens betydelse för långt i en match där Kalmar visar sig överlägsna och vinner med 6-0.

Även Expressen har en artikel som handlar om utvisningen. Inte i någon av artiklarna får han själv uttala sig utan blir utskälld av tränaren Sören Cratz, och Norrköpings dåliga spel personifieras av Felix Magro som får bära skulden för förlusten.

För att få en bild av vad som egentligen händer i matcherna behöver läsaren läsa alla artiklar för att fånga in matchernas olika aspekter.

Det finns liknande exempel från andra nedslag. Efter Malmö – Norrköping 25 april utmålas målvakten Jonas Sandqvist som orsaken till Malmös alla problem i en Expressenartikel.

Övervinklingen på enskilda spelares insatser

MIRAKELMÄN

1 SVANTE SAMUELSSON

10 ULLA ELM

Oerhört klok fotbollsmamma som tillsammans med pappa Johnny (hade själv grymma inkast och spelade på division 3-nivå) har matchat fram bröderna David, Viktor och Rasmus försiktigt och förståndigt. Hon kom tidigt i kontakt med förre Österspelaren Tony Westring som en längre tid har fungerat som familjens vän och rådgivare. Både Rasmus och Viktor var i unga år på väg att lägga av med fotbollen på elitnivå – men **stöttades av mamma Ulla** och valde att fortsätta. Något som båda de yngre Elmbröderna i går tackade sin mor för. Och KFF borde tacka Ulla – utan hennes stöd till sönerna hade Kalmar FF troligen inte blivit svenska mästare...

Foto: ANDREAS BARDELL, PETER WIDING, MATHS BOGREN, BILDBYRÅN

När Aftonbladet listar "Mirakelmännen" som ligger bakom Kalmar FF:s Allsvenska guld hamnar Ulla Elm på tionde plats, hon är mamma till tre av spelarna i truppen. På nästa sida berättar

behöver inte vara negativ för spelaren. När Real Madrid möter Juventus i Champions Leauge skriver Expressen ”Alessandro Del Piero sänkte Real Madrid på bortaplan med 2-0. Efter matchen hyllades han av Diego Maradona”. Maradona uttalar sig inte i texten. Det enda Maradona gjorde var att sitta på läktaren.

Christian Arvidson från Svenska Fans centralredaktion jobbar delvis med att höra av sig till skribenter som skriver bra. Han försöker också hjälpa dem som skriver mindre bra.

– Men vi coachar inga skribenter så hårt att vi uppmanar dem att skriva på ett visst sätt. Snarare är det så att traditionell media fokuserar på svenskarna ute i Europa. Vi har ett gäng som är Juventusintresserade och de undrar varför de får så många läsare nu bara för att de har Olof Mellberg i laget. De vänder sig emot det där, snarare än att dra på det, säger han.

På Juventusredaktionen förstärker Saim Manto

NNEN ...och kommer

RONNY NILSSON 4 STELL NYBERG

HENRIK RYDSTRÖM 7 OLA RAGNARSSON

PATRIK ROSENGREN 10 ULLA ELM

Nära att sluta – men mamma övertalade Viktor att fortsätta

Han var nära att sluta innan karriären ens hade startat.

Det som 18-åring med två tuffa knäskador bakom sig.

– Jag får tacka mamma för att hon sparkade mig i baken. Utan dom sparkarna hade jag inte varit här i dag, säger Kalmars guldhjälte Viktor Elm.

I dag får Viktor Elm med all rätt i princip alla guldrubriker – men livet har inte alltid varit så enkelt för den smart 23-årige mittfältaren.

Som 18-åring hade han redan gått igenom två tuffa knäoperationer ("först sydde de ihop menisken sedan plockade de bort den helt") och sommaren 2004 stod han vid ett vägskäl. Han spelade i division 3-klubben Nybro IF och funderade som 19-åring på att varva ned – eller ge elitfotbollen en chans.

– Valet var inte alls lätt då. Jag hade då tjej och var inte så intresserad av att flytta hemifrån. Jag var på väg till Lindås i division fyra, men jag fick några sparkar i baken så jag valde till slut att gå till Falkenberg.

Vem sparkade mest?

– Mamma (Ulla Elm) hon tyckte att jag skulle ta chansen. Att jag hade ångrat mig resten av livet om jag valt att spela i fyran istället. Men även min rådgivare Tony Westring (förre detta Östersspelare) stöttade mig mycket i det beslutet.

"För dåligt bud"

Westring och Ulla Elm fick igång Viktor – som plötsligt hade två klubbar att välja på. Östers IF och Falkenbergs FF.

– Öster gav mig ett för dåligt bud och jag skulle inte få träna med A-laget. Så det blev till slut Falkenberg där även min bror David redan spelade.

Viktor Elm gjorde direkt stor succé i Falkenberg och redan efter 2005 års säsong så köpte Kalmar FF honom för runt 700 000 kronor. Elm skrev på ett treårskontrakt med Kalmar FF – och förtjänsten kan ni där han den här hösten har blivit uttagen i VM-kvalruppen två gånger. Och i december blir han proffs i Heerenveen.

Avskedsföreställning

I går var det till slut Viktor Elms avskedsföreställning på Fredriksskans och slutet kunde inte ha blivit bättre.

– Livet är konstigt och fotbollen är konstig. För fyra år sedan var jag på väg att varva ned och nu står jag här, har gjort fyra mål i min sista match på Fredriksskans. Inte ens i mina drömmar har jag kunnat få ihop det så här bra, säger han.

Till Viktors avskedsmatch hade "Elmbyn" Broakulla hyrt in två bussar och de 75 platserna fylldes på en enda dag.

– Jag tror alla i byn under 75 år var här. De skulle egentligen varit ännu fler – men det fanns inga fler sittplatsbiljetter. Det är stort för mig och mina bröder att vår hemby uppskattar det vi gör.

David, Rasmus och Viktor Elm firade segern på restaurang. Foto: MAGNUS ANDERSSON

"Årets mittfältare"?

Viktor firade segern med middag på restaurang Zorbas i Kalmar. Med sig hade han förstås mamma Ulla, och bröderna David och Rasmus.

– Det finns ingen mittfältare som är bättre i Sverige. Jag skulle bli mycket förvånad om han inte får priset som "Årets Mittfältare" under Fotbollsgalan, säger storebror David.

Även Rasmus hyllar sin bror.

– Jag är stolt över honom, det är helt otroligt att han får göra ett sådant här avsked. Redan innan matchen hade jag sagt till honom att han skulle ta ut lå frisparkar eftersom det var han sista match på Fredriksskans. Jag ville verkligen att han skulle få göra mål, säger Rasmus Elm med ett stort leende.

Till sist. Du sa att du inte ville flytta för att du hade tjej då. Är ni fortfarande ihop?

– Nej, jag är singel. Skriv det.

Ulrik Sandebäck
ulrik.sandeback@aftonbladet.se

Viktor Elm om hur hans mamma övertalade honom att fortsätta med fotbollen när det var tungt under tonåren. Faksimiler från Sportbladet 3/11.

bilden av att man som supporter inte får ut så mycket av att läsa texter i svensk dagspress eftersom de vinklas för hårt, till exempel på personer.

– Jag läser aldrig Aftonbladet för att se hur en match har gått. Det som kommer stå där är att ”Mellberg räddar Juventus”, fast han egentligen bara gjorde den första passen av tre innan det blev mål.

Personifiering är en mycket vanlig metod för renodla handlingen i pressen. Texten med Barcelonaanknytning efter att laget åkt ut i Champions League, vinklas till att handla om tränaren Frank Rijkaards framtid. Efter att Norrköping tagit sin första hemmavinst för året handlar en artikel om Amuneke och ”drömmålet” han gjorde i matchen. När Manchester United tar sig till final i Champions League hänger både Aftonbladet och Expressen upp händelsen på att Paul Scholes var avstängd för nio år sedan när laget senast var i final, men nu kommer Scholes vara given i laget.

Bevakningen på Svenska Fans utgår i stort sett alltid ifrån ett längre matchreferat som sedan kan kompletteras med spelarbetyg och krönikor. I kvällstidningarna hittar skribenten berättelsens kärna och låter den gestalta matchen. På Svenska Fans förlitar sig skribenten på att matchsituationerna skall göra det dramaturgiska jobbet.

En och samma artikel kan på Svenska Fans ta upp att Rosengren gör sin sista match, Magros utvisning och Kalmars guldläge, samt en rad andra matchsituationer. Vad som är textens vinkel är nästan alltid svårt att förstå, och artiklarna är ytterst sällan renodlade och fokuserar nästan aldrig på en incident, händelse eller person.

Tidningarna försöker hitta en story, medan en matchrapport på Svenska Fans försöker beskriva ett helt skeende. Därför finns det tydliga exempel på när pressen kan presentera berättelser bakom det uppenbara. I samband med att Kalmar vinner med 6-0 mot Norrköping finns det en artikel i Expressen där de tre bröderna Elms mor berättar om hur hon har motiverat sina söner genom åren, och att fyramålsskytten varit nära att sluta. Att sådant inte finns på Svenska Fans hänger delvis inhop med att man inte förlitar sig till intervjuer i samma utsträckning som pressen gör.

Matchrapporterna på Svenska Fans är lösa i formen och upplägget variera mellan de olika redaktionerna på Svenska Fans. Å ena sidan kan artiklarna vara strikt kronologiska och beskriva händelse efter händelse matchen igenom. Å andra sidan kan de vara mer krönikeliknande med personliga reaktioner på vad som händer på planen. Det vanligaste är artiklar som både beskriver höjdpunkter och blandar in supporteraktiga meningar om att ”andra halvlek börjar oroväckande” som sker i Bayern München-redaktionens text efter en match mot Lyon.

Innehållsmässigt påminner ofta matchrapporterna om sportjournalistiken från 1900-talets första hälft. Detaljrika beskrivningar som återger matchens höjdpunkter i textform. Frånvaro av personer som uttalar sig, vilket gör att skribentens röst om matchen blir ensam i texten. En röst som inte gör någon hemlighet av var sympatierna ligger. Man betygsätter bara de egna spelarna, precis som tidningar som GP gör än idag när det är fotbollslandskamper. Perspektivet är alltid avgjort

Felix Magros utvisning avgjorde guldstriden: "Hjälper oss en hel del"

En galen utvisning som fick Norrköping-tränaren Sören Cratz att knuffa till och skälla ut Felix Magro.
Och en utvisning som säkrade Kalmar FF:s SM-guld.
– Om jag fick skit för min utvisning mot Trelleborg så borde han få testiklarna avbitna av sin tränare, säger Kalmars lagkapten Henrik Rydström.

Felix Magros två onödiga varningar på fyra minuter förstörde dagen fullständigt för IFK Norrköping på Fredriksskans.

Magro bidrog också starkt till att radera ut guldchanserna för Elfsborg.

– Magro hjälper oss en hel del, det måste jag säga. Jag hade varit riktigt lack på Magro om jag vore Boråsare, säger **Henrik Rydström**.

– Det var inte så att vi kände att Norrköping hotade oss, men vi var lite frustrerade när vi inte fick utdelning på de första tre chanserna. När han blev utvisad, då känner man ju att de tappar sin fighting spirit.

Samtliga mål kom efter

Efter utvisningen tryckte Kalmar FF in samtliga sina sex mål.

Sören Cratz försökte desperat att byta ut Magro efter dennes första varning, men avbytaren **Thomas Magnusson** hann aldrig komma in på planen.

– Vi såg vart det var på väg att barka. Men tyvärr så gick bollen inte ut över linjen, suckar Cratz.

Han var så besviken på sin mittfältare att han knuffade till och skällde ut Magro när han kom till bänken.

Sågade Magro offentligt

Efter matchen sågade Cratz också schweizaren offentligt:

– Det är så klumpigt att sätta sina kamrater i ett sådant läge. Det håller inte. Han sätter sina kamrater i en omöjligt situation, och det är underkänt.

– Har man ett gult kort, och han kunde fått ett gult tidigare av domaren som var snäll, så måste man som elitidrottsman värdera situationerna. Man kan inte gå dit som han gör.

– Det är kristallklart att han ska bli utvisad.

KALMAR

Mathias Lühr
mathias.luhr@expressen.se

Johan Orrenius
johan.orrenius@expressen.se

HOLMEN

IFK Norrköpings Felix Magro får två gula kort i första halvlek. Efter det kan Kalmar avgöra matchen som slutar 6 – 0. Ett typexempel på en vinkling som innebär negativ uppmärksamhet för en spelare
Faksimil från Expressen 3/11

på förhand, vinst eller förlust. Det egna laget står i centrum.

Robert Laul på Aftonbladet säger att det inte alltid är nödvändigt att vara neutral i bevakningen som sportjournalist.

– När det är en landskamp eller när ett svenskt klubblag når framgång i Europa så är ju själva utgångspunkten inte objektiv. Då skriver man för en läsekrets som vill att Sverige ska vinna. Det är ju själva tilltalet; Ikväll tar vi dom! Det är ju själva ramen och paketeringen att spela på de känslorna som finns. Men när du kommer till själva betraktelsen av matchen så påverkas ju inte själva bedömningen av den, hoppas jag.

På samma sätt som de breda tidningarna släpper på objektiviteten när läsekretsen väl står bakom ett lag genom nationell identitet, är det naturligt för en smal Svenska Fans-redaktion att alltid stå bakom sitt lag. De som söker sig till deras texter förenas av klubbidentiteten.

– De som läser Aftonbladet har ett ljummet intresse och vill veta lite hur det går. Men den insatte läser inte Expressen eller Aftonbladet, eller DN för den delen. Utan man går till lite mer

HAN TOG CHANSEN

Esbjörnsson: Det var det här Mellberg ville uppleva i Juve

Del Piero hyllades av Real-fansen

Ovan: Fokus på Alessandro Del Piero som avgör en match mot Real Madrid i Champions League, redigerarna väljer naturligtvis en bild där även svenske Olof Mellberg syns.
Nedan: På samma uppslag finns en artikel om Del Piero där storstjärnan Diego Maradona vävs in i texten på ett mystiskt vis. Troligtvis på grund av sitt kändisskap.
Faksimil från Expressen 6/11

Del Piero hyllades av Real-fansen

Alessandro Del Piero sänkte Real Madrid på bortaplan med 2–0.
Efter matchen hyllades han av Diego Maradona – och hemmafansen.
– Del Piero hade roligt där ute, säger Juve-tränaren Claudio Ranieri.

Alessandro Del Piero var skillnaden mellan superlagen på Santiago Bernabéu.

I den 17:e minuten placerade han iskallt in 1–0 bakom **Iker Casillas**. I andra halvlek dödade han matchen med en frispark efter att Casillas uselt satt upp sin mur.

Maradona.

– Det andra målet var mitt fel, erkänner Real-målvakten efter matchen.

Efter matchen hyllades han av nye argentinske förbundskaptenen **Diego Maradona** – och hemmafansen.

– Del Piero är en fantastisk spelare och vår publik vet hur man visar det, säger Real-tränaren **Bernd Schuster**.

Klara för åttondelsfinal

HOTET MOT EN SUCCÉ

Det här laget blir bra – om Sandqvist håller

Jonas Eshjärnsson

3 UTROPSTECKEN

Steg för steg Sandqvists jättetabbe

"Det är en tavla"

Sandqvist missar i allsvenskan 2008

Steg för steg Sandqvists jättetabbe

1. I den 72:a minuten lyckas Norrköpings Richard Spong snubbla sig in i Malmös straffområde och får till ett skott.
2. Spong får inte till någon ordentlig träff och Jonas Sandqvist ser ut att ganska enkelt stoppa skottet.
3. Bollen rullar dock under Sandqvist och in i mål.

"Det är en tavla"

MFF tog tredje raka segern. Men målvakten Jonas Sandqvist stod för ytterligare en blunder – som bjöd in Norrköping i matchen.

– Det är en tavla, erkänner Sandqvist.

Jonas Sandqvist fick en hugn afton med bara tre avslut mot sitt mål.

Han var stabil i luften och verkade gå emot en skön nolla.

Men i den 72:a minuten fumlade Malmös Gabriel vilket gav Norrköpings Richard Spong ett läge.

Han sköt ett löst skott, som Sandqvist släppte in under sig.

Det första och enda Norrköpingskottet på mål under hela matchen.

– Jag tar på mig målet. Det är en tavla, ett mycket dåligt ingripande, erkänner Sandqvist.

Du fick stå sysslolös långa stunder, påverkade det något?

Kommer du älta matchen innan du somnar i kväll?

– Det spelar ingen roll om det går bra eller dåligt, jag sover dåligt ändå, säger Sandqvist.

Joakim Österberg

Sandqvist missar i allsvenskan 2008

Malmö FF 1 – IFK Göteborg 1
21 mars, omgång 1
Gick upp för att plocka ett inlägg i den 57:e minuten. Han kom helt fel, förlorade duellen mot Jonas Wallerstedt som kunde göra 0–1. Sandqvist var på domaren och sa att han borde ha haft frispark.

Djurgården 1 – Malmö FF 1
25 april, omgång 2
Släppte in ett inte otagbart skott utanför straffområdet från Sebastian Rajalakso i den 49:e minuten vilket innebar slutresultatet 1-1. Skyllde på att den gick mellan Jimmy Dixons ben och att han därför inte hann dit.

Trots att Malmö FF vinner matchen med 2 – 1 fokuserar Expressen på segrarnas målvakt Jonas Sandqvist. Hans tavla i slutet ger gästerna möjlighet att reducera. Sandqvist är den svaga länken som hotar MFF:s chanser till en bra säsongen. Till höger syns en artikel där Sandqvists misstag under säsongen analyseras i detalj.
Faksimil från Expressen 3/11

riktade grejer. Svenska Fans har sin plats för dem som är mycket intresserade och inte nöjer sig med det som skrivs i kvällspressen, säger Saim Manto på Juventusredaktionen.

Texter som koncentrerar sig på den enskilda detaljen, eller storyn kan kanske uppskattas av den generellt sportintresserade även om det inte gäller det egna laget. Medan det inte ger inbitna supportrar så mycket, enligt dem själva. Det Svenska Fans å sin sida erbjuder är inte något lättsamt för den som vill ha överblick och en uppfattning av vad som händer i sportvälden, utan något som riktar sig till supporterns som vill veta allt om sitt lag. Supportrar som vill ha texter där det egna laget alltid står i centrum och erbjuder möjlighet till identifikation. ■

UNITERS HJÄLTE

Missade finalen 1999 – nu får han vara med

Robert Börjesson

Paul Scholes skjuter Manchester United till final i Champions League. När laget var i final 99 var Scholes avstängd men nu får han chansen. Ett typexempel på en vinkling i pressen som ger positiv uppmärksamhet för en spelare
Faksimil från Expressen 30/4

Dubbelspel

Fotnot möter den talföre lagkaptenen Henrik Rydström på en bänk i solen utanför omklädningsrummet på Kalmar FF:s arena Fredriksskans med utsikt över Kalmarsund. Han är kanske den spelaren i Allsvenskan som syns och hörs mest. Och han trivs med det.

TEXT & BILD: PER JONSSON

Trots tappad ledning och bara 1-1 borta mot Gefle i den allsvenska premiären är stämningen hög och avslappnad under svenska mästarna, Kalmar FF:s träning på Långfredagen. Träningen avslutas med en skottövning och det jublas högt när någon lyckas sätta bollen i luckan som har satts upp tätt intill stolpen. Den som jublar högst, särskilt när han själv lyckas tråckla in bollen i maskorna, och även när någon annan missar för den delen, är lagkaptenen Henrik Rydström. Blekingesonen som har spelat i klubben sedan början av 1990-talet.

– Ja, stämningen känns jävligt bra måste jag säga, börjar han.

Ingen har väl lyckats undgå att stöta på Henrik Rydström. Det snaggade mittfältsrivjärnet. Även för den som inte är särskilt intresserad av fotboll känns han som ett bekant ansikte. Han är efterfrågad bland landets sportjournalister och fotbollsskribenter och han trivs i rampljuset. Tränaren Nanne Bergstrand sade på upptaktsträffen inför årets säsong att han hade en spelare i truppen som sprang när han såg journalister, och oftast hann han ifatt dem. Detta var Henrik Rydström. Själv säger han att han bara är väluppfostrad och har svårt att säga nej om någon frågar snällt. Han har också en annan, mer seriös teori om sin vilja till att stå i rampljuset.

– Jag har skrivit på en av lokaltidningarna här i Kalmar sedan 1995 och då lär man sig hur det fungerar och avdramatiserar allt.

Sin egen medievana tror Henrik är det som skiljer honom från andra, mer privata spelare.

– Jag har ju sagt idiotiska saker (bland annat har han uttryckt en vilja att någon ska bita av Felix Magros, då i Norrköping, testiklar) så att det blivit stormar. Men då märker man att det blåser i ett par dagar och sedan är det lugnt. I slutändan är det oftast bara bra saker som kommer ur det. Så det gör väl att jag inte drar mig för att spetsa till grejer. Andra kanske inte har förstått mekanismerna och är rädda för drevet. Men jag gillar det.

Han säger att han gärna formulerar sig och att han har en uttryckslust och det märks när man talar med honom. Orden kommer rappt och lätt och svaren har alltid en tydlig röd tråd i resonemangen.

Uttryckslusten har, förutom att komma ut i lokaltidningens sport- och kulturspalter, även resulterat i en blogg.

– Lokaltidningen kom med en förfrågan så vi började med den i april 2007. Innan hade jag haft

en egen hemsida som jag startade 1999 där jag skrev krönikor och tog bilder. Jag märkte direkt vilket tryck som fanns för att få inifrånperspektivet på ett fotbollslag och då låg vi ändå bara i näst högsta divisionen.

Hemsidan hade också en gästbok som snabbt fylldes.

– Folk undrade vad vi gjorde, vad vi käkade, vem som sa vad och vem som högg på vem. Och jag tog mig alltid tid att svara på allt även om det var idioter som bara tyckte att jag var dålig. Jag märkte då att det fanns väldigt många vettiga fotbollsintresserade människor där ute. Det är kanske skrämmande att jag inte trodde det men nu värjer jag mig alltid från synen att fotbollsåskådare är pack. Som tidningsjournalister ofta vill ha det till. Blir det bråk på ett derby så brännmärker man allihop och så är det ju verkligen inte. De som jag får mest positiv respons från är AIK-fans och de anses ju vara riktiga neandertalare.

Förra året hörde Expressen av sig och ville att Henrik skulle börja skriva för dem och sedan dess har samma texter gått att läsa i Expressen som i Barometern. Men nu ska han bara skriva för kvällstidningen.

– Det handlar om att det är bättre för mig att ligga på Expressen, rent ekonomiskt, svårare än så är det faktiskt inte.

Henrik får ibland höra från sina lagkamrater att

det gäller att vakta tungan runt honom. Annars kan både det ena och andra hamna på bloggen. Men riktigt så tycker han inte att det är.

– Det är ju de där småhuggen. Men det roliga är att nästan alla som har sagt det bloggar nu. Senast var det Jocke Lantz (back). Till och med Petter Wastå (målvakt) som tidigare verkligen har spottat på allt vad bloggande heter har skaffat en blogg. Men jag har ju en känsla av vad jag kan och inte kan skriva och den har jag kunnat efterleva. Jag går ju inte ut med offentlig kritik mot någon spelare. Hugger jag på någon så betyder ju det att det är en spelare som jag gillar och respekterar. Jag skulle inte hugga på någon som är dålig.

På senare tid har det stormat kring sportbloggarna när domare i ishockey och handboll försökte starta bloggar. Försöken stängdes snabbt ner av respektive förbund.

– En domare ska vara neutral men jag hade gillat större öppenhet från våra domare. Nu stänger de in sig, de uttalar sig inte, de vill inte kommentera situationer. Det tycker jag inte är bra. Jag skulle kunna tänka mig en blogg där man helt enkelt diskuterar olika situationer. Men en domare får aldrig säga att publiken på Råsunda var för jävlig för då kan han ju inte springa ut där igen. Det kan jag göra för det ingår redan att de hatar mig där.

I och med Henriks position som bloggare och frekvent intervjuoffer har han en bestämd åsikt om vad ”god” sportjournalistik är.

– När man kan se på en match och sport i stort utifrån lite andra synvinklar än de vanliga. Jag vill gärna, om jag läser något, breddas lite. Jag vill att skribenten ska komma med någon koppling, någon parallell som jag inte tänkt på.

Som exempel nämner han Expressens Mats Olsson och magasinet Offside.

– Man får inte tycka om musik, litteratur eller teater om man tycker om fotboll. Men så kom Mats Olsson och skrev om låtar och böcker samtidigt som han kunde skriva om Stefan Schwartz och den kopplingen var ju grym. Och det Offside gjorde när de kom, med längre, djupgående nästan nördiga texter, det är också jävligt bra journalistik.

När jag frågar om han läser något på Svenska Fans så skrattar han och nickar.

– Ja, det gör jag. Det är nog den sidan jag kikar mest frekvent på. Ska jag skriva något om Champions League i Expressen så kollar jag alltid, både lagsidorna och forumen. Sedan vet jag ju att allt inte är sanningar men man kan ju plocka upp vinklar och tankar som man annars inte hade kommit i närheten av. Många av skribenterna där är jävligt bra. Jag är ju inte skolad journalist. Skulle du fråga någon som har gått alla utbildningarna så kanske de har en annan syn på Svenska Fans än vad jag har men jag tycker att det är bra.

Henrik är inte den enda KFF:aren som är inne på Svenska Fans. Nanne Bergstrand har sagt att han ofta går in och kollar potentiella laguppställningar och skadeläge för motståndarlagen i Allsvenskan.

Kalmar FF har ett nära samarbete med Kalmarredaktionen Röda Bröder på Svenska Fans och redaktören bor bara runt hörnet från Henrik. Röda Bröder gör ofta filminslag och andra närgående jobb och spelarna i Kalmar FF försöker alltid att bjuda till. Tack vare den nära kontakten har man försäkrat sig om att Röda Bröder aldrig skulle lägga ut en hemlig laguppställning eller publicera något som någon spelare inte vill.

– Vi har utvecklat ett ge-och-ta-förhållande och det är bra. Samtidigt får det inte bli ett fjäskande och ett jävla lismande. Det skulle ingen gilla ändå. När det gäller matchanalys måste de kunna få skriva vad de vill och säga mig om det skulle vara så. Det ingår ju i förutsättningarna.

Kalmar FF har tidigare upplevt sig vara lite styvmoderligt behandlade av rikstäckande media som genom åren inte bevakat Kalmar FF lika noga

som storklubbarna och storstadslagen, något som i och för sig ändrades förra säsongen tack vare att Kalmar FF vann Allsvenskan. Men Henrik Rydström är fortfarande inte nöjd, speciellt inte med hur bevakningen av årets säsong inleddes.

– Hur många journalister var på vår premiär? Normalt sett brukar väl alla vara på premiären för de allsvenska mästarna. Nu var det bara Mats Olsson. Aftonbladet skickade någon jag aldrig sett tidigare, synen på oss ligger nog latent. Men de säljer kanske lite fler nummer om de skriver om AIK än om Kalmar FF.

När vi talar om öppenhet och kvällstidningar glider samtalet in på fotbollslandslagets mediafilosofi. En mediafilosofi Henrik tycker är förödande.

– För intresset för landslaget så är det inte bra att spelare är förbannade på journalister. Då skriver journalisterna i sin tur mer negativt och det blir en trist atmosfär. Då bygger ett gott förhållande på att landslaget vinner alla sina matcher och det gör de ju inte.

Jag frågar Henrik om han tycker att han någon gång borde blivit uttagen till landslaget. Jag får ett hjärtligt skratt som svar.

– Jag kan väl tycka att när jag har spelat mot spelare som blivit uttagna så har jag känt att jag är tillräckligt bra för att kunna spela i landslaget.Sedan har jag aldrig haft den målbilden riktigt. Men det hade varit kul att få frågan bara för att kunna tacka nej. Det är bara att inse att de driver landslaget som ett klubblag och vill skapa en gruppdynamik som fungerar. Jag tror kanske inte att jag skulle passa in med min blogg och mina grejer.

Henrik är utbildad lärare och har en magisterexamen i litteraturvetenskap, något han var tvungen att skaffa när framtidsutsikterna för klubben inte såg så ljusa ut.

– De hårda tiderna drev fram en annan typ av spelare och människa. Nu kan ju även de yngre hos oss tjäna så pass mycket att de inte behöver jobba eller tänka på jobb och då blir du ju blasé och inskränkt. Vissa yngre är så jävla inrutade på fotboll och det har ju att göra med att vi är proffs i Allsvenskan. Det vi måste vi vara för att driva upp kvaliteten men det får konsekvenser för hur belast man blir. Sedan har väl jag försökt driva med den biten lite, jag tror jag sa någonstans att jag är den mest intellektuelle i Allsvenskan, och det är ingen som har utmanat mig än så det kanske är sant.

Henrik skrattar och berättar om när Daryl Smylie, ny från Ljungskile inför denna säsongen, såg honom läsa DN Kultur i bastun första gången.
– Han blev förvånad och frågade om jag läste tidningen här. Ja, sa jag och undrade om han inte var van vid det från Ljungskile. Då svarade han att det inte var någon i Ljungskile som kunde läsa. ■

Henrik Rydström är en vanlig syn i svenska kvällstidningars sportbilagor. Uppslaget här nere till vänster har han till och med skrivit själv för Expressen den 2:a november 2008. I övrigt faksimiler från Aftonbladet 23/8, 2/11-2008 och från Expressen 30/4-2008.

Synen på spelaren

Pengar på banken, gott om ledig tid, kamratskap och stimulerande arbetsuppgifter. Livet som fotbollsproffs kunde vara en seglats på den omtalade räkmackan om det inte vore för en sak. Det eviga gisslet. Journalisterna.

TEXT: ANDERS JOHANSSON & PER JONSSON

Som spelare i ett professionellt fotbollslag av idag är du i allra högsta grad en offentlig person. Alla dina rörelser bevakas av en mängd kritiska ögon, varav många tillhör journalister och skribenter. Även utanför planen måste spelaren acceptera att hans beteende kan få mediala konsekvenser. Framförallt om det gäller handlingar som påverkar läget i laget, som att någon varit ute sent kvällen innan match eller kvällen efter en förlust, eller att någon kört rattfull och därför missar matcher.

Läser man vad skribenterna på Svenska Fans har att säga om spelarna så skiljer sig deras bevakning från de traditionella mediernas. Frågan är vilken bevakning spelarna föredrar?

På Svenska Fans har skribenterna en mer kamratlig inställning och ett starkt ”vi-tänk” när det kommer till spelarna som behandlas som mångåriga vänner till familjen.

Användandet av enbart förnamn och smeknamn, vedertagna eller mer eller mindre egenpåhittade, är vanligt förekommande. Malmö FF-redaktionen som av många av de journalister som vi har pratat med lyfts fram som en av de bästa på hela Svenska Fans hör till de värsta syndarna. Här är ett utdrag från en text om mittfältaren Labinot Harbuzi efter mötet med Norrköping 24/4-08. Kanske kan det tjäna som ett skräckexempel.

> **”Det har frågats efter en kreativ mittfältare sen Tomas Olsson lämnade. Och då ska vi minnas att vi rätt ofta frågade efter Känning också. För att inte tala om hur efterlyst Den finlänske patienten var under tiden han rehabade för MFF. Precis som Känning och Sisu har Labbe dragit med sina skador, och ikväll gick han av rätt tidigt i andra.”**

Traditionell media betraktar spelarna mer som yrkesmän än som kamrater. Detta är en hållning som dock har förändrats över åren och de nya medierna har bidraget till att tonen har hårdnat i dialogen mellan fansen, journalisterna och spelarna. Ulf Stenberg på GP berättar om den kritik han får som journalist.

– Det finns ju en ny vårdslös ton som har kommit med Internet. Hatfulla mejl där folk kan slänga ur sig i princip vad som helst. När man sen svarar blir de ofta förvånade över att det finns någon i andra ändan.

Malmös Labinot Harbuzi har inte bara förärats det småtrevliga smeknamnet ”Labbe” på Svenska

Fans. Han har även blivit uppmärksammad i media efter en kontrovers med Kaveh Kohshahi som bloggar om fotboll på Eurosports hemsida.

Harbuzi polisanmäldes den 2 april för olaga hot efter att han i samband med en träning ska ha konfronterat Kaveh Kohshahi angående kritik han hade framfört mot hans spel. Samtalet spårade ur varefter Harbuzi sa följande.

– Du får ha dina åsikter, men yttra de inte om mig. För då krossar jag din skalle!

Detta är naturligtvis ett tråkigt och kanske inte helt vanligt exempel. Men tonen har hårdnat och kommer antagligen att bli ännu hårdare om enskilda spelare väljer att försöka försvara sig mot den kritik de får i tidningar och på Internet.

Den svenska fotbollen har genom åren kantats av bråk mellan journalister och spelare. Zlatan Ibrahimovic och Thomas Brolin hör till de spelare som i omgångar har bojkottat Aftonbladet för att ta två exempel.

– Det finns ju en ny vårdslös ton som har kommit med Internet. Hatfulla mejl där folk kan slänga ur sig i princip vad som helst. När man sen svarar blir de ofta förvånade över att det finns någon i andra ändan.

Ulf Stenberg, GP

Det stora flödet av information skapar svårigheter för journalisterna att hinna ge rättvis kritik av enskilda spelare, samtidigt förväntar sig publiken en störtflod av analyser.

Bedömningen på Svenska Fans och i kvällstidningarna utgår ofta till stor del från individuella prestationer och sätts sällan i samband med lagets prestation eller taktiska upplägg.

Detta kan i värsta fall resultera i omdömen där en spelare som var ytterst viktig för lagets insats nästintill sågas. Detta bara för att han verkade mer i det dolda.

Den taktiska analysen begränsas ofta till svepande omdömen i stil med att laget pressades tillbaka. Svenska Fans har en uttalad ambition att erbjuda en mer nördig och insatt variant av fotbollsbevakning men rent taktiskt är de varken bättre eller sämre än kvällstidningarna. Vanligtvis är det mer fokus på kampen än på taktiska aspekter.

Exempel på det finns i en text om matchen

> **”Jag har faktiskt lite svårt att se vart det brister i försvarsspelet. För den genomgående känslan hos mig är att Mikkel o Traore är ett rätt bra mittlås.”**

mellan Hammarby och Gais 15/8-08 där Hammarbyredaktionen ställer sig undrande till varför hemmalaget klappade ihop så pass i försvaret.

När kritik presenteras på Svenska Fans kan den vara nyckfull och skribenterna väljer argument som det passar dem. Är en äldre spelare bra har han rutin, är han dålig är han för gammal. Detsamma gäller unga spelare. En spelare som kanske presterat sämre än väntat kommer i större grad undan med det från Svenska Fans-håll (även om de inte helt slipper kritik) än från kvällstidningshåll. De eftersträvar, som sagt, en ”yrkesmannasyn” på spelarna och en bedömning därefter

En vanlig form av betygsättning är det individuella spelarbetyget där de spelare som har deltagit i matchen listas och får ett sifferbetyg, vanligtvis på en skala från 1 till 5. Detta är en variant som används flitigt i både kvällstidningarna och på Svenska Fans. Särskilt vid de allsvenska matcherna. Utförandet skiljer sig dock åt.

På Svenska Fans skrivs en motivering till varje betyg, ofta två-tre meningar lång. Förvisso inte alltid så djupsinnig men ändå en motivering. Lagsidorna ger aldrig betyg till motståndarna utan koncentrerar sig på det egna laget.

Kvällstidningarna ger betyg åt samtliga spelare på plan men då utan motivering. I Aftonbladets betygsruta finns även statistik över det antal meter spelaren har löpt under matchen och hans toppfart. Förhoppningsvis bedöms dock spelarna inte efter sin löpförmåga utan efter hur bra de är på fotboll i stort.

Här får Svenska Fans metod att betygsätta spelarna anses vara den bättre. Det kan inte vara roligt för en spelare att läsa tidningen dagen efter match och se att man har fått en tvåa i betyg utan att få veta varför.

Samtidigt skulle aldrig kvällstidningarna av rena utrymmesskäl kunna ge skriftlig kritik till samtliga spelare under varje omgång i Allsvenskan.

I bevakningen av Champions League har vi inte stött på ett enda tillfälle där individuella spelarbetyg används av kvällstidningarna. Det förekommer dock på Svenska Fans. Antingen så anser sig inte kvällstidningsjournalisterna vara tillräckligt

64% .... Bollinnehav 36%
7 ..... Hörnor 3
20 ..... Frisparkar 15
2 ..... Målchanser 1
1 ..... Offside 0

GÖTEBORG
1. Kim Christensen
16. Erik Lund
22. Ragnar Sigurdsson
14. Hjalmar Jonsson
2. Sebastian Eriksson (ut 80)
10. Niclas Alexandersson
19. Pontus Wernbloom
15. Jakob Johansson (ut 61)
7. Tobias Hysén
29. Robin Söder
18. Jonas Wallerstedt (ut 73)
Avbytare
8. Thomas Olsson (in 61)
9. Stefan Selakovic (in 80)
20. Mathias Eteus (in 73)
Tränare
Jonas Olsson/Stefan Rehn

LJUNGSKILE
1. Colin Burns
2. Richard Jansson
3. Markus Senften
17. David Leinar
18. Cedomir Zarkovic
10. M. Smedberg-Dalence (ut 68)
24. Aleksandar Kitic
14. Anders Augustsson
8. Daniel Akervall
12. Niklas Löfgren (ut 68)
15. Daryl Smylie (ut 90)
Avbytare
4. Peter Hiir-Salakka (in 90)
9. Jörgen Wålemark (in 68)
22. Pascal Kondaponi (in 68)
Tränare
David Wilson

Spelarbetyg IFK Norrköping-Gefle IF

Höga betyg efter den fina insatsen i tisdags. Extra beröm till Richard Spong, Daniel Bamberg, Thomas Magnusson och Kevin Amuneke.

Nuredin Bakiu ✦✦✦
Inte speciellt mycket att göra. Så nära att få hålla nollan. Känns ganska stabil.

Anders Whass ✦✦✦
Stabil insats av "Whassen". Känns i dagsläget som ett bättre alternativ än Viktor Rönneklev på högerbacksplatse.

Djordje Mrdjanin ✦✦✦
Godkänd debut. Kom lite sent i några dueller och drog på sig några farliga avblåsningar i närheten av straffområdet. Behöver slipa timingen något. Men det ser helt klart lovande ut!

Kristoffer Arvhage ✦✦✦
Bra, som vanligt.

Mikael Roth ✦✦✦
Man kan oftast lite på Micke. Hade inga större bekymmer på sin kant.

Felix Magro (utv 34) ✦✦
Imponerande att dra på sig två gula kort och bli utvisad efter en halvtimme.

Richard Spong (ut 86) ✦✦✦✦
Har växt ut till en förgrundsfigur på Kamraternas mittfält. Kämpar, sliter och slår faktiskt en hel del fina passningar. Låg oftast rätt i positionerna.

Daniel Bamberg ✦✦✦✦
IFK:s klasspelare nummer ett visade vägen med ett vacker 1-0-mål. Är egentligen aldrig dålig.

Eirik Dybendal ✦✦✦
En av hans bättre insatser för året. Börjar komma tillbaka till fjolårsformen?

Thomas Magnusson (ut 67) ✦✦✦✦
En fantastisk insats av "Thompa". Delaktig i båda målen. Visade känsla i fötterna och hade, faktiskt, en del speed under sulorna. Ett mål och betyget hade blivit en femma!

Kevin Amuneke ✦✦✦✦
En riktigt, riktigt bra insats av Kevin. Kämpade för laget, spelade vårdat och släppte bollen vid rätt tillfällen. Och ett drömmål på det. Fortsätt så!

Imad Khalili (in 67) ✦✦
Svårt att säga mycket om Imads insats. Kom in och gjorde inte bort sig.

Mikael Blomberg (in 86) spelade för kort tid för att betygsättas.

NIKLAS BROWEUS
SvenskaFans.com
2008-08-15 00:04:00

Spelarbetygen motiveras aldrig i kvällspressen, medan betyg på Svenska Fans alltid innehåller ett kortare omdöme om spelarens insats i matchen. Faksimil Aftonbladet 24/9 2008

kunniga om lagen för att våga sätta betyg. Eller så anser inte redaktörerna att en dylik bevakning är journalistiskt motiverad för utländska matcher.

Spelarna ses ofta som föredömen och de hyllas extra mycket om de kämpar på planen samtidigt som de utanför planen uppträder anspråkslöst och visar respekt.

Detta närmast medeltida riddarideal förekommer både i kvällspressen och på Svenska Fans. Den ökade fokuseringen på fotboll lanserar spelarna som kändisar och förebilder. För spelaren är detta positivt så länge spelet och privatlivet går bra men vinden kan vända snabbt.

I kvällstidningarna har vi funnit en rapportering som gränsar till skvallerjournalistiken där ofta allt utom spelet på planen uppmärksammas.

AIK:s Dulee Johnsson grips för rattfylleri den

– Här för att stötta Dulee

Gamla kompisen Boateng på plats på Råsunda: Haft det tufft

Wegerup: Publiken buade – men det som räknas är tre poäng

DULEES TUFFA 2008

Dulee Johnsons privatliv får fotbollsbevakningen att hamna i skymundand. Faksimil Aftonbladet 19/4 2008.

14:e februari 2008 efter en festkväll på Soap Bar i Stockholm. Nyheten läcker snart ut i media varefter drevet går igång. Den 7:e april tar han timeout ifrån fotbollen men är snart tillbaka för hemmamatchen med Trelleborg den 18:e april. Ett möte som ingick i vår textundersökning.

Dulee Johnsson får en helsida som i mångt och mycket bygger på det faktum att hans före detta lagkamrat och vän Derek Boateng är på besök i Stockholm. Från läktaren ser Boateng, numera proffs i Israel, sin vän spela fram till matchens enda mål. Under rubriken ”Här för att stötta Dulee” skrivs en tårdrypande artikel om de två spelarnas vänskapsband. Dulee Johnsson berättar om hur Boateng har hjälpt honom genom krisen. Efter detta följer själva matchrapporteringen.

All denna dramatik lämnar inga spår på Svenska Fans där AIK-redaktionen nöjer sig med att konstatera att Derek Boateng var på plats och att han hyllades av sina gamla publik innan avspark.

Efter samma match får Bojan Djordic slita ont i båda kvällstidningarna. Han hoppar bara in i slutminuterna som en konsekvens av skadeproblem och hård matchning under de senaste matcherna.

Den frispråkige Bojan är ett ständigt hett villebråd för pressen som har skapat bilden av honom som en outsider. En talang som aldrig levererar på planen.

När AIK-klacken spårade ur under det senaste derbyt mot Hammarby och började kasta in föremål på planen vägrade Bojan att fördöma dem i pressen. Hans agerande har upprört journalistkåren men gett honom pluspoäng bland AIK:s radikala fans.

När matchen är slut väljer Bojan Djordic att ta bakvägen ut från arenan och undviker därmed den så kallade mixade zonen. Det område spelarna, enligt AIK:s policy, är måste gå till efter matchen för att möta pressen. Bojan jagas från arenan av Aftonbladets fotografer som likt papparazzis försöker fånga honom på bild. Dagen efter kan man läsa i tidningen: ’Här inleder Bojan Djordjic en mediabojkott.’

Även Expressen vinklar på Bojan Djordic. Under rubriken ’Bojans tunga tid’ redogörs för hans hittills misslyckade säsong. Krönikören Mats Olsson får kommentera.

> **”AIK slog Trelleborg med 1-0, Bojan Djordjic fick spela i fyra minuter och vägrade möta pressen efteråt.**
> **Det känns stort och moget, han - ’kände inte för det’.”** ■

Förena nytta med nöje

Använder de etablerade sportjournalisterna Svenska Fans? Fotnot har frågat dem.

TEXT & BILD: PER JONSSON

Ulf Stenberg, sportreporter på Göteborgs-Posten.
– Det är nog mest privat, jag går in på Edsbyns sida av personlig nyfikenhet. Jag försöker följa hur det går för laget. I jobbet använder jag nog mest de utländska fotbollssidorna. De har koll på laguppställningar och följer alla träningar på ett sätt som vi inte kan göra. Då kan sidan vara bra som informationskälla.

Men det känns väldigt ojämnt och det känns lite som att Svenska Fans har tappat i värde sen de såldes till Stampen. Förr var grundtanken att de skulle vara en rebellisk motkraft men nu känns det lite som att sidan har tappat sin själ.

Johanna Garå, sportreporter på Svenska Dagbladet.
Jag är inne nästan dagligen. Det som är så bra med den är att, när det gäller fotbollen, så har den ju alla ligor. Jag kan också gå in på forumen för att kolla vad fansen tycker. Men där måste man ju vara väldigt medveten om att det är partiskt. Man kan inte lita på matchrapporter, man kan inte lite på betygen.

Johan Orrenius, sportreporter på Expressen.
– Ja, det gör jag. Jag använde den jättemycket när den kom, fast då jobbade jag inte än. Och jag skrev till och med ett tag för Arsenals sida, det var innan jag började jobba på tidning. Det här måste varit sex, sju år sedan.

Robert Laul, sportreporter på Aftonbladet.
– Ja, jag går väl in där kanske två gånger om dagen. Tar en vända på morgonen, säg två, tre gånger om dagen då. Morgon, efter lunch och innan jag går hem. Om det kommer ut en nyhet om någonting, som att en spelare har blivit klar för någon klubb. Då kollar jag ju allt, alla sajter. Då kanske jag går in en fjärde gång för att kolla hur Svenska Fans har bevakat den grejen.

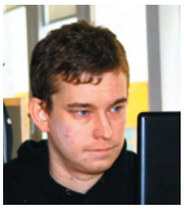

Erik Niva, sportreporter på Aftonbladet.
– Jag besöker den inte varje dag, men jag besöker den nog fem gånger i veckan. Jag besöker Svenska Fans för att försöka få någon slags generell känsla. Oftast hur snacket går runt de allsvenska klubbarna. Jag bedömer att jag har tillräcklig koll på det internationella genom mitt eget målmedvetna surfande. Där följer jag inte med på Svenska Fans överdrivet mycket.

Anja Gatu, sportkrönikör på Sydsvenska Dagbladet.
– Väldigt lite, faktiskt. Jag kan gå in och läsa grejer när det är svårt att få tag på information på andra håll. När MFF var på träningsläger i Spanien för några veckor sedan hade vi en reporter på plats. Men Svenska Fans var också där och skrev väldigt mycket. Då gick jag in och läste deras texter om träningslägret. Det är ju mycket för att jag vill ha min egen bild också. Att inte låta mig påverkas av andra åsikter på redaktionen. ■

Alla får skriva

Svenska Fans görs av folket för folket men alla kan ju inte få plats. Hur går urvalet av skribenter till, vilka regler gäller för de som skriver och vad blir resultatet?

TEXT: PER JONSSON

Varje lagsidas redaktion består av ungefär en till tio personer som i regel sitter kvar på sina positioner i två, tre år. När en ny lagsida ska startas eller när någon gammal medlem hoppar av så måste de tomma platser som blir fyllas igen. Hur går detta till?

Trycket från folk som vill in och skriva är alltid stort, säger Svenska Fans VD Anders Nettelbladt och fortsätter:

– Säger vi att vi saknar en skribent på en sida så får vi snabbt in 18 intresseanmälningar. Sedan blir alltid den siffran lite mindre när några inser vad de har gett sig in i. De som är kvar får skicka in arbetsprover till redaktören på den aktuella lagsidan.

Svenska Fans säger att de som ska skriva på sidan i första hand ska vara passionerade och intresserade av sina lag. Eventuella språkliga och stilistiska kvaliteter kommer i andra hand.

Den som väl blir intagen i redaktionen får en kort skribent-manual från centralredaktionen på Svenska Fans. I den står det dels hur man lägger upp texter och bilder rent tekniskt och dels några formella skriv- och publiceringsregler, som till exempel att varje lagsida ska skriva minst två artiklar om varje ligamatch, en inför och en efter matchen. Skrivreglerna är mer omfattande. Här ges konkreta tips för hur rubrik, ingress och brödtext ska vara uppbyggda och vad de ska innehålla. Till exempel sätts gränsen för en rubriks längd vid 100 tecken. Det betyder att en rubrik som: **”Svenska Fans uppmanar sina skribenter att skriva världshistoriens längsta rubriker till sina texter”** hade haft ett tecken tillgodo.

”Det betyder att en rubrik som: ’Svenska Fans uppmanar sina skribenter att skriva världshistoriens längsta rubriker till sina texter’ hade haft ett tecken tillgodo.”

Vad gäller ingressen och brödtexten ges mer sansade tips, ingressen ska vara en sammanfattning av artikeln och vara attraherande för läsaren, gärna i en tre-stegs-modell med en inledande sammanfattande mening, en andra mening som är en konsekvens av, eller skapar konflikt med den första meningen. Den tredje meningen får gärna vara ett citat.

Brödtexten ska vara begriplig och gärna lättläst. För övrigt ges några kortare skrivtips och en hänvisning till TT:s skrivregler på deras Internetsida.

På slutet slängs en brasklapp in om att det inte är tillåtet att plagiera. Tänka sig.

Något som inte står uttryckligen i manualen men som är lika sant ändå är att man inte får blanda ihop sporten med politik eller skriva på norska eller något annat krångligt språk. En gång var det en kille som skrev på norska men det var ingen som fattade vilket lag han höll på ens. Om det var för att han var norsk eller för att alla läsarna var svenskar förtäljer inte historien. **Akkurat!**

Men det där med politiken har en allvarlig bakgrund. Under en period hettade diskussionen till på det spanska laget Real Sociedads forumsida om en spelare av jugoslavisk härkomst. Diskussionen gick snabbt in på Balkankriget och dess bakomliggande orsaker och tonen blev direkt mordisk. Tillslut tvingades centralredaktionen ingripa och stänga ner forumet.

Läser man mycket på Svenskafans.com så ser man snart vissa trender. Nedan följer några sådana.

- **Nyhetskänslighet** – Svenskafans.com bryr sig inte särskilt mycket om nyheter eller hur det egentligen går i tabellstriden medan kvällstidningarna ständigt står med fingret i luften och örat på rälsen för att kunna

plocka upp varenda liten nyhetstrend, och framförallt toppstriden. Detta beror ju såklart på supporterperspektivet. De supportrar vars lag inte är inblandade i toppstriden ger ju blanka fasen i den.

- **Annorlunda källor** – Texterna på svenskafans.com kan ibland hänvisa till kommentarer på lagens forumsidor. Intresseväckande kommentarer redovisas eftersom de har ett nyhetsvärde inom Svenska Fans-sfären Man är även en ivrig referent av lagens officiella hemsidor. Något som kvällstidningarna för det mesta drar sig ifrån eftersom det skapar problem med opartiskheten. Kvällstidningarna refererar dock gärna till vad andra journalistkollegor har att säga som någon sorts sanning.

- **Färre intervjuer** – På Svenska Fans är intervjuer sällsynta men när de väl görs så slås det på stora trumman. Oändligt långa fråga-/svarintervjuer kan då publiceras med samtal som återges mer eller mindre ordagrant. I kvällstidningarna är det närmast ett måste att ha intervjuer med i så gott som varje artikel.

- **Kronologi** – På Svenska Fans.com sker ett tvångsmässigt, slaviskt följande av tidslinjen. Det är väldigt svårt för skribenterna att börja någon annanstans än från början. Ju fler minuthänvisningar från matcherna desto bättre. I 32:a minuten skrev jag det här. I 33:e minuten skrev jag det här. I 34:e minuten skrev jag inget alls.

- **Smeknamn** – Inte bara på spelarna ut även i bylinerna, som Häckenskribenterna Emiliano Spindelinho, Bzzz och Ali:son. Spelarna får sedan de mest intrikata smeknamn som ingen utom de största lagnördarna har koll på. Texterna blir snudd på obegripliga, till och med för den genomsnittlige fotbollsfanatikern. Kvällstidningarna nöjer sig med de vedertagna smeknamnen på de största profilerna.

- **”Jaget” i texterna** – I kvällstidningarna återfinns ”jagen” endast i kröniketexter medan de kan dyka upp precis var som helst på Svenska Fans, ofta med väldigt privata och målande betraktelser. En Norrköpingskribent spyr galla över Felix Magro, samtidigt som han kramar sönder dillchipsen som han har i näven. En uttråkad Arsenalskribent ledsnar på det egna lagets dåliga spel, artikeln övergår i ett smaktest mellan två olika sorter av godiset Tutti-Frutti.

Men allt detta behöver ju inte betyda att Svenskafans.com har sämre texter än kvällstidningarna, och det finns ju alltid undantag överallt. Smaken är ju som bekant som baken, delad. Eller som olika sorters Tutti-Frutti, helt enkelt olika. ■

På Svenska Fans hittar man en mängd olika layouter på texterna. Då och då löper någon amok och trycker in en mastodontrubrik. Nedan syns tre artiklar från den 20:e april. Noterbart är att skribenterna skrivit ut texttypen som en del av rubriken.

Utmanaren från Hisingen

Göteborgsklubben Gais pratar om sig som utmanaren underifrån, rebellen, klubben som slår uppåt och ur underläge.
Åker du över älven för att se på fotboll, möter du vid Ramberget ett lag som har Allsvenskans kanske mest omoderna arena, ett lågt publiksnitt och som aldrig klarat mer än två säsonger i Allsvenskan.
En klubb som är allt det Gais tror att de är.
Hisingsklubben BK Häcken.

TEXT & BILD: RICHARD BRÅSE

HISINGEEEN! HISINGEEEN!

Vårsolen dundrar in över Rambergsvallen när supportrarna på sektion G drar igång den enklaste läktarsången i svensk fotboll.

HISINGEN! HISINGEN! HISINGEEEEEN!

Minuter återstår innan den Allsvenska avsparken och BK Häckens återkomst till högsta serien. Alkoholångorna tätnar på träläktaren. Klackledaren uppmanar alla som inte har en flagga att plocka upp en.

Bara ett par timmar tidigare lyckades Johan Ahlén ordna med barnvakt, för att kunna se premiären. Han har dragit på sig gulsvartrandiga strumpor, en halsduk i samma färg, och står på sin vanliga plats i utkanten av klacken med några vänner.

– Småbarnsfarsor även dom. Vi känner varandra sedan tidigare, för vi har barn på samma förskolor och sånt där, berättar han.

När laget senast gick upp i Allsvenskan, 2005, kunde supportrarna titta ut på ett lag med spelare som Teddy Lucic, Stig Töfting och en trio liberianer: Dioh Williams, Jimmy Dixon och Dulee Johnson.

Nu saknas profilerna och experttipsen placerar Häcken nere i Superettan redan nästa säsong.

– Det här med att slå ur underläge, det tror jag tilltalar väldigt många här. Vi blir jäkligt taggade när vi ser alla tips i tidningar och på Internet, som tippar Häcken på 15:e eller 16:e plats, säger Johan Ahlén.

Fem gånger tidigare har Häcken gått upp till Allsvenskan. Alla gånger har man snabbt åkt ur. Senast varade sejouren två säsonger. Det var tangerat rekord. Ändå tror Johan Ahlén att experterna har missat något, när de rutinartat tippar att nykomlingarna skall åka ur.

– Vi har inte så jäkla många spelare som sticker ut, men vad Häcken framförallt har är ett lag. Det tror jag vi kommer vinna mycket på i år. Det finns inga stjärnor och inga divafasoner. Folk kämpar verkligen ihop nu och det är starkare så i år än vad det varit under de år jag har följt laget. Det är mer ett hårt gäng nu.

Presentationen av Malmöspelarna följs av obligatoriska burop, fram till Jimmy Dixon, som möts av applåder och jubel från Häckenklacken.

– Och nummer sju vill vi välkomna tillbaka till Rambergsvallen; Daniel Larsson, säger speakerrösten, och möts av en blandning av applåder och burop från sektion G.

– Daniel Larsson, nummer sju. Sicken pajas, förklarar någon i publiken för sina bänkgrannar.

Till skillnad från Dixon, som flyttade från Hisingen för flera år sedan, lämnade anfallaren Häcken inför årets säsong. Övergången ligger för nära i minnet, och enligt Johan Ahlén har Daniel Larsson pratat om att han kommit till en storklubb.

– Visst, vi vet att vi är en liten klubb. Men det är onödigt av honom att gå ut och prata om att han nu kommit till en sån STOR klubb, säger han.

BK Häcken grundades ungefär 40 år efter Göteborgs tre största klubbar, Gais, IFK Göteborg och Örgryte IS.

För att kunna slå sig in bland de äldre klubbarna har Häcken genom åren fått söka okonventionella vägar till att dryga ut klubbkassan och nå en större publik.

På 1950-talet anordnade klubben folkparksfester, under namnet ”Kul i backen”, på en tomt vid Slätta Damm som man köpt av kommunen. Artister som Zarah Leander, Snoddas och Alice Babs drog tillsammans med spelarnas korvförsäljning och

Hisingens pizzabagare har under våren fått gulsvarta pizzakartonger, i ett samarbete med BK Häcken. Kartongerna innehåller fribiljetter som skall locka hisingsborna till Rambergsvallen.

lotterier in pengar till klubbkassan. När intresset för folkparken började svikta hade divison tre-klubben råd att bygga Häckenborg som stod färdig lagom till 20-årsjubileet 1960.

Ekonomiskt fick föreningen det tyngre och 1970-talet inleddes med att man åkte ur division fyra. När klubbkassan en gång var tom och man behövde värva spelare tog ordföranden pengar ur supporterklubbens kassaskrin.

Kvar lämnade han en lapp med hälsning att de skulle få tillbaka pengarna när laget väl blivit allsvenskt. Något man blev för första gången 1983. Dessförinnan hade klubben gett sig in i krogbranschen.

Mot slutet av 1970-talet köpte Häcken, i samarbete med Nationalteatern och konstnärsgruppen Maneten restaurang Pustervik. En krog som passande nog var känd som ”Röva” bland Göteborgarna. Konstutställningar och poesikvällar varvades med debatter om zonförsvar och fotbollens roll i samhället.

Projektet innebar positiv publicitet, men med tiden försvann kommunens kulturstöd och bankernas villkor hårdnade. Dödstöten kom när hälsovårdsnämnden krävde att restaurangen – den del av verksamheten som var lönsam – behövde rustas upp. Pengarna fanns inte och Häcken lämnade projektet.

Den mest lyckosamma satsningen för klubben blev Gothia Cup, som startade på 1970-talet. Ungdomsturneringen har växt till att bli världens största och givit Hisingsklubben ett stort kontaktnät och inkomstmöjligheter de andra Göteborgsklubbarna saknar.

Häcken har varit krogägare, grundat väldens största ungdomsturnering i fotboll och arrangerat folkparksfester, men 2005 när laget senast gick upp i allsvenskan, hade man aldrig skickat ut ett pressmeddelande.

Johan började följa Häcken ett par år innan han 2004 flyttade ner till Hisingen från Uppsala. Han gillade klubben eftersom det var en intressant outsider i svensk fotboll.

– Sen fick jag en sådan upplevelse. Vi hade precis flyttat hit och så tänkte jag att, det är bra fotboll på fem minuters cykelavstånd, så jag gick hit och stod och kollade. När supportrarna stod och sjöng Hisingen, kändes det som att jag hade gjort rätt som köpt kåk här. Det blev en bra bekräftelse.

I supporterklubbens presentation på Häckens officiella hemsida deklarerar man: ”Du föds till att bli Gaisare, du fostras till att bli Blåvit och du tvingas bli Öisare. BK Häcken är det enda lag du börjar hålla på genom ett personligt val.” Man vill vara alternativet för personer som flyttar till Göteborg. Och enligt Johan är en hygglig andel av Häckenföljet inflyttade precis som han själv.

– Sen så är det en hygglig andel som är infödda Hisingsbor, så det är lite blandning, säger han och försöker att förklara vad som gör Häcken till en speciell klubb. Och vad han själv gillar med den.

– Laget kallar sig utmanaren från Hisingen. Allt är inte så himla självklart. Som att hålla på blåvitt, hur svårt kan det vara? Med Häcken går det upp och det går ner. Tidvis är det glest på läktarna och folk skäller som fan på laget. Men jag trivs lite i motvind. Allt är inte givet och enkelt. Man köper inte bara ett paket med en sån där blåvitrandig tröja och så är allt klart. Jag hatar inte blåvitt, men jag trivs med detta.

– Laget kallar sig utmanaren från Hisingen. Allt är inte så himla självklart. Som att hålla på blåvitt, hur svårt kan det vara? Med Häcken går det upp och det går ner. Tidvis är det glest på läktarna och folk skäller som fan på laget. Men jag trivs lite i motvind.

Tystnad på babords läktare bryts när en gråhårig man framme vid staketet, vänder sig med en öl i handen och tar tag i sången som består av ett enda ord.

HISINGEEEN! HISINGEEEN!

Kvartersklubben från Hisingen. Ön utan centrum, men med miljonprojektsbostäder, Sveriges mest kriminella kvarter, nedlagda varv och ett nedgånget Backaplan. När Hisingsbon tittar in mot Göteborg ser de Operan. När operabesökarna tittar över mot Hisingen ser de hamnens kranar.

– Det finns bara en riktig arbetarklubb i Göteborg och det är BK Häcken, deklarerade KPML(r)-ordföranden Frank Baude på 1970-talet, innan hans eget parti bildade Proletären FF.

Kommunen planerar att bygga upp ett nytt område vid det som kallats Sveriges mest kriminella område, vid Ångpannegatan och Gamla Tuvevägen. Flera hus har redan jämnats med marken. Nybyggnationen längs Älvstranden tränger undan det gamla Hisingen, men det är inget som märks på Häckens hemmaplan.

– Vill man vara snäll kan man säga att Rambergsvallen är charmig, säger Johan när han går ner för läktaren efter en mållös första halvlek.

Idrottsplatsen byggdes under 1930-talet av stadskommunala reservarbetare och ska kunna ta 7000 åskådare. Även om föreningen varit skickliga på att finna alternativa vägar att marknadsföra sig, har det varit svårt att dra publik till hemmamatcherna.

– Men när man väl har varit här lite grann på den här sunkiga arenan, eller vallen kanske man ska kalla den, så är det ett rätt gött gäng där, säger han och pekar mot läktaren på andra sidan.

– Och det är ett himla gött gäng här på ståplats. Det här att det är ganska lite folk gör att kontakten blir närmre. Man känner att man är med.

Biljettpriserna är bara hälften så dyra som på Gamla Ullevi, när Gais spelar. Fastän Malmöfansen hjälper till, stannar publiksiffran vid 3 207 personer. Fastlandslagen har fått en ny arena i centrala Göteborg och nu vill Häcken se en upprustning av Rambergsvallen.

– Om fyra lag har fått en arena för nästan 400 miljoner. Ska inte vi få en som kostar 60-70 miljoner då? Det kan väl inte vara omöjligt eller?

Ett av kraven Svenska Fans ställer på de olika redaktionerna är att det skall komma minst en inför- och en matchartikel. Häcken – Malmö resulterar inte i någon text.

Klubbarna i centrum har fått en ny arena. På Hisingen väntar man fortfarande på att Rambergsvallen ska renoveras

Barn och arbetet som biolog gör att tiden inte alltid räcker till för Johan som säger att även flera av de andra på redaktionen är småbarnspappor. Han tror att centralredaktionen på Svenska Fans hört av sig om den bristande bevakningen.

– De har inte varit på mig, men vi är medvetna om att vi ligger och slirar lite på gränsen. Men va fan, de vill ha med oss. Och det är inte så att vi slirar för att vi kan, utan vi gör det vi kan. Jag tror att de önskar sig mer, men de tål oss, så länge vi gör vårt bästa.

Johan började själv skriva på sidan för tre år sedan när Häckensektionen var nedläggningshotad. Dessutom gillar han språk och ville testa om man är tvungen att använda sportjournalistikens floskler när man skriver om fotboll.

– Jag tycker att det haglar floskler i pressen. Ta exemplet med en spelare som är och provspelar. Antingen imponerar han eller så imponerar han inte. Det är alltid så. Jag blir så trött på det. Då tycker jag att professionella journalister skulle kunna variera det där lite mer.

Vilka andra skillnader finns det mellan texter från svenskafans och pressen?

– Jag tycker att pressen väldigt mycket gör storys. Det ska vara en dramatik i det hela. Det skall finnas en konflikt eller någonting sådant, medan vi inte behöver det. Jag kan skriva en skittråkig artikel utan klatchighet. Det ger läsare som mig själv mycket mer när det inte är så tillvridet.

Ett exempel Johan tar upp är från förra säsongen när Häcken under en kort period inte skulle prata med pressen.

– Folk raljerade om hur mycket journalister som springer hos Häcken. Men det handlade inte om det, utan om arbetsro och det var en markering in mot laget. Nu skrev jag ingen artikel om just det, men hade jag skrivit om det, då hade jag tagit ett snack med Sonny Karlsson som var tränare då. Han hade förklarat läget och så hade det varit inte mer dramatik än vad det var på riktigt. Det tycker jag är en viktig skillnad. Och det är ett stort plus för Svenska Fans.

Till en början skrev han mest införrapporter, men har mer gått över till att göra intervjuer med spelare och framförallt tränaren Peter Gerhardsson.

– Det jag vill ha ut är att få dem att tala om sånt som pressen bevakar för dåligt. Eller sånt jag märker att folk undrar på forumen. Då ställer jag de frågorna till eller Sonny Karlsson, sportchefen. Bara vi får fram fakta och då är det bäst om det kommer som de formulerar det, tänker jag.

– Jag tänker också på att texterna blir ganska personligt hållna när jag skildrar det samtal jag har med tränaren, för att visa på den rätt familjära schysta stämningen i Häcken. Att det kanske ska gå upp för någon utomstående att det är så.

I den 85:e minuten ger Miljan Mutavdzic Malmösupportrarna anledning att fira. Trumman och sången om Hisingen kommer av sig. Malmöspelaren Labinot Harbuzi springer fram och gestikulerar framför den tysta gulsvarta kören Det är Häcken som har haft chanserna i matchen, en nick i ribban och en boll som rensades på mållinjen. Om den nu inte var inne.

Löparbanan. Sol i ögonen. Premiärförlust.

Den traditionstyngda klubben från Malmö, som spelat final i Europacupen, har med fem minuter kvar gjort det de förväntades att göra på Hisingen.

Fem poliser lutar sig över räcket och tittar ut över planen.

Häckens supportrar brottas inte. ■

Stars

Svenska Fans förklaras bäst med den egna devisen: av fans för fans. I första hand är människorna bakom texterna inte skribenter utan fans. De tänker, reagerar och skriver inte i en yrkesroll. De gör det som supportrar.

TEXT: RICHARD BRÅSE
GRAFIK: PER JONSSON

Saim Mantos hjältar inför mötet med Artmedia Bratislava i Champions Tiago, Mohamed Sissoko, Nicola Legrottaglie, David Trezeguet, Gianluigi Poulsen, Hasan Salihamidzic, Alessandro Del Piero, Cristian Molinaro.

Kvar i hissen på Juventus spelarhotell Principi di Piemonte stod Sebastian Giovinco och Mohamed Sissoko tillsammans med en väska som tillhörde göteborgaren och Juventussupportern Saim Manto.

– Det finns ett engelskt ord för det som hände. Jag blev ”starstruck”, så jag gick bara ut ur hissen och glömde min väska. En ur hotellpersonalen märkte det och fick springa efter mig med väskan.

Juventus skulle möta Milan på hemmaplan i Turin och Saim Manto, som följt laget sedan mitten av 90-talet, hade åkt ner tillsamman med några vänner och ville prova på hotellet Juventusspelarna bor på inför hemmamatcherna.

Dagen efter hissincidenten satt svenskarna åt frukost.

– Då glider Del Piero ner och ska hämta tidningen. Vi sitter där, fyra vuxna män, som små barn som inte vet vad de ska göra. Jag var den förste som såg honom. ”Grabbar det är Del Piero” sade jag till de andra, som knappt hade vaknat än. Det är ganska overkligt.

De flesta av matcherna ser han på TV, men han försöker ta sig ner till Turin fyra-fem gånger om året.

– Jag är galen nog att ha köpt säsongskort. Det är nog rätt extremt. Hur ska man förklara? Säsongskorten i Italien är fortfarande relativt billiga om man jämför med till exempel Premier League. Ser jag fem matcher så har jag tjänat in säsongskortet och jag behöver aldrig hetsa med biljetter utan jag vet att jag alltid har.

Att se matcherna live är ett problem för de supportrar som stödjer utländska lag, ofta de är hänvisade till TV. Om de nu ens sänds. Bulduk Akdemir skriver för turkiska Besiktas på Svenska Fans, och har sett laget live en gång. Det var för

truck

League-kvalet i augusti 2008. **Stående från vänster:** Giorgio Chiellini, Buffon. **Knästående från vänster:** Mauro Camoranesi, Cristian
Foto: Wikimedia Commons

några år sedan när Besiktas besökte Sverige för en UEFA-cupmatch mot Malmö FF. Enda gången någon svensk kanal visar en match med ett turkiskt lag är i Champions League.

– Det finns turksiska caféer som man kan gå till och som har den turkiska betalkanal som visar matcherna direkt. Det brukar vara runt 40-50 personer som sitter och ser på matcherna tillsammans, säger Bulduk.

Enligt redaktionschefen Christian Arvidson får man göra en uppdelning mellan den svenska sektionen och övriga världen vad gäller möjligheten att skriva om lagen.

– De svenska redaktionerna har en helt annan möjlighet att bevaka lagen om man jämför med dem som skriver om spansk fotboll. Skriver du om Villarreal så är det en jäkla skillnad mot Gais eller Öis. Skriver du om Öis kan du knalla ner till motorvägen och göra intervjuer och lägga upp dem. Skriver du om Villarreal så handlar det bara om att läsa utländska tidningar och skriva artiklar utifrån andrahandskällor.

Föga förvånande har både kvällstidningarna och Svenska Fans folk på matcherna i Allsvenskan i vår undersökning. Långt ifrån alltid är den Svenska Fans-redaktion som har bortamatch på plats. Däremot är ögonvittnesskildringar från skribenterna frånvarande på Svenska Fans vid Champions Leaguematcher, eftersom det uteslutande rör utländska lag. Kvällstidningarna har även de sällan folk på plats vid de undersökta matcherna, men det förekommer. Peter Wennman på Aftonbladet är stationerad i London och ser de engelska lagens hemmamatcher i turneringen, och vid större matcher skickar tidningarna reportrar till arenorna. Något som är mycket svårare att göra för de utländska redaktionerna på Svenska Fans.

– Vi ser matchen på TV och läser andra artiklar innan vi skriver vårt. Vi har inte chansen att jobba som journalisterna på Aftonbladet. Jag kan inte åka till Turkiet varje vecka för att skriva om Besiktas, säger Bulduk Akdemir.

Texter i pressen som inte är krönikor eller notiskorta matchrapporter är alltid intervjubaserade. Att intervjubaserade texter är mycket ovanligt på Svenska Fans i samband med Champions League är kanske inte så konstigt, eftersom skribenterna inte varit där. Men trots att skribenterna från Svenska Fans är på plats lika ofta som kvällstidningarna vid Allsvenska matcher så får de inte alls lika

många pratminus. Intervjubaserade artiklar vid de undersökta matcherna är därför sällsynt på Svenska Fans. Bulduk Akdemir tror att det beror på att man som skribent på Svenska Fans inte vill arbeta journalistiskt eftersom man är obetalda supportrar.

– Det finns inte samma intresse av att intervjua spelare om man inte får betalt. Det är skillnaden. Journalister går ut och intervjuar, säger han.

När Svenska Fans väl får en intervju gör de en egen artikel av det hela, med både frågor och svar redovisade. Något som är ovanligt i kvällstidningarna. Det finns också exempel på när skribenten översatt vad spelare och tränare sagt i utländska medier. En artikel byggs sedan upp av citaten. De ligger då staplade på varandra utan frågor i mellan, men med källan klart redovisad i slutet av artikeln.

För att kunna skriva om Besiktas läser Bulduk turkiska tidningar och Besiktas hemsida.

– Jag tar från vad andra journalister har skrivit. Vad Besiktas har skrivit på sin hemsida. Det blir ungefär som en översättning, säger han.

Där kvällspressen sätter in intervjubaserade artiklar som är hårt vinklade utgår bevakningen på Svenska Fans ifrån matchrapporter som till stor del ofta är matchrefererande, med inslag av egna åsikter och supporteraktiga inslag som att ”andra halvlek började oroväckande”. Något man kan läsa på Bayern Müchen-redaktionen efter att laget slagit Lyon i Champions League. Långa matchrefererande texter av det slag som finns på Svenska Fans finns inte i pressen.

”Matchen var vunnen, kampen mot det onda hade åter vunnits”
– Manchester Uniteds lagsida på Svenska Fans

Hur mycket av texten som skall vara en beskrivning för dem som inte sett och hur mycket som skall vara analys för dem som missat matchen är en avvägningsfråga enligt Saim Manto.

– Jag brukar blanda och tänka att vissa kanske bara har sett highlightsen från matchen och då kanske de vill få en känsla för huvudhändelserna. Sen brukar jag också lägga in sånt för dem som sett matchen. Vad jag tyckte om en viss insats eller ett visst skede. Då brukar jag lägga in en egen analys av händelser eller spelare. Jag brukar blanda mellan ren beskrivning och analys i mina rapporter, säger han.

Saim läser aldrig svenska kvällstidningar för att få information om sitt lag. Det han tycker att de gör bra är krönikor eftersom de blir personliga och på så sätt unika.

– Men när de skriver om matchutgången undrar jag ibland om de ens sett matchen. Är man så där superinsatt hittar man varenda litet fel. När de skriver att ”Juventus vann på Delle Alpi” undrar man. Juventus har inte spelat på Delle Alpi på flera år. Om det ändå är deras jobb ska de få det rätt, men samtidigt kan man inte förvänta sig att de ska vara lika insatta som en galen supporter, eftersom de skall skriva om allt. Men det är irriterande.

Den förmodligen mest väntade skillnaden mellan press och Svenska Fans är att supporterperspektivet inte finns i kvällstidningarna. Läser du en matchrapport på Svenska Fans är det alltid enkelt att avgöra var skribentens sympatier ligger. Endast det ena lagets spelare agerar, skribenten uttrycker glädje, besvikelse eller skriver ”Matchen var vunnen, kampen mot det onda hade åter vunnits”, som man kan läsa i samband med en av Manchester Uniteds matcher.

Supporterperspektivet är en av Svenska Fans främsta styrkor enligt Cristian Arvidson.

– Man får en text där känslorna flödar. Jämfört med till exempel Metro känns vår text så jävla mycket mer levande och intressant. En stor styrka är att vi har bevakning på bägge lagen i en match, vilket gör att vi alltid har två vinklar. Är du intresserad så har du dubbelt så mycket läsning från två olika vinklar vilket skapar ett stort mervärde tycker jag. Om en spelare blir utvisad eller domaren dömer straff kan det vara stor underhållning att läsa de två olika vinklarna.

Samma fenomen kan framträda på olika sätt. Efter att Manchester United slagit ut Roma ur Champions League skriver Roma-redaktionen att de gulröda supportrarna skall ha en eloge för att de sjöng matchen igenom. Ifrån United-lägret klagas det på samma del av publiken för att de sjöng under den tysta minuten.

– Vill man ha objektivitet är det kanske inte Svenska Fans man ska gå till. Det blir mer känsloladdat på något sätt. Det är svårt att förklara. Men man kan lägga in mer känslor i det än vad Aftonbladet kan göra, eftersom de skall vara neutrala, säger Saim Manto.

Eftersom skribenterna är supportrar reagerar de också som supportrar gör i svåra stunder. Champions League-matcherna där Milan och Barcelona åker ut och Norrköpings förlust med

6-0 i slutet av säsongen, generar alla en typ av krönikor som inte finns representerade i pressen. Texter som kräver rannsakning i föreningen och utkräver ansvar, pekar på de brister som lett laget ur turneringen eller Allsvenskan.

Kritiken är ingenting som man håller tillbaka bara för att hjärtat klappar för klubben man skriver om. Bulduk Akdemir tar upp ett exempel från föregående säsong då Besiktas förlorade med Liverpool med 8-0.

– Efter Liverpoolmatchen kritiserade jag laget som fan. För det var riktigt, riktigt dåligt. Vi kom med i historieböckerna. Min rubrik var ”Liverpool mot Konsamlingen 8-0”. För de spelade som om de var koner någon ställt ut på planen. Det var klackmål hit och klackmål dit, säger han.

Alla lag har sina svurna fiender. Som Juventussupporter har Saim en närmast patologisk avsky för Inter.

– Jag har inte mycket till övers för klubben. Spelarna är väldigt dryga, och deras tränare är ett ärkearsel. De har hittat en bra kombination.

Men han förklarar att man måste försöka hålla sådant utanför texterna för att inte elda på stämningen på forumen.

– Jag är ganska objektiv när jag skriver, men det ska vara lite subjektivt eftersom det är av fans för fans. Om jag då skriver att vi vann rättvist och motståndarlagets supportrar inte tycker det, kan man räkna med en del kommentarer.

På samma sätt som Juventussupportrar har svårt för Inter, står Istanbulkonkurrenterna Fenerbahce och Galatasaray inte högt i kurs bland Besiktas supportrar. Men rivaliteten får inte gå för långt.

– Jag tycker att vi har en jättebra relation mellan oss på redaktionerna. Vi på de olika turkiska redaktionerna har försökt att minska rivaliteten mellan oss. Vi har haft läsare som gått in på varandras forum och skrivit massa skit om lagen. Det är inte vad vi vill få ut av det här. Visst kan man kritisera varandra men inte på det sättet, säger Bulduk.

Christian Arvidson berättar att man håller på att ta fram ett policydokument på Svenska Fans, med förhållningsregler om vad som är en acceptabel ton gentemot andra redaktioner.

– Vi har en generationsväxling. Många unga kommer in som inte är så vårdade i sitt språkbruk som det varit tidigare. Mest gäller det forumen för de flesta skribenterna håller en bra nivå, eftersom de behöver prestera någonting för att komma in.

Skribenterna säger att de inte har några personliga mål med att skriva för sidan. Inga drömmar om att kunna försörja sig på skrivandet.

– Nej, däremot vill jag öka intresset för Juventus och hjälpa dem som redan är supportrar idag. Det jag får ut av att skriva är att det är kul att höra vad folk tycker och i 95 % av fallen har jag fått positiv feedback, säger Saim.

Och Bulduks förklaring känns igen.

– I forumet skriver de att Bulduk gör ett jättebra jobb och skriver fina artiklar. Då tänker jag att ”fan, det här vill jag fortsätta med”. Sen försöker jag få ut Besiktas till de svenska fansen. Få så många svenska läsare som möjligt. För jag vet att de turkiska läsarna har vi alltid. ■

Brasilianske Bobô representerar Besiktas och är följaktligen en av Bulduk Akdemirs favoritspelare. Bobô har gjort 56 mål på 127 matcher sedan han anslöt till den turkiska klubben från Corinthians 2006.

Sportjournalister

Fotbollsskribenter blir det av en anledning, tro det eller ej. Bakom den mest objektiva analys kan det dölja sig ett bultande supporterhjärta. Aftonbladets krönikör Erik Niva har gjort sig känd som Tottenham-supporter, både i sin blogg och i Eurotalk på Fan-TV.
– Tottenham kan påverka min sinnestämning i flera dagar, eller till och med veckor.

TEXT: ANDERS JOHANSSON BILD: PER JONSSON

med favoritlag

Många av de journalister vi intervjuat har starka sympatier för olika lag. SVD:s Johanna Garå håller på Barcelona och Arsenal, Ulf Stenberg på GP gillar Chelsea och Johan Orrenius på Expressen har till och med skrivit på Svenska Fans Arsenalredaktion en gång i tiden. Han berättar om hur journalistarbetet sakta bedövar fanatismen.

– Det känns som att den har försvunnit av sig själv, så jag har aldrig sett det som ett problem. Den kanske skulle vara det om jag hejade på ett Allsvenskt lag som vi bevakar ofta men Premier League står uppe på en piedestal på något sätt.

Som ung höll Aftonbladets Robert Laul på IFK Göteborg men de känslorna har också trubbats av. Det har skett genom arbetet men även på fotbollsplanen. Robert Laul spelade som ung, både i Jonsered och Ljungskile. Han fick möta de stora Göteborgsklubbarna vid ett antal tillfällen.

– Tidningen och artikeln går alltid före på samma sätt som om man spelar och möter sitt favoritlag. Vi hade en kille i Jonsered; Andreas Lager. Han var en fanatisk GAIS:are och vi mötte dem i premiären 97. Då hade de precis åkt ner i tvåan. 1600 GAIS:are till lilla Jonsereds IP. Normalt var det kanske max 500 på våra matcher. Det var ett jävla drag och Lager spelade högerback och gjorde liksom sitt livs match. Det är bara att lägga det där åt sidan.

I grund och botten handlar det om professionalism, något som alla de journalister vi har intervjuat talar om. Man kan ha sympatier men det måste kunna stängas av.

Erik Niva håller dock på Tottenham.

– Jag har ett intensivt engagemang som man annars mest förknippar med ståplatsläktaren. Jag har gått igenom samma resa som väldigt många av de som läser tidningen. Jag lever fortfarande med samma känslor som många av dem gör.

Erik Niva undviker vanligtvis att skriva för mycket om Tottenham i papperstidningen och han har avböjt att skriva om mötena med lokalrivalen Arsenal. När Tottenham vann den engelska ligacupen förra året blev han dock ombedd av sin chefredaktör att skriva en krönika ur ett supporterperspektiv och gjorde därmed ett ovanligt undantag.

– Jag tycker att det är ett viktigt ideal att vara saklig, man får inte bli osaklig i sin journalistik och låta sina känslor för olika klubbar påverka hur man bedömer deras prestationer eller hur klubbarna fungerar. Däremot tycker jag inte att det är journalistiskt viktigt att inte vara ett fan. Jag tycker att det är två fullt kompatibla verksamheter och jag har valt att vara väldigt öppen med vilka jag stöttar, säger Erik Niva. ■

Svenska Dagbladets Johanna Garå visar stolt upp ackrediteringsbrickor från olika arenor världen över. Bakom hennes dator skymtar en idolplansch på det spanska fotbollslandslaget.

Den nya sport

Fotbollen är en del av samhället. I många länder får ekonomiska, politiska och religiösa rivaliteter sin direkta manifestation på planen. Aftonbladets Erik Niva har skrivit en hel bok om *Den nya världsfotbollen*, idrott som kan starta krig eller bana väg för fred. Idrott som en mångmiljardindustri. Har sportjournalistiken fått nya bevakningsområden eller tar man sig vatten över huvudet?

TEXT: ANDERS JOHANSSON & PER JONSSON

En bild säger mer än tusen ord, men en förklarande bildtext kan ändå vara på sin plats. En informationsskylt utanför Barcelonas hemmaplan Camp Nou listar föremål som är förbjudna att ta med in på arenan. Flaskor, knivar, plåtburkar, tändare, bengaliska eldar

journalistiken

I Sverige har marknaden för fotbollsjournalistik utvecklats enormt under de senaste tio åren. Journalisterna har hakat på det ökade kommersiella och publika intresset för sporten och en parallell utveckling sker där både spelarna och journalisterna professionaliseras i en allt högra grad. Som vi beskrev i inledningen ökar utbudet ständigt både på TV, i tidningar och på Internet.

Tidningen Offside är för många drömmen om den goda fotbollsjournalistiken personifierad. Sedan grundandet 2000 har tidningen vunnit stora journalistpriset (2002) och etablerat en trogen prenumerantskara genom att fokusera på långa reportagetexter och snygg redigering. Offside står för en fotbollsjournalistik som har saknats i Sverige och demonstrerar för varje nytt nummer potentialen i en tidigare tämligen outvecklad genre.

och banderoller som uppmanar till våldshandlingar är förbjudna. Texten är skriven både på spanska och katalanska. Barcelonas slogan är "Mer än en klubb", laget representerar katalanernas långa kamp mot centralmakten i Madrid. Foto: Wikimedia Commons

Sportjournalistiken har inom loppet av bara några få år gått från att beskriva matcher och händelser för läsare som vill informera sig till att hög grad tolka och förmera saker som läsarna redan har sett. Detta ställer nya krav på sportjournalisterna men skapar också möjligheter. Inom fotbollen är utvecklingen som allra tydligast. Läsarkretsen fullkomligt törstar efter välskrivna och djuplodande texter om fotboll.

Erik Niva har en drömsits på Aftonbladet. Han skriver reportage för deras månadsmagasin Sportmagasinet eller Sportbladet där han ibland även krönikerar. Dessutom bloggar han om den fotboll som är hans stora passion. Niva anställdes i samma veva som Sportmagasinet startades 2002, han lovade redaktörerna att han kunde skriva initierat om fotboll med ett perspektiv som ingen annan hade i Sverige då. En av hans stora förebilder är engelsmannen Simon Kuper som förespråkar sportjournalistik med ett ”antropologiskt perspektiv”.

– Jag har ofta en story om något som inte direkt rör fotbollen som jag vill berätta. Det kan handla om situationen i forna Jugoslavien eller fattigdomen i engelska förorter. Då måste man bara hitta en Zlatan Ibrahimovic eller Wayne Rooney som man kan knyta den historien till så att den går att sälja in till redaktören, säger Erik Niva.

Erik Niva manövrerade sig från en praktikantplats via ett vikariat till rollen som ledande reportageskribent på Sportbladet. Hans bästa reportage från 2003 till 2008 har samlats i boken *Den nya världsfotbollen* som gavs ut på Modernista i slutet av förra året. I förordet sammanfattar en enda mening Nivas hela vision som reportageförfattare.

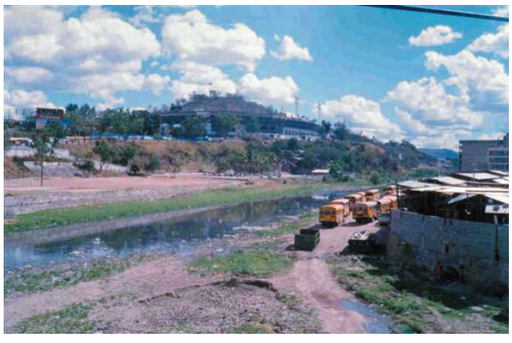

Stilla flyter Choluteca genom Honduras huvudstadTegucigalpa. På andra sidan floden ligger Nationalarenan och ett fredsmonument. 1969 startade det så kallade "Fotbollskriget" mellan Honduras och El Salvador. Två skandalmatcher i kvalet till VM 1970 blev den utlösande faktorn för ett krig som egentligen byggde på mångåriga sociala konflikter.
Foto: Wikimedia Commons

> **”Ska man förstå sig på den här världen och folket som bor här, så finns ingen bättre genväg än fotbollen.”**

Om detta stämmer så borde jordmånen för sportjournalisterna vara god men sportjournalistiken hotas av de ständigt pågående strukturförändringarna i medievärlden. När takten på nyhetsförmedlingen ökar måste journalisterna anpassa sig. Albert Svanberg, chef på SVT Sport sammanfattar sin syn på saken.

– Snabbhet kommer fortfarande att vara viktigt eftersom det finns en nyhetskänsla som driver en redaktion. Nyheter ska ut när de är kända. Men den genomarbetade sportjournalistiken är ju vår stora konkurrensfördel. Vi måste vara minst lika bra som omgivningen på snabbheten men vi måste vara överlägsna på det andra.

Så hur ser då ”den nya sportjournalistiken” ut på Internet? Finns det plats för längre reportage mitt i malströmmen av information? Johan Orrenius, fotbollsskribent på Expressen tror det.

– Med Internet kan man göra precis vad som helst, skriva hur långt som helst. Bara man har en snygg layout kommer man undan med mycket. Man behöver inte ens ha några bilder. Offside lägger ju ut en del av sina reportage på sin hemsida och jag tycker det funkar jättebra att läsa dem rakt upp och ner. Bara man har tid. Jag ser ingen anledning till varför man inte kan ha bra reportage på nätet.

Men hur ser det då ut i praktiken? Svenska Fans som är den ledande användarskapade sportsidan på Internet med över 240 000 besökare i veckan lägger ut cirka 200 texter om dagen. Men här finns inget samband med utvecklingen av sportjournalistiken i de traditionella medierna.

De få gånger som texterna berör annat än de direkta händelserna på planen stannar det ofta vid reflektioner över väder och vind, om grannarna på läktarna sjunger eller inte, tidigare möten eller individuella spelares karriärer.

En förklaring till detta anemiska resultat kan dock vara vårt framslumpade undersökningsmaterial. I urvalet fanns inga derbyn eller ”högriskmatcher” som är kända för att vara stökiga. Urvalet bestod också enbart av efter-matchen-texter där ruset och upphetsningen över resultatet kan ha överskuggat

viljan att vara sober och djuplodande.

Traditionell sportjournalistik i kvällstidningarna och texter på Svenska Fans följer inte samma utvecklingsbanor. Där kvällstidningarna har utvecklat sig och uppdaterat sin bevakning står Svenska Fans snarare för en tillbakagång till 1920- och 1930-talens mer påhejande sportjournalistik där journalisterna du-och-bror med spelarna på plan, och ofta på puben efteråt också.

Svenska Fans har en bit kvar till dagspressens nivå men sidan uppfyller ändå på många sätt Erik Nivas vision av fotbollen som en spegelbild av samhället. Sidan erbjuder i sig själv en inblick i fansens tankevärld och därmed i fotbollsvärldens mekanismer. Skribenterna utgör ett tvärsnitt av den svenska ungdomen. Alla upptänkliga bakgrunder och samhällsklasser är representerade.

Anders Nettelbladt berättar om den enda gången han har varit tvungen att stänga ner en lagsida.

– En spansk lagsida, Real Sociedad, fick vi stänga ner och vi fick stänga av skribenterna. De började diskutera politik och då sa vi att: Vi har inte politik på vår sida utan här diskuterar vi sport. Men det tyckte de var fel för det var så infekterat. Det var någon som var kroat eller serb och sen började de prata Balkankriget. På Sverigesidan har vi en Syrianska- och en Assyriskasida och det kanske är svårt för oss att förstå, vi tycker att AIK och Djurgården har en rivalitet men här snackar vi historik och blodbad flera hundra år tillbaka. Där är det inte bara rivaliteten mellan lagen som ligger till grund utan även religion och en massa gammalt groll. Sedan har vi Turkiet, Grekland, vi har alla Balkanländerna representerade. Killarna som driver de sidorna är väldigt duktiga men ibland så spårar det ur.

Engagemanget för det egna laget som för den utomstående verkar så obegripligt får sin förklaring i fansens egna berättelser. Bulduk Akdemir började skriva på Besiktasredaktionen för några år sedan men har följt laget sedan han var sju-åtta år.

– Besiktas gäller framför allt annat. Det är kärlek måste jag säga. I stort sett alla Besiktasfans hatar Fenerbahce, Galatasaray gillar vi inte heller men hatet är inte lika stort. Det finns ett ordspråk bland Besiktasfansen. Mitt blod är svart och vitt. Och mitt blod är svart och vitt. Kanim Siyah Beyaz. ■

Det är inte bara fotbollen som kan vara politiskt laddad. Den 20 juni 1936 möts två ideologier i boxningsringen. Den svarta amerikanen Joe Louis möter den vita tysken Max Schmeling. De två boxarna som inte direkt hade något emot varandra i privatlivet drogs in i ett hetsigt propagandakrig. Foto: Wikimedia Commons

Svenska Fans har lagsidor för mer än fyrtio av Sveriges bästa herrfotbollslag och minst lika många hockey-, bandy- och innebandylag. Vad de däremot inte har är en enda lagsida för ett damlag, i någon av sporterna.

TEXT: PER JONSSON

Från Svenska Fans ledning säger man att tjejer och killar inte uttrycker sitt fanskap på samma sätt. Att tjejer inte har något behov av att uttrycka sig och diskutera med andra om sina favoritlag.

– Tjejer går på match för att det är en upplevelse att vara där. De har inget behov av att gå hem och snacka om 4-backslinjen som rasade ihop på slutet, eller varför de bytte ut honom och satte in honom. Det skiter de fullständigt i. Men det är ju därför många går in på Svenska Fans, man vill diskutera, älta och grotta ner sig, säger Anders Nettelbladt, VD på Svenska fans.

Sidans grundkoncept är och har alltid varit att supportrar skriver för supportrar och det är mycket läsarna som bestämmer innehållet på sidan. Det kommer ofta in mail med önskemål om nya lagsidor och sporter på sidan men inget av dessa handlar om damidrott.

– Intresset från våra besökare har varit noll. Hade vi haft ett stort intresse för damfotboll så hade vi satt ihop en sida, säger Anders Nettelbladt.

Redaktionschefen på Svenska Fans fotbollssektion, Christian Arvidson, har en liknande uppfattning.

– Vi får väldigt få ansökningar om damfotboll, det är nått mail per år av folk som undrar varför vi inte har damfotboll på sidan.

Båda menar att fotbollen är den damsport som är närmast att komma in men säger också att det är avlägset.

– Det existerar ingen fankultur kring damfotbollen, säger Christian Arvidson och det är där en av de stora brytpunkterna ligger. Anders Nettelbladt fyller i.

– När vi breddar Svenska Fans söker vi efter en form av fanatism. Det måste finnas fanatism kring det vi skriver om. Golf och ridsport känns till exempel inte som vår grej. Ingen fanatism. Överlag tror jag inte att några individuella sporter kommer att ligga på vår sida, säger han.

Bristen på fanatism inom individuella sporter förklarar också frånvaron av kvinnor på Svenska Fans. Några av de mest uppmärksammade idrottskvinnorna de senaste åren har varit Annika Sörenstam, Carolina Klüft, Anja Pärson och Charlotte Kalla, alla ledande i individuella sporter.

Men det är inte bara idrottsliga orsaker till frånvaron. Det finns även ett tydligt ekonomiskt incitament att hålla de kvinnliga sporterna utanför Svenska Fans.

– Nej, vi tror någonstans väldigt mycket på att ha en ren målgrupp. Killar gillar att umgås med likasinnade killar. Vi har en målgrupp som är män i 15-35-årsåldern så våra annonsörer är mycket

spelbolag, andra sportmedier och bryggerier och de gör ju mycket grundliga undersökningar om målgrupper och var de lägger sina pengar, säger Anders Nettelbladt.

Han resonerar om hur en ändrad målgrupp skulle kunna påverka attraktionskraften på annonsörerna. 2008 blev Svenska Fans uppköpta av mediekoncernen Stampen och därifrån hade man gärna sett att det var fler tjejer på Svenska Fans men tror inte det är realistiskt.

– Vi skulle naturligtvis skapa lagsidor för Umeå, Linköping och de andra damlagen men jag tror tyvärr inte att någon skulle skriva där. Skapas inget innehåll så blir det ingen media. Internet är hänsynslöst på det viset, säger Pelle Mattisson, VD på Stampen Media Partner.

Anja Gatu, Sydsvenska Dagbladets speciella sportkrönikör, menar att förväntningarna när hon började var i det närmaste obefintliga.

– Det var många som trodde att jag bara var någon sorts politiskt korrekt värvning. Men det var vanligare bland folk som stod utanför sport- och mediebranschen.

Anja har även upplevt en viss exotism kring att vara kvinnlig sportjournalist.

– Häromdagen ringde någon från Stockholm och ville att jag skulle vara med på någonting: 'Kan du vara med här som kvinnlig sportjournalist?' Men vad innebär det undrade jag? 'Ja, nej, vi hörde att du var duktig och det är ju kul att det är en tjej som jobbar med sport.' Men har du läst något jag har skrivit, frågade jag? 'Nej, inte så mycket.' Men gör det först och återkom sedan sa jag till honom.

Även Johanna Garå på Svenska Dagbladet menar att bemötandet är annorlunda om man är kvinna eller man och sportjournalist. Man får ju stå ut med mer.

= FALSKT

– Jag läser inte kommentarerna på det jag har skrivit längre. Jag gjorde det i början men jag var tvungen att sluta. Jag klarade inte att läsa det.

Både Anja Gatu och Johanna Garå håller med om att det är skillnad på supporterkulturen när det gäller damidrott och herridrott.

– Det är mycket mindre intresse för damfotboll än för herrfotboll, så är det ju bara, säger Johanna Garå.

Garås och Gatus manliga motsvarigheter ser inget konstigt i övervikten av herridrott i media. Erik Niva och Robert Laul på Aftonbladet menar att det bara är naturligt.

– Ska det skrivas om något så är ju motiveringen i grund och botten vad folk anses vara intresserade att läsa om. Det görs en bedömningen att i stort så är inte folk just nu så jävla intresserade av att läsa om damidrott, säger Erik Niva och Robert Laul tycker inte att man ska göra en könsfråga av problematiken.

– Om det inte finns något intresse för boule så skriver vi inte om boule, om det inte finns något intresse för damfotboll så skriver vi inte om damfotboll. Finns det ingen glödande supporteraktivitet runt ett damlag så tycker jag inte att man kan lägga något ansvar på någon att skriva om det. ■

Una Juventina

Det finns omkring 2 500 aktiva skribenter på Svenska Fans. Bara någon procent av dem är tjejer och på fotbollssektionen kan de räknas på handens fingrar.
En av dem är Juventussupportern Johanna Alm. Hon samlar på fotbollsbilder, har förälskat sig i Angelo Peruzzis lår och givit ut en bok.

TEXT & BILD: RICHARD BRÅSE

För två år sedan försvann Italiens mest framgångsrika klubb ner i Serie B. För lagets svenska supportrar var det ett förlorat år. TV-kanalerna sände inte matcherna. De som ville titta var hänvisade till Internet och ”livestreamar” med taskig kvalitet. Aktiviteten på Svenska Fans Juventussektion gick under säsongen ner. Det var då, på våren 2007, Johanna Alm hörde av sig till sidan.

– Min man har alltid läst på Svenska Fans. Han tyckte att jag som var så intresserad skulle prova på det. Så jag kontaktade redaktionschefen på Juventussidan, och frågade om det fanns något intresse. Och det gjorde det.

Till en början var läsarkommentarerna mest positiva och det var inte många som hörde av sig med kritik.

– De var väl chockade över att det var en tjej som skrev, säger hon.

Även om hon påpekar att det fortfarande dimper ner positiva och uppmuntrande mejl, har kommentatorsfälten och forumen med tiden visat sig vara en blandad upplevelse att läsa som skribent.

– När man publicerar sin artikel får man räkna med ris och ros. Ris med stora bokstäver och ros med lite mindre. I ärlighetens namn är det en massa tonåringar som läser, som kanske tycker att man är kass. Man får leva med det. Det finns alltid folk som skriver en massa skit för att du inte tycker som de tycker, säger hon och fortsätter.

– Det har hänt att man tänkt: varför gör jag det här om alla ändå tycker att det är skit? Då är det tur att det trillar in mejl som handlar om att jag inte ska bry mig om vad folk skriver på forumen. Jag har till och med fått mejl från supportrar från andra lag som kan tycka att deras gelikar är galningar som skriver som de gör.

”– Som tjej måste man kunna mycket bättre. Man har inte råd att göra fel.”

Hon tvekar inte en sekund på att reaktionerna bli annorlunda bara för att hon är tjej.

– Det finns massa exempel på det. ’Om du hade varit några år yngre skulle jag gifta mig med dig’ eller ’du borde gå och sätta dig och se på Sex and the City i stället för att skriva’, säger hon med förställd röst.

– Som tjej måste man kunna mycket bättre. Man har inte råd att göra fel.

För några veckor skrev Johanna Alm en nyhetsartikel om en serbisk fotbollspelare som Juventus var intresserade av att köpa. Felet hon gjorde var att hon skev att spelaren var mittfältare fast han egentligen var back.

– Folk skrev ’din okunniga idiot’ och sånt efter det. I stället för att bara konstatera att man skrivit fel. En kille får inte kritik på samma sätt. Det är så. Man blir väldigt hårt sågad som tjej.

Var hon än går har hon en anteckningsbok med sig i fall hon kommer på en bra artikel. Under säsongen blir det ungefär två artiklar i veckan. Trots påhoppen i forumen tycker hon fortfarande att det är väldigt roligt och har inga planer på att sluta. En positiv kommentar värmer mer än vad tio negativa kyler.

– Jag målar inte tavlor och jag stickar väldigt lite. Detta är mitt sätt att få utlopp för min kreativitet. Man gör någonting för andra, för att man tycker att man ska det och för att man tycker att det är roligt. Det är som en hobby.

Med familj och barn blir det svårt att hinna med andra intressen vid sidan fotbollen. Eller vid sidan om idrotten kanske man ska säga.

– Båda mina barn är simmare så det är klart att jag är intresserad av simning. Vi är ju på simtävling varje helg.

”– Jag målar inte tavlor och jag stickar väldigt lite. Detta är mitt sätt att få utlopp för min kreativitet.”

Fotbollsintresset föddes hemma i pappas Tipsextrasoffa. Arsenal blev laget och hon minns att hon hade ett fotbollsalbum med spelarna.

– Det är fortfarande det roligaste jag vet. Vi samlar på jobbet, när det VM är och så. Vi har varsitt album och byter bilder. Jag tänkte att du skulle byta bilder med mig, så jag kan få de jag saknar, säger hon och skrattar.

Själv spelade hon fotboll tills knäskador gjorde att hon slutade i femtonårsåldern.

– I ärlighetens namn tycker jag inte att damfotboll är så mycket att hänga i julgranen. Jag är inte så intresserad av det. Spelet blir inte riktigt lika tekniskt, snabbt, eller intensivt som herrfotboll. Det kommer kanske bli bättre. Och visst kan man säkert vänja sig, men jag har inte tid att vänja mig, för det finns så mycket annat att titta på.

Under 90-talet började hon titta mer på italiensk fotboll och gled ifrån den engelska. Våren 1997 utklassade Juventus Milan med 6-1, och efter den uppvisningen är Johanna Alm Juventussupporter.

– Den matchen mellan Juventus och Milan gjorde att jag förälskade mig i Angelo Peruzzis stockar till lår och tyckte att han var gudomligt bra och fantastisk hela han. Och då insåg jag att det här är mitt lag nu. Sen dess har det inte gått bort. Det bara är där.

Tvångsnedflyttning och poängavdrag i andradivisionen har nu blivit till en andraplats i Serie A. Efter att Olof Mellberg gick från Aston Villa till Turinklubben har Juventus blivit ’Olof Mellbergs Juventus’ i svensk media. Supportrarna behöver inte ”streama” matcherna längre. Nu finns det en anledning att sända matcherna. Något som

Johanna tycker är irriterande men som man får vara tacksam för.

Under resan från Serie B till toppen av Serie A har Johanna Alm samlat ihop krönikorna hon skrivit på Svenska Fans, vilket resulterade i boken Juve Girl.

– Det är en sånn egotripp. Jag lade upp krönikorna på vulkan.se, och då gör de en bok av det om man beställer den. Det är inte mer komplicerat än så. Det finns faktiskt de som köper den och säger 'gud va den är bra'. Då får man nästan press på sig att skriva mer. Jag vill ju, men det går inte.

Jämställdheten inom fotbollen står inte för dörren. Johanna säger att hon inte känner en enda tjej som är riktigt intresserad av fotboll. Dels beror det på att tjejer i allmänhet inte har lika stort idrottsintresse som killar, men också att fotboll är en för långsam sport.

– Tjejer tycker att hockey är bättre att kolla på för det går mycket snabbare, så om tjejer är intresserade av någon lagidrott så är det hockey och inte fotboll. Det är ganska tråkigt. Jag har ju killkompisar jag pratar fotboll med. Men det hade varit roligare om det hade funnits fler tjejer som intresserat sig för fotboll.

Samtidigt tycker hon inte att sportmedier ska hymla med att innehållet i första hand skrivs av, handlar om och vänder sig till män. Kvinnor skall inte kvoteras in utan skall få arbete efter kompetens. Att få in fler tjejer inom sportjournalistiken får inte bli ett självändamål.

– Spelar det någon roll om jag är tjej eller om jag är kille? Vad har det för betydelse? Det är ju inte fler tjejer som läser bara för att jag är tjej som skriver. Det ska ingen människa inbilla mig. Det finns ett fåtal tjejer som har skrivit till mig och berättat att de blivit inspirerade av att en tjej får lov att vara skribent på Svenska Fans. Men de är ju så få att man kan räkna dem på en hand. ■

Fakta: Livestreaming

Streaming är den teknik som används på Internet där en hemsida lägger upp ljud, bild eller båda delar så att användare kan ta del av den med hjälp av en mediaspelare utan att behöva ladda ner materialet i sig. Du känner igen tekniken från Youtube eller Myspace.

Inom fankulturen har så kallad livestreaming en särskild plats. Via livestreamar kan idrottsfans ta del av de sporter och matcher som aldrig når svensk TV, för den fattige är det även ett alternativ till dyra abonnemang hos Canal+ eller Viasat.

På Svenska Fans hjälper ofta användarna varandra genom att leta upp länkar som de sedan lägger upp på forumen. Förbrödringen är ofta total när fotbollsfansen förenas i det lidande som det innebär att trefaldigt plågas av att se en spännande match med sitt favoritlag, på en hackig länk, med kommentatorer som talar mandarin.

Från London till Vasaloppet

Inför hockeysäsongen 2007/08 behövde SVT förstärka på programledarposten. Man vände sig till Fan-TV och fann David Fjäll som lett flera program som sänts på Svenska Fans.
– På SVT är man fortfarande en udda fågel, och det är fortfarande spännande. Men jag skulle inte vilja släppa Fan-TV. Det är väldigt viktigt för mig att ha kvar det.

TEXT: RICHARD BRÅSE

Det var under 1980-talets tipsextrasändningar som David Fjäll fastnade för Chelsea Under studietiden i London hade han under åtta år säsongskort på Stamford Bridge. Att vara öppen med sitt supporterskap behöver inte vara något negativt tycker han.

– Professionaliteten ligger i att man emellanåt kan slå av och på det där. Ok, nu kan jag vara öppen med det. Ibland så gäller det att förhålla sig objektivt till det jag ser, oavsett om mitt lag är inblandat. Jag menar, vart fjärde år går de politiska reportrarna och röstar. Ska de rösta blankt då för att inte framstå som partiska?

David Fjäll, här väl påpälsad, precis som han var när han rapporterade från Smågan under Vasaloppet. Foto: Svenska Fans

Tillsammans med Sladjan Osmanagic är han ett av de mer kända namn som värvats från Fan-TV till traditionella medier. Enligt Christian Arvidsson, redaktionschef på Svenska Fans fotbollssektion, är det betydligt vanligare att skribenterna lämnar Svenska Fans för informationsjobb i klubbarna de bevakat än att börja arbeta för media.

– Det vanligaste är att klubben värvar folk som får göra webb-TV, sköta hemsidan eller skriva nyheter. Det är ganska regelbundet det händer. Vi ser bara positivt på det. Det är ett kvitto på att vi har folk som gör bra saker. Det visar att vi är rätt ute. Sen är det också en sporre för skribenterna att det de gör på Svenska Fans kan ge ett jobb. Även om de gör det för att de är kul.

Det har blivit mer än bara ishockey och fotboll under tiden på SVT. Den 1 mars 2009 stod David Fjäll vid kontrollen i Smågan och var en del

av Vasaloppsändningen.

– Det var nog bland det roligaste jag gjort. Jag är ju en sån här sportnörd som kollar på allt och det har jag alltid gjort. Bara grejen att man hör Sven ”Plex” Pettersson dra igång en sändning, är ju på något sätt jävligt stort. Sen att vara där uppe med en så klassisk sändning och ett så klassiskt skidlopp, som Vasaloppet, var ju fantastiskt. Det var bland de häftigaste upplevelser jag haft i hela mitt liv faktiskt, när det gäller jobb. Men väldigt kallt.

Skillnaden mellan jobbet på SVT och jobbet på Svenska Fans produktionsbolag Dobb är inte så stor i det redaktionella arbetet. Däremot skiljer det i hur man presenterar innehållet.

– SVT är ju en Public Service-kanal där man måste vara beredd på att tittarna inte är så initierade. Du har allt från nörden till den som bara hoppar in i ett program. Det innebär att man måste förklara mer. Fan-TV är en sida som folk söker sig till och som är extremt nischad, då kan man vara lite nördig och inte förklara bakgrunden hela tiden, utan förutsätter att det här kan folket som tittar. Medan man på SVT måste förklara bakgrunden på ett annat sätt.

”– Sen får han bli mer journalist när han är här. Vi får coacha honom.”

Albert Svanberg om David Fjälls roll på SVT.

Enligt Albert Svanberg, chef på SVT-sporten, har Svenska Fans blivit en ny plats att söka efter programledartalanger. När Peter Jihde gick tillbaka till TV4 och Marie Lehmann började göra Hockeykväll på SVT, fanns det en programledarpost att fylla. Då hade man ögonen på David Fjäll.

– Vi tittade en hel del på Davids program och bestämde att det där är en person som vi gärna skulle vilja försöka utveckla hos oss. Det var en programledartalang, en känsla och ett tonfall som vi föll för. Sen får han bli mer journalist när han är här. Vi får coacha honom.

”– Nej, absolut inte.”

David Fjäll på frågan om han får vara sig själv i sin roll på SVT.

Själv tror David Fjäll att det kommer bli vanligare att traditionella medier scoutar på webben.

– Det är ett väldigt bra sätt att lära sig. Än så länge anser folk att det är lite annorlunda, och folk får ta ut svängarna och gör andra saker. Så jag tror att webb-TV är ett bra sätt att pröva sig fram, men ju längre tiden går kommer det bli mer och mer integrerat som en vanlig kanal och då är jag rädd för att det kommer bli mer traditionellt.

David Fjäll uttrycker sig blygsamt om de nya mediernas betydelse. Det finns de som ut är beredda att skrika högre. I David Fjälls eget program Eurotalk på Fan-TV dundrar Marcus Birro på i sin kritik av den traditionella journalistrollen.

– Svenska Fans är ju den plattform som kanske har varit viktigast under de senaste fem till tio åren. Det går att ta sig förbi mediala och delvis kulturella grindväktare som har suttit på redaktionsstolar och valt vilka som ska skriva om vad och varför. Som säger att man ska ha gått någon jävla utbildning någonstans och blivit någon slags journalist med ett fint papper i en ram någonstans, säger Marcus Birro.

David Fjäll är ett exempel på en alternativ väg in i branschen. En möjlighet för vissa och ett hot för andra.

– Jag tror att många även i fortsättningen kommer gå den traditionella banan med en journalistikutbildning följd av praktik någonstans. Men jag tror att det blir viktigare och viktigare, i och med att så många sportkanaler sänder, att man försöker hitta sin egen stil. Att man får vara den man är när man kommer till de traditionella kanalerna, och det är inte alltid man får göra det.

Känner du att du får göra det på SVT?

– Nej, absolut inte. ■

David Fjäll

Ålder: 34
Bor: Stockholm
Favoritlag: Chelsea
Favoritspelare: Dennis Wise
Bästa Chelsea-minne: Gianfranco Zolas debut

Svenska Fans: ”En anakronism”

Sportjournalistiken under 1900-talets första decennier var skriven ur ett heja-på-perspektiv. Läsare och skribent delade entusiasmen för det lokala laget. Texterna saknade intervjuer, men innehöll längre matchreferat för att läsaren skulle kunna se matchens höjdpunkter genom texten. I det ljuset framstår Svenska Fans som hämtat från en annan tid.

Rapp, intervjubaserad, renodlad sportjournalistik där supporterskapet inte har någon plats i yrkesrollen, ställs mot Svenska Fans där artiklarna dimper ner när skribenterna har tid. Artiklar som sällan innehåller intervjuer, saknar en renodlad story och litar på att matchåtergivningen skall ge läsarna det de vill ha.

Förmodligen har det aldrig sänts lika mycket fotboll i TV som nu. Är det då nödvändigt att beskriva något alla redan sett?

Även om utbudet är stort är tillgången bara potentiell. För att se svenska landslaget behöver du, TV3, TV6, TV8, Kanal 9, TV4-Sport och numera dessutom Eurosport, som bara når hälften av alla hushåll. För en supporter till ett italienskt eller engelskt topplag gäller det dessutom att skaffa Canal + och Viasats tre sportkanaler, inklusive Viasat Motor som av någon outgrundlig anledning visar Champions League-matcher.

När du väl har skaffat kanalerna visar de ändå inte alla matcherna. Då fyller den redovisande texten en funktion. Svårigheterna att se ditt lags matcher blir ännu större om de spelar i någon av de mindre europeiska ligorna. Än värre om de spelar utanför Europa.

Skribenterna på Svenska Fans säger att tidningarnas rapportering om deras egna lags matcher inte ger dem någonting. Förmodligen gäller det även läsarna på sidan. Annars hade den inte kunnat slå sig in och konkurrera med de etablerade mediernas sportsajter.

På ena sidan om sig har Svenska Fans klubbarnas egna webbplatser. På den andra sportjournalistiken. Mellan dessa båda har Bulduk Akdemir, Anders Nettelblad och Johanna Alm tillsammans med många andra, visat att det finns utrymme i Sverige för ett koncept som inte grundar sig på journalistens oberoende ställning. Inte heller på klubbens egen bevakning, utan på supporterögat.

Det som på planen ser ”Sisu” och ”Labbe” i det egna laget och elva motståndare i det andra. Som kan se ett medieuppbåd rusa efter en guldstrid, men själv uppehålla sig vid de egna spelarnas insats i förlustmatchen. Eller producera långa texter om allt som gjorts fel i klubben och vem som bär ansvaret.

Om Svenska Fans placeras in i sportjournalistikens historiska utveckling framstår sidan som en anakronism. Men skribenterna på Svenska Fans ser sig inte som journalister. De är supportrar.

Richard Bråse

Mångfacetterad

Supportermaterialets begränsningar

Svenska Fans ledning har storslagna visioner för sidan, som ett rebelliskt alternativ till den traditionella journalistiken. Det är också denna bild som lockar läsare och skribenter till sidan och som även råder inom journalistkåren.

Innehållet på Svenska Fans håller dock en ojämn nivå. Många gånger lever sidan upp till de höga ambitionerna men ibland faller den platt. Detta beror till stor del på inneboende problem med den användarskapade metoden. Trots redaktionernas visioner har de inga möjligheter att driva på skribenterna eftersom de inte kan styra personer som arbetar på frivillig basis. Frivilligheten skapar även en stor omsättning bland skribenterna som gör att många lagsidor ofta tvingas starta om sin verksamhet från grunden med några års mellanrum.

Vinstdrivande hobbyprojekt

Svenska Fans startade som ett hobbyprojekt, där en

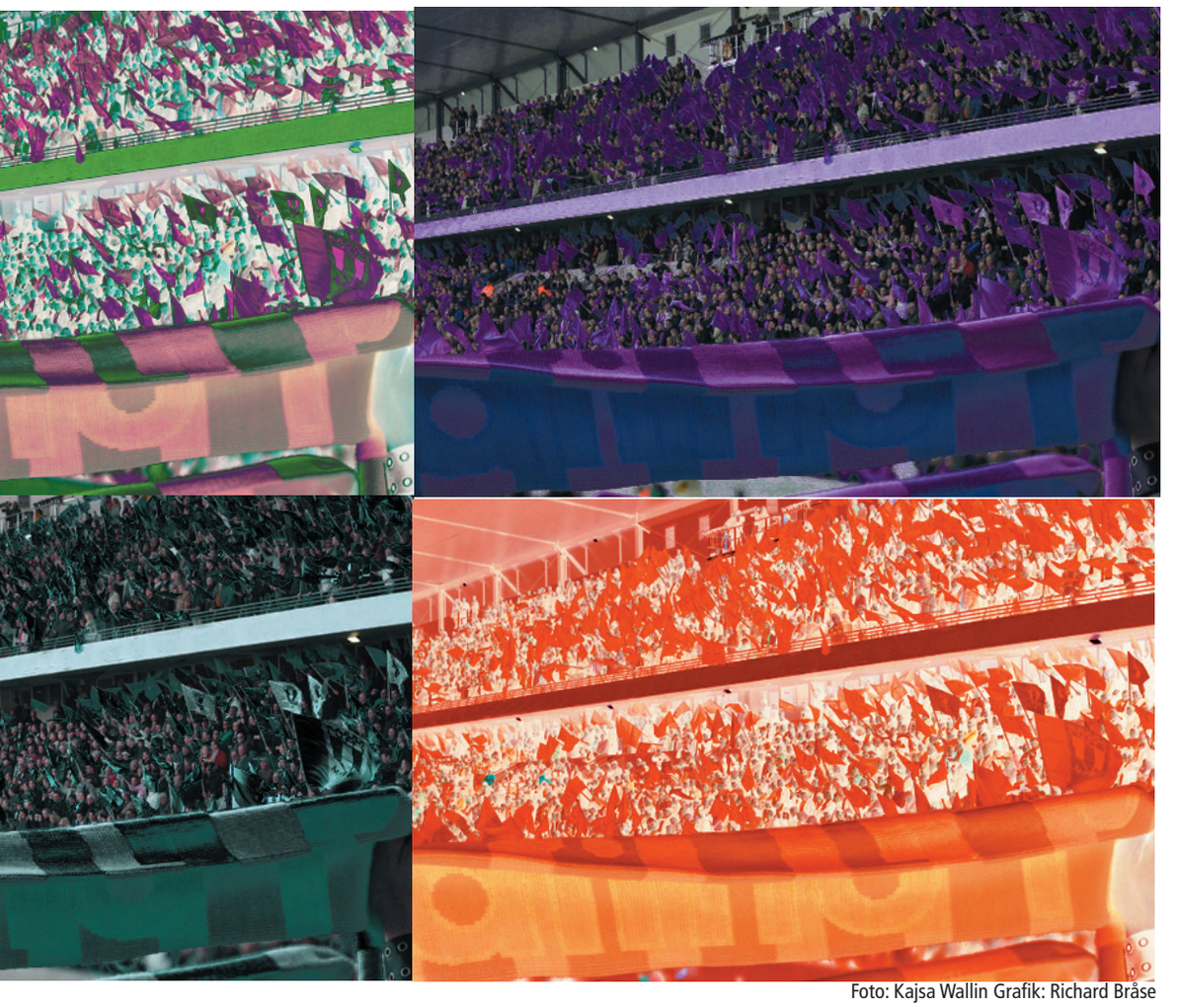

Foto: Kajsa Wallin Grafik: Richard Bråse

fotbollsbevakning

mans kärlek till AIK låg som grund. Allt eftersom sidan växt har även den ekonomiska omsättningen gjort det och idag är den en mångmiljonindustri och styrd på det viset. Detta påverkar i allra högsta grad utbudet. Det material som inte attraherar den attraktiva målgruppen, män mellan 15 och 35, är inte intressant för sidan.

Hårdvinklat eller ovinklat

Sättet att bygga en artikel skiljer sig markant mellan press och Svenska Fans. I tidningarna finns det alltid något det fokuseras på. Det finns en tydlig vinkel i texten. Ibland går jakten på en story för långt och texterna blir övervinklade. Just det elementet är något som skribenterna på Svenska Fans säger sig ogilla med pressen.

På Svenska Fans är tendensen den motsatta. Texterna saknar ofta vinkel och innehåller i stället olika komponenter. De kan blanda krönikelika inslag med rent kronologiska matchreferat.

Den sammanhållande länken är snarast att de är skrivna ur ett perspektiv som fokuserar på det egna laget. Det är aldrig någon tvekan om var skribentens sympatier ligger.

Svenska Fans som plantskola

David Fjäll och Sladan Osmanagic har båda gått från att vara programledare på Fan-TV till att arbeta i de traditionella TV-kanalerna. I det avseendet har Svenska Fans skapat en ny väg in till programledarroller i TV.

Det finns även exempel på journalister i press som tidigare skrivit på Svenska Fans. Enligt redaktionschefen Christian Arvidson är det vanligare att man som skribent på sidan går vidare till att jobba för klubben man skrivit om, än att skriva för en tidning.

Damidrott får inte plats

Av fans för fans, betyder i hög utsträckning av män för män. Framförallt betyder det om män. Damidrott har ingen plats på sidan och kommer förmodligen inte ta sig in i den närmsta framtiden. Dels faller en sport som damfotboll utanför konceptet på samma sätt som skidskytte gör det. Det är sporter som saknar en omgärdande supporterkultur. Dels attraherar inte damfotboll målgruppen unga män.

Svenska Fans berör

Alla personer vi har intervjuat har något att säga om Svenska Fans. Dessa åsikter verka inte bero så mycket på kvaliteten på innehållet som på det som sidan står för. Användarskapat innehåll är ett ämne som ligger i tiden och när det dessutom rör fotboll så verkar känslorna gå upp i högvarv.

Vi har stött på mindre direkt kritik än väntat från journalisthåll. De flesta är positiva till sidan och använder den i sitt arbete. Samtidigt kan man ibland ana ett visst förakt. De etablerade journalisterna använder Svenska Fans för att känna av temperaturen bland fansen men skulle aldrig namnge sidan som en källa. De definierar sig själva som journalister med en objektivitet som alltid kan kopplas av och på medan Svenska Fans skribenter varken kan eller vill kontrollera sin fanatism.

Sten-sax-påse

En kamp pågår inom fotbollens värld där tonen har hårdnat. Spelare, fans och journalister hamnar ständigt i bråk med varandra. Det råa tilltalet har växt fram i samband med och till viss del på grund av Internet. Svenska Fans är en del av en utveckling där supportrarna skapar sig en gemensam identitet som aktörer i förhållande till spelare och journalister.

Förhoppningsvis kan Svenska Fans bidra till att supporterkulturen stärks som en positiv kraft snarare än det motsatta.

Varför lockar sidan besökare?

Svenska Fans kom till vid en väldigt gynnsam tidpunkt där Internetmediet var nytt och konkurrensen om läsarna liten. De etablerade traditionella medierna satsade långtifrån lika mycket på sportbevakningen då som de gör nu.

Sidan lyckades tidigt skaffa sig en trogen läsar- och deltagarskara tack vare att den berörde ett ämne som är och alltid har varit ytterst populärt och som är känsloskapande per definition. Att kunna dela med sig av sina upplevelser och uttrycka sig om ”sitt” älskade lag var något nytt och lockande för väldigt många.

Svenska Fans har genom året lyckats hålla fast vid sin ledande position. Detta tack vare stor lyhördhet gentemot sin målgrupp och utvecklat sidan efter dess önskemål, med nya sporter och aktiviteter. ■

Ta det vidare

Forskningen kring sportjournalistik är outvecklad precis som den kring användargenererat material. Forskningen kring dem i kombination existerar knappt alls. Vår undersökning av Svenska Fans har varit ett första trevande försök att sia om framtiden för svensk sportjournalistik.

I vår undersökning har vi valt att jämföra Svenska Fans med traditionell sportjournalistik, detta grundar sig inte i något ideologiskt ställningstagande för så kallade gammelmedias sätt att arbeta. Det är snarare ett val, av nöden, för att göra undersökningen genomförbar.

Svenska Fans skulle lika gärna kunna jämföras med annat användarskapat material och i takt med att Internet växer skapas möjligheter för en sådan studie. I nuläget finns dock inga svenska hemsidor som liknar Svenska Fans. Bara ett antal bloggar och fotbollskanalen.se som i grund och botten är en klassisk journalistisk produkt. Om än modernt förpackad.

Utvecklingen av Internet är nu en rullande sten som är omöjlig att stoppa. Idag är tidningar i stor utsträckning mer än bara papper, det är även en webb med flera olika funktioner utöver texten; ljud, rörlig bild, interaktion med läsaren. Med en Internettäckning på över 80 procent är det inte särskilt vågat att påstå att inom tio, femton år kommer alla ha tillgång till den informationsmotorväg som Internet innebär.

Undersökningar visar att den stora bristen för nättidningar är läsupplevelsen. Det hör till att sitta vid frukostbordet och kunna bläddra och hålla i morgontidningar. Att känna doften av trycksvärtan och se den på fingertopparna. Men med ändrade vanor kommer också andra uppfattningar. Samhället kräver effektivare människor och frukostarna blir försvinnande korta. Nya tekniker ger möjlighet till att kunna bära med sig elektroniska kopior av papperstidningarna, eller hela webbtidningar, i fickformat. Informationsflödet och kravet på ständig uppdatering blir snabbare och tydligare.

Utvecklingen har påverkat den ekonomiska verkligheten för papperstidningarna. Det blir svårare och svårare att tjäna pengar på en papperstidning och därför tvingas tidningshusen att hitta nya vägar. Internet representerar till stor del det korta, snabba, subjektiva, något som inte är eller har varit förenligt med den traditionella journalistiken men som den nu tvingas ta ställning till. Mycket tyder på att papperstidningarna går mot en ny form med mer tyckande, längre texter med mer substans i motsats till Internets anorektiska nyhetsflöde.

För sportjournalistiken i papperstidningarna innebär detta mer av det vi redan sett starta. Fler krönikor, fler reportage, mer nischade journalister som blir mer och mer insatta i ”sitt” ämne, lag eller ”sin” sport. Referatens tid är ohjälpligt förbi och det material som verkligen är på frammarsch är av förhandskaraktär.

De journalister vi har intervjuat har haft svårt att sia om framtiden men tror överlag på en framtid där bevakningen fortsätter att öka i mängd och i tempo. Vi ser ingen anledning till att Svenska Fans inte skulle kunna ha en framtid i den här nya världen. Svenska Fans är en relativt ung företeelse med en rad barnsjukdomar men med en stor potential. Vår undersökning av Svenska Fans har egentligen bara varit en ögonblicksbild av ett fenomen mitt i sin utveckling. Förhoppningsvis kan den öka i läsvärde i takt med att tiden går. Om 20 år är Svenska Fans kanske en gigant inom mediavärlden eller en kuriositet i journalistikens annaler.

Richard Bråse, Per Jonsson & Anders Johansson

Fotot

I nästa nummer:
Kortpraktiken

Arbetsrapport:

Fotnot

Richard Bråse, Anders Johansson & Per Jonsson
Handledare: Marina Ghersetti
JMG – Institutionen för journalistik och masskommunikation
Göteborgs Universitet VT09

Syfte

Att undersöka användarskapat material av sportkaraktär och dess eventuella likheter och skillnader med traditionell sportjournalistik genom en fallstudie av hemsidan svenskafans.com och kvällstidningar. Dessutom vill vi se hur etablerade journalister och fotbollsfolk uppfattar sidan, vad personerna bakom Svenska Fans har för drivkrafter samt vilken syn de har på det de gör och sin roll i sportsverige.

Frågeställningar

Vad är Svenska Fans?

- Hur är sidan uppbyggd?
- Hur har den utvecklats genom åren?
- Hur många är anställda?
- Totalt antal skribenter?
- Antal lagsidor?
- Hur arbetar redaktionerna på Svenska Fans?
- Hur ser könsfördelningen ut; text och medarbetarmässigt?
- Hur går Svenska Fans ekonomiskt?
- Vem äger och hur ser de på företaget?
- Vad driver dem som skriver på sidan?
- Vad har man för mål och syfte med sidan?

Varför lockar Svenska Fans så många besökare?

- Hur många besöker sidan? Internetstatistik?
- Siddesign. Hur mycket av sidan skall vara annonser? Hur ser avvägningen ut mellan användarvänlighet och annonsmaximering?
- Vad erbjuder texterna?
- Vad tror ägarna är nyckeln till framgång?
- Hur skulle sidan kunna förbättras?

Hur skiljer sig texterna på Svenska Fans jämfört med texter i svensk press?

- Kritisk inställning till lagen?
- I traditionella medier har inslagen av damidrott ökat genom åren, varför är damidrotten frånvarande på Svenska Fans?
- Vad vinklar man texterna på?
- Vilka texttyper uppkommer efter en match på Svenska Fans respektive traditionella medier?

Hur ser svenska sportjournalister, klubbfolk och de som skriver på sidan på dess roll i det svenska medielandskapet?

- Använder de sidan i sitt arbete? Privat?
- Vilken kontakt har de haft med Svenska Fans?
- Är det en bra eller dålig sida?
- Är det en konkurrent eller vad är det? Komplement till traditionella media eller står den för sig själv?
- Vilken funktion fyller sidan?

Metod och material

Begreppsdefinitioner
Magasinets begreppsdefinierande texter har utgått ifrån att förklara begrepp som rör den journalistiska delen av vår undersökning samt i viss mån fankulturen och dess utveckling. Vi har valt att inte definiera eller försöka skriva fotbollens historia. Vi räknar med att läsaren har rimliga förkunskaper om fotboll och i de fall där spelarnamn, lagnamn eller andra facktermer finns med i texten har vi försökt att förklara dem eller att infoga dem på ett så pass smidigt sätt i texterna att de höjer läsvärdet för den insatte men inte solkar ner texten för den läsare som inte vill lägga varje litet namn på minnet.
Till de begreppsdefinierande texterna i magasinet räknar vi texterna om journalistik, sportjournalistik, användarskapat material, fanzines och till viss mån texten om tidigare forskning. Texterna försöker ingalunda hugga ut begreppen i sten utan är mer menade att introducera läsaren i den tankevärld som vi själva har verkat i under arbetets gång.

Textanalysen
Vi har gjort en kvalitativ innehållsanalys av texter på Svenskafans.com samt i de två största kvällstidningarna, Aftonbladet och Expressen. Texterna är från 2008 i samband med matcher i Champions League och Allsvenskan. Eller mer korrekt dagen efter matcher i pressen, och från matchslut till och med dagen efter på svenskafans.com. Allsvenskan är den liga som har bäst bevakning i Sverige och Champions League är den största och mest betydelsefulla internationella tävlingen för klubblag. På så sätt får vi både nationell och internationell bevakning. Vi har lottat fram tio matcher från vardera mästerskap, vilket resulterade i 145 texter och 30 statistikrutor, från följande matcher:

08 Champions League	
Milan – Arsenal	2008-03-04
Manchester United – Roma	2008-04-09
Manchester United – Barcelona	2008-04-29
Chelsea – Bordeaux	2008-09-16
Celtic – Ålborg	2008-09-17
Porto – Fenerbahce	2008-09-17
Steua Bukarest – Lyon	2008-10-21
Real Madrid – Juventus	2008-11-05
Lyon – Bayern München	2008-12-10
Porto – Arsenal	2008-12-10

08 Allsvenskan	
Halmstads BK - IFK Göteborg	2008-04-09
AIK - Trelleborgs FF	2008-04-18
Malmö FF - IFK Norrköping	2008-04-24
Örebro - Halmstads BK	2008-04-24
Djurgården - Ljungskile SK	2008-04-28
IFK Göteborg - GIF Sundsvall	2008-04-28
IF Elfsborg – GAIS	2008-08-04
IFK Norrköping - Gefle IF	2008-08-12
Hammarby – GAIS	2008-08-15
Kalmar FF - IFK Norrköping	2008-11-02

Anledningen till att vi valde att ställa Svenska Fans mot tidningar var att vi ville jämföra användarskapat material med material producerat i en journalistisk kontext. Att det blev Aftonbladet och Expressen beror på att de skriver mest om fotboll. Vi ville skapa förutsättningar för att få ett material att jämföra. En tidning som GP har en mer regional bevakning och skriver främst om Göteborgslagen. Bortfallet hade riskerat bli för stort om vi använt morgontidningar och undersökningen hade då blivit andefattig.

Jämförelsen sker inte över tid utan mellan två medietyper. Detta för att vi mest har varit ute efter att kartlägga skillnader och likheter mellan de två medietyperna och inte velat kartlägga matchbevakningens utveckling över tid.

Vi har valt att enbart granska fotbollsbevakningen då fotboll är den mest populära sporten och den som dominerar både kvällstidningarna och Svenska Fans innehåll. Denna begränsning är även gjord av rena prioriteringsskäl för att ge studien en rimlig omfattning och för att fotboll är den sport som vi själva besitter störst kunskaper i.

En kvalitativ metod lämpar sig eftersom vi inte i första hand är ute efter att mäta hur stora skillnaderna mellan texterna är, utan se hur skillnaderna är beskaffade. Utifrån textanalysen har vi gjort kvalificerade beskrivningar av innehållet. Vi har försökt att lyfta fram och karaktärisera skillnaderna i texterna mellan Svenska Fans å ena sida och Aftonbladet/Expressen å den andra.

Dessutom bör det klargöras att vi inte intresserat oss för supportrarnas samspel på forumen utan endast det som supportrarna publicerar som artiklar.

I själva undersökningen har vi använt det bifogade undersökningsprotokollet. I praktiken innebär det att vi noggrant har läst igenom texterna och fyllt i protokollet. Några av frågorna i det analysverktyget har haft förbestämda kategorierer. Exempelvis har *texttyp* kunnat besvaras med exempelvis intervjubaserad, krönika eller lista. Andra frågor har haft mer öppna svarsalternativ, som *språklig korrekthet* där språkliga felaktigheter har ringats in. Det kan ha rört sig om särskrivningar eller upprepade stavfel. Vissa frågor har haft en än mer öppen karaktär där det har varit upp till indviden att tolka. Vi har försökt att uppnå en samstämmig analys genom att provkoda i grupp och genom att prata oss samman och föra en dialog under arbetets gång.

Problem - Textanalysen

Textanalysen skapade vissa kvantifierbara data såsom en sammanställning av de olika texternas längd. Vi har valt att använda dessa data i magasinet men då mest i redovisande syfte eftersom generaliserbarheten inte är särskilt stor.

Vi valde att göra textanalysen före intervjuerna eftersom vi ville använda textanalysens resultat när vi formulerade intervjufrågor. Denna form gjorde att de frågor som ställs i textanalysen inte i alla fall bygger på kunskap om Svenska Fans utan mer om våra förutfattade meningar. I takt med arbetets gång har vår kunskap ökat och i efterhand kan man se att analysblankettens frågor ofta söker efter stilistiska detaljer som inte finns på Svenska Fans eller i kvällstidningarna för den delen.

Intervjuer – Metod och problem

Våra intervjupersoner har valts ut för att skapa en bred teckning av Svenska Fans och de kvällstidningar vi har granskat samt av fotbolls-Sverige i stort.

För Svenska Fans innebär detta att vi valde ut grundarna, redaktörer, skribenter, ägarna, före detta skribenter eller folk med ena foten kvar på sidan, samt forskare som har något att säga om sidan som fenomen betraktat. Överlag har vi lyckats täcka upp dessa områden väl och fått en bra mix av personer i en lagom mängd för att generera en rimlig arbetsbörda för oss själva.

De personer vi saknar här är framförallt kända före detta Svenska Fans-medarbetare som Sladan Osmanagic och Marcus Birro.

Vad gäller intervjuer med journalister siktade vi lite bredare än bara folk på Aftonbladet och Expressen eftersom vi inte ville låta textanalysens avgränsningar sudda ut de aspekter av vår undersökning som vi ändå kunde nå genom intervjuer. Här ville vi ha tag på någon från GP

eftersom de tillhör samma mediehus som Svenska Fans, kvinnliga journalister eftersom vi intresserade oss för genusproblematiken i sportjournalistiken och på Svenska Fans, någon från SVT eftersom Svenska Fans också gör TV och därmed har blivit en plantskola för de större TV-bolagen.
De personer vi saknar från journalistkåren är högre uppsatta journalister som redaktörer då de fick prioriteras bort samt folk från Svenska Fans konkurrent fotbollskanalen.se. Vi har även valt bort journalister som inte skriver om sport samt facket och deras syn på oavlönade skribenter på Svenska Fans.
Bilden av fotbolls-Sverige är den mest eftersatta vad gäller intervjupersoner. Vi fick tag på Henrik Rydström vilket var ett kap men i övrigt tvingade tidsbristen oss att prioritera bort den här punkten. Vi skulle gärna ha haft med tränare eller ledare för åtminstone något allsvenskt lag vilket tyvärr inte blev fallet.

Magasinet – Metod och problem
I skapandet av magasinet har vi valt att följa mallen hyfsat slaviskt. Eftersom vi bara använde oss av två spalter text per sida rann sidantalet iväg en smula men vi hoppas att magasinet i alla fall har blivit luftigt och någorlunda lättläst genom detta val.
Under redigeringen har vi i den mån det går försökt att redigera andra texter än de vi själva har skrivit. Detta för att kunna se med hyfsat friska ögon på arbetsmaterialet. Detta system förföll dock en smula vilket gör att en del texter blev redigerade av textförfattaren själv (se arbetsfördelningen).
Överlag har vi hjälpt varandra med idéer kring siddisopositioner och bildlösningar. Den listade arbetsfördelningen avslöjar därmed inte hela sanningen
Efter att texterna var färdigredigerade av gruppmedlemmarna individuellt gick vi tillsammans igenom hela magasinet i grupp för att säkerställa att det såg likformigt ut. Denna granskning av redigeringen kompletterades även med en välbehövlig korrekturläsning som tyvärr hämmades något av tidsbrist.

Bilagor
Vad gäller bilagor så har vi valt att bifoga analysschemat som vi använde för textanalysen samt ett intervjuschema för de journalister vi har intervjuat. Intervjuschemat är väldigt allmänt hållet och har skräddarsytts för varje enskild intervju. Ett snarlikt schema har även använts för intervjuerna med skribenterna på Svenska Fans.
Vi har därmed valt att inte bifoga renskrivna och transkriberade intervjuer. Detta eftersom det materialet uppgår till över 50 sidor. Allt finns dock sparat och den som är intresserad får gärna kontakta någon i gruppen så bistår vi med materialet.

Källor

Litteratur

- Boyle, R, 2006, *Sports Journalism*: Context and Issues. London
- Dahlén, P, 2008, *Sport och Massmedier:* En introduktion.Kristiansand
- Dayan, D & Katz, E, 1992, *Media events :* the live broadcasting of history. Cambrigde
- Engblom, L-Å (red), 2008*, MKV 30 år:* Medier och kommunikation i förändring. Svensson, A, *Obekräftade nyheter på* sportsidorna: När rykten på nätet utmanar Jönköpings-Posten etiska policy. Jönköping
- Hadenius, S & Weibull, L, 1999, *Massmedier:* Press, Radion & TV I förvandling. Stockholm
- Keen, A, 2007, *The Cult of the Amateur:* How today's Internet is killing our culture. New York

- Li, X, 2006, *Internet Newspapers*: The making of a mainstream medium. London
- McQuail, D, 2005, *McQuail's Mass Communication Theory*. Fifth edition. New York
- Niva, E, 2008, *Den Nya Världsfotbollen*. Stockholm.
- Oriard, M, 2001, *King Football:* sport and spectacle in the golden age of radio and newsreels, movies and magazines, the weekly & the daily press. Chapel Hill
- Shirky, C, 2008, *Here Comes Everybody*: ThePower of Organizing Without Organizations. New York
- Wallin,U, 1998, *Sporten i spalterna :* sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år. Göteborg

Tryckta källor

- Aftonbladet under 2008
- Expressen under 2008

Internetkällor

- www.svenskafans.com
- www.aftonbladet.se
- www.expressen.se
- www.kiaindex.se
- Deuze, M, 2005, *What is journalism?*: Professional identity and ideology of journalists reconsidered http://jou.sagepub.com/cgi/content/abstract/6/4/442
- Richard Keeble, 2006, *What is Journalism?* Reflections and Provocations, http://www.stateofnature.org/whatIsJournalism.html

Intervjuer

- Ahlén, Johan, Rambergsvallen, Hisingen, 2009-04-04
  Telefon: 0706702683
- Akdemir, Bulduk, Stadsbiblioteket, Göteborg, 2009-03-25
  Telefon: 0768906709
- Alm, Johanna, Göteborg, 2009-04-09
  Telefon: 0701812742
- Arvidsson, Christian, Johanneberg, Göteborg, 2009-04-24
  Telefon: 0708891220
- Fjäll, David, telefonintervju, 2009-04-08
  Telefon: 0707816688
- Garå, Johanna, Svenska Dagbladet, Stockholm, 2009-03-23
  Telefon: 0703155071
- Gatu, Anja, telefonintervju, 2009-04-09
  Telefon: 0704663836
- Laul, Robert, Aftonbladet, Stockholm, 2009-03-24
  Telefon: 0703167089
- Manto, Saim, Kungsportsplatsen, Göteborg, 2009-03-22
  Telefon: 0705661931
- Mattisson, Pelle, telefonintervju, 2009-04-06
  Telefon: 031624300 (Stampen Media Partners växel)
- Nettelbladt, Anders, Svenska Fans kontor på Nybrogatan, Stockholm, 2009-03-24
  Telefon: 0708566608
- Niva, Erik, Aftonbladet, Stockholm, 2009-03-24

Telefon: 087252000 (Aftonbladets växel)

- Orrenius, Johan, Centralstationen, Stockholm, 2009-03-25
  Telefon: 0707779769
- Rydström, Henrik, Fredriksskans, Kalmar, 2009-04-10
  Telefon: 048028987
- Stenberg, Ulf, telefonintervju, 2009-04-08
  Telefon: 0705624182
- Sundin, Staffan, telefonintervju 2009-04-07
  Telefon: 036-164582
- Svanberg, Albert, SVT-huset, Stockholm, 2009-03-23
  Telefon: 087840000 (SVT:s växel)

Arbetsfördelning

Textanalys
Analysblankettens frågor formulerades av samtliga gruppmedlemmar. Per konstruerade sedan blanketten i Excel.
De olika nedslagen i textanalysen fördelades jämnt över gruppmedlemmarna som följer.

Richard	
Milan – Arsenal	2008-03-04
Manchester United – Roma	2008-04-09
Manchester United – Barcelona	2008-04-29
Lyon – Bayern München	2008-12-10
IFK Norrköping - Gefle IF	2008-08-12
Hammarby – GAIS	2008-08-15
Kalmar FF - IFK Norrköping	2008-11-02
Per	
Chelsea – Bordeaux	2008-09-16
Celtic – Ålborg	2008-09-17
Porto – Fenerbahce	2008-09-17
Örebro - Halmstads BK	2008-04-24
Djurgården - Ljungskile SK	2008-04-28
IFK Göteborg - GIF Sundsvall	2008-04-28
IF Elfsborg – GAIS	2008-08-04
Anders	
Steua Bukarest – Lyon	2008-10-21
Real Madrid – Juventus	2008-11-05
Porto – Arsenal	2008-12-10
Halmstads BK - IFK Göteborg	2008-04-09
AIK - Trelleborgs FF	2008-04-18
Malmö FF - IFK Norrköping	2008-04-24

Sammanfattningen av textanalysen gjordes gemensamt.

Intervjuer

Intervjuperson;	*Intervjuad av:*	*Renskriven/Transkriberad av:*
Ahlén, Johan	Richard	Richard
Akdemir, Bulduk	Richard	Richard

Alm, Johanna	Richard	Richard
Arvidsson, Christian	Richard	Richard
Fjäll, David	Richard	Richard
Garå, Johanna	Anders & Per	Anders
Gatu, Anja	Per	Per
Laul, Robert	Anders & Per	Anders & Per
Manto, Saim	Richard	Richard
Mattisson, Pelle	Anders	Anders
Nettelbladt, Anders	Anders & Per	Per
Niva, Erik	Anders & Per	Anders
Orrenius, Johan	Anders & Per	Per
Rydström, Henrik	Per	Per
Stenberg, Ulf	Anders	Anders
Sundin, Staffan	Anders	Anders
Svanberg, Albert	Anders & Per	Anders

Magasinet

Text	*Skriven av:*	*Redigerad av:*
Framsida	-	Richard
Innehållsförteckning	-	Anders
Fotbollen expanderar	Anders, Per & Richard	Anders
God journalistik?	Anders	Per
Från fans till granskare och tillbaka igen	Richard	Anders
Amatörernas julafton	Per	Richard
Vi är först ut i forskarvärlden	Richard	Per
Fanzine före E-zine	Richard	Per
Så här gjorde vi magasinet	Anders	Anders
Svenska Fans för dummies	Anders	Anders & Per
Från taxichaufför till entrepenör	Per	Richard
Svenska Fans ekonomi	Anders	Per
”Svenska Fans forum är en kloak”	Per	Anders & Per
Den stora guldruschen	Richard	Richard
Att vinkla eller att inte vinkla	Richard	Anders
Dubbelspel	Per	Per
Synen på spelaren	Anders & Per	Richard
Förena nytta med nöje	Per	Per
Alla får skriva	Per	Per
Utmanaren från Hisingen	Richard	Richard
Starstruck	Richard	Per
Sportjournalister med favoritlag	Anders	Anders
Den nya sportjournalistiken	Anders	Anders
O♥♀=Falskt	Per	Anders
Una Juventina	Richard	Per
Från London till Vasaloppet	Richard	Per
Svenska Fans: ”En anakronism”	Richard	Anders
Mångfacetterad fotbollsbevakning	Anders, Per & Richard	Richard
Ta det vidare	Anders & Per	Per
Baksida	-	Richard

Samtliga texter har dock naturligtvis lästs av alla i gruppen och vi har hjälpt varandra med korrektur och stavfel. Tabellen ovan ger en något förenklad bild då vissa texter har fått små bidrag här och där från andra än huvudförfattaren.

Generellt så har vi fotat de personer vi har intervjuat vid intervjutillfället. Fotografens namn anges vid ingressen om en och samma person har tagit de flesta fotona. Vissa foton har vi dock fått genom bidrag från de intervjuade eller andra vänliga själar. Då anges naturligtvis deras namn i fotobyline:en. Ibland är inte en enskild person bildkälla som i fallet med skärmdumpar, faksimiler eller bilder från Wikimedia Commons. Då anges det i byline:en istället.

Arbetsrapport
Anders har gjort det mesta, Richard bidrog i Metod & Material.

Abstract
Per skrev den på svenska, Anders översatte till engelska.

Under arbetets gång har vi även skrivit PM-texter och läst litteratur. Här överlappar arbetsområdena varandra i allt för stor mån för att vi ska kunna redogöra för det i detalj. Generellt så kan man vad gäller litteraturen konstatera att den som har skrivit en begreppsdefinierande text har haft huvudansvaret för litteraturläsningen som rör det begreppet.

Tänkt målgrupp

Vårt magasin riktar sig till personer som antingen är intresserade av fotboll eller journalistik eller kanske båda delarna. Vår läsare behöver inte vara en fotbollsnörd men bör heller inte dra öronen åt sig på grund av en text som handlar om fotboll. Vår läsare kan helt enkelt med rimliga men ganska elementära fotbollskunskaper förstå och finna nöje i magasinet.
Utgångspunkten för magasinet är att det är baserat på en undersökning av journalistik. Vi bör därför ha en liknande målgrupp som en facktidning, t.ex. Journalisten. Läsaren ska förhoppningsvis kunna vara både ung och gammal, kille eller tjej. En person som antingen bryr sig om den svenska sportjournalistiken eller som kan tänkas finna nöje i att bli uppmärksammad om dess status.

Bilaga 1

Match:	Var?	Vad gällde det?	När?
Textförfattare: Namn, specificera kön om författaren heter något mångtydigt som Kim, Robin.	:		
Hur lång är texten? Vi mäter antal tecken med mellanslag.	:		
Texttyp/Struktur? Krönika, Pyramiden, Nu-Då-Sen, Matchreferat, Lista, Intervjubaserat	:		
Textens huvudsakliga vinkel? Ge bakgrund/Förklara, Matchreferat, Skeenden utanför planen, Sia om framtiden, Få en spelares röst	:		
Vem är textens huvudaktör? Spelare, tränare, publiken, domaren, "utomstående"	:		
Ögonvittnesskildringar? Är textförfattaren på plats på arenan? Används ett "jag"?	:		
Källor? TV-sändning, Radiosändning, Tidning, Internet, Intervju (spelare, gammal spelare, expert, journalist) (direkt, tele, mail), Okänt	:		
Direkta referenser till matchen? Hur stor del av artikeln handlar om det som händer på planen? Vad av händelserna på planen fokuserar texten på?	:		
Referenser till annat än matchen? Hur stor del av artikeln handlar om det som händer utanför planen? Vilken typ av händelser utanför planen tar texten upp?	:		
Förhållningssätt till spelarna/tränarna? Ser textförfattaren spelarna som yrkesmän och bedömer dem efter deras insats på planen eller blandas deras privatliv in i artikeln på något sätt? Har författaren förutfattade meningar om någon spelare, jämförs deras insatser med tidigare bedrifter?	:		

Bakgrundsmaterial/Koppling till historik? Sätts matchen in i någon form av historiskt sammanhang, refererar författaren till tidigare artiklar, tidigare möten eller kanske rent av till historiska händelser eller det rådande politiska läget i länderna eller städerna?	:
Partiskt/Opartiskt? Behandlar textförfattaren matchen partiskt? Handlar texten övervägande om ett av lagen? Skiljer sig rapporteringen lagen emellan vad gäller utrymme, tonfall?	:
Kritisk granskning? Ställer sig textförfattaren kritisk till matchen/något av lagen? Riktas kritik mot spelare, tränare, domare eller någon annan?	:
Privat/Personligt? Tar textförfattaren upp sitt eget privatliv eller sina egna reaktioner under matchen i texten? Har dessa stycken isåfall något värde texten som helhet?	:
Pressetisk hänsyn? Innehåller texten några övertramp eller olämpligheter?	:
Språklig korrekthet/korrektur? Stavfel eller kanske rentav direkta felaktigheter?	:
Helhetsintryck?	

Bilaga 2

Frågor till journalister

Är du ett fan?
- Vilket lag hejar du på?
- Har det påverkat dig i ditt arbete någon gång?
- Är det problematiskt att vara professionell och opartisk alla gånger?
- Måste man vara opartisk jämt?

Vad kännetecknar sportjournalistik?
- Vad skiljer sportjournalistik från ”vanlig” nyhetsjournalistik?
- Hur har sportjournalistiken utvecklats efter Internet? HAR den utvecklats?
- Hur ser framtiden ut för sportjournalistiken?

Svenskafans.com har inga damidrotter på sidan. Är detta problematiskt ur en demokratisk synvinkel?
- Styrs sportjournalistiken av ett tillgång-/efterfrågantänk?
- Vem bestämmer över sportjournalistiken? Publiken? Journalisterna?

Ska sportjournalistiken vara granskande?
- Är det viktigt för er kanal/tidning att ha ett kritiskt synsätt i er sportrapportering?

Vad av det du har skrivit har fått starkast läsarreaktioner?
- Bra/dåliga?

Skiljer sig sättet att rapportera mellan TV/tidning och webb?

Är det som produceras på svenskafans.com journalistik?

Vad har du för erfarenheter av svenskafans.com?
- Vilken kontakt har du haft med svenskafans.com
- Använder du svenskafans.com i jobbet/privat?
- Uppfattar ni svenskafans.com som en konkurrent eller som ett komplement eller ingetdera?

Kommer fler gå från svenskafans.com/sociala media till traditionella media? (Fjäll, Sladan)

Många på svenskafans.com uppger att de skriver där för att de är missnöjda med den traditionella bevakningen av sitt lag. Hur ser du på det?

Varför ska man köpa en tidning när man kan kolla på svenskafans.com och andra webbsidor gratis?
- Vad kan ni erbjuda som svenskafans.com inte kan?

Fotnot - Svenska Fans - Abstract

Syfte
Syftet med arbetet är att utvärdera svenskafans.com och jämföra sidans användarskapade material med den traditionella sportjournalistiken, framförallt i kvällstidningar
Huvudfrågeställningar
1. Vad är Svenska Fans?
2. Hur skiljer sig texterna på Svenska Fans jämfört med texter i svensk press?
3. Hur ser svenska sportjournalister, klubbfolk och de som skriver på Svenska Fans på dess roll i det svenska medielandskapet?
4. Varför lockar Svenska Fans så många besökare?
Metod/Material
En kvalitativ textanalys av tio allsvenska matchers, och tio Champions League-matchers bevakning 2008. Dels i Expressen och Aftonbladet och dels på Svenska Fans.
Intervjuer med Svenska Fans grundare, skribenter på sidan, sportjournalister och spelare för att ta reda på aktörernas olika förhållningssätt till sidan och sportjournalistiken.
Centrala vetenskapliga referenser
- Boyle, R, 2006, *Sports Journalism*: Context and Issues. London
- Dahlén, P, 2008, *Sport och Massmedier:* En introduktion.Kristiansand
- McQuail, D, 2005, *McQuail's Mass Communication Theory*. Fifth edition. New York
- Wallin,U, 1998, *Sporten i spalterna :* sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år. Göteborg

Resultat
Där den traditionella sportjournalistiken utvecklats till en objektiv bevakning av fotbollen innebär Svenska Fans en tillbakagång till 20- och 30-talets på-hejande sportjournalistik genom sitt typiska och kännetecknande användarskapade material. Texterna på Svenska Fans saknar oftast den karaktäristika som utgör den vedertagna bilden av journalistik.
Skribenterna på Svenska Fans har till viss del ett journalistförakt och ställer sig gärna i opposition mot sportjournalister. Skribenterna kallar sig inte journalister och de kallar inte det de skriver för journalistik.
De traditionella sportjournalisterna ser inte skribenterna som journalister men ofta det de skriver som ”någon form av” journalistik, supporterjournalistik.
Det är även genom detta tydliga ställningstagande för de olika lagen som sidan har vunnit sin popularitet. Tidpunkten för sidans lansering, en tid då det inte fanns någon utbredd sportbevakning och Internet låg i sin vagga, har också bidragit till dess starka ställning.
Slutsatser
Internets existens har påverkat journalistiken enormt i de cirka 15 år som det funnits i dess nuvarande form. Möjligheterna för allmänheten att använda den verktygslåda som tidigare enbart var tillgänglig för journalister och publicister har målat om medielandskapet till i det närmaste oigenkännlighet.
Svenska Fans är kanske den plattform idag där användandet av verktygen är mest frekvent och systematiserad. Allmänheten skänker bort sina tjänster till Svenska Fans medan sidan omsätter miljonbelopp. Trots att sidan rent kvalitetsmässigt sällan lever upp till sina egna krav är den en maktfaktor i den sportjournalistiska debatten.

Fotnot - Svenska Fans - Abstract

Aim
The aim of our study is to evaluate svenskafans.com and to compare the user generated content of the webpage with traditional sports journalism, mainly the one found in Swedish evening papers.
Main questions
1. What is Svenska Fans?
2. How do the texts on Svenska Fans differ to those found in the Swedish press?
3. How do Swedish sports journalists, the clubs and those who write on Svenska Fans view its role within Swedish media?
4. Why does Svenska Fans attract so many visitors?
Method/Material
A qualitative analysis of the news coverage of ten football games in the Swedish top division Allsvenskan and ten games in the Champions League. We analyze Aftonbladet, Expressen and Svenska Fans.
Interviews with the founders of Svenska Fans, writers on the webpage, sports journalists and players to find out their view of Svenska Fans and sports journalism in general.
Important scientific references

- Boyle, R, 2006, *Sports Journalism*: Context and Issues. London
- Dahlén, P, 2008, *Sport och Massmedier*: En introduktion.Kristiansand
- McQuail, D, 2005, *McQuail's Mass Communication Theory*. Fifth edition. New York
- Wallin,U, 1998, *Sporten i spalterna :* sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år. Göteborg

Result
While traditional sports journalism have developed into an objective observer of football Svenska Fans represents a regression to the subjective sports journalism of the 20's and 30's through it's characteristical user generated content. The texts on Svenska Fans often lack the characterstics that make out the commonly accepted image of journalism.
The writers on Svenska Fans often demonstrate a contempt of sports journalists and gladly line up in opposition against them. The writers don't call themselves journalists and they don't call their writings journalism.
Traditional sports journalists don't view the writers as journalists but they often refer to their product as "some form of" journalism, supporter journalism.
It's also through the writers clear stand point as supporters that Svenska Fans have won its popularity. The timing of its launch, a time with a smaller sports coverage in the media and the Internet still at its dawn, has also contributed to its strong position.
Conclusions
The sole existence of Internet in its current form has contributed enormously to the development of journalism during the last 15 years. The possibility of the public to use tools priorly only available to journalists and publicists has rocked the foundations of the media. Today Svenska Fans might be the platform where the use of these tools is the most widespread and organized. The public donate their services to Svenska Fans while the owners reap the profits. Although the page seldom amounts to its own demands of quality it has become a key player in the arena of sports journalism.